

FESTIVALUL INTERNAȚIONAL al
AFORISMULUI
PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI
TECUCI

ANTOLOGIE

2021

Tehnoredactare: Constantin Tudorache
Corectura: Traian D. Lazăr
Prefață: Vasile Ghica
Coperti: Eugen Doru Pelin
Vignete: Nicolae Ioniță

Editura: Studis, Iași

Copyright © Fundația Pelin, 2021

Toate drepturile și responsabilitățile acestui volum aparțin autorului.

Nicio parte a acestui volum nu poate fi copiată sau reprodusă, fără acordul scris al autorului.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

FUNDAȚIA, PELIN

Antologia, Festivalului Internațional al Aforismului - Tecuci, Ediția a V-a, 2021;

Prefață: Vasile Ghica-

ISBN

I: Ghica, V (Pref).

Colectivul de redacție și selecție texte: *Eugen-Doru Pelin, Vasile Ghica, Traian D. Lazăr și Constantin Tudorache.*

Notă:

Colectivul de redactare a Antologiei precizează că nu s-a intervenit pe textele trimise de participanți. S-a renunțat la unele aforisme, distihuri sau epigrame, cu nivel artistic scăzut, lucrări cu similitudini, confuzii sau formulări indecente. Responsabilitatea pentru materialele publicate revine autorilor.

FUNDAȚIA PELIN

Educație fără Frontiere Creștin - Europeană

ANTOLOGIE

**FESTIVALUL INTERNAȚIONAL al
AFORISMULUI
PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI**

**EDIȚIA A V-a
TECUCI - 2021**

Editura STUDIS, Iași

Prof. Univ. Dr. Ștefan CAZIMIR

Președintele de Onoare al Festivalului Internațional de Aforisme -
Tecuci, Ediția a V-a

Profil de cărturar: Ștefan CAZIMIR

Ediția a V-a din acest an a Festivalului Internațional al Aforismului de la Tecuci se desfășoară sub președinția de onoare a cunoscutului om de cultură, prof. univ. dr. Ștefan Cazimir, unul dintre prestigioșii noștri istorici literari, esești și umoriști, exeget al lui Caragiale, a ilustrat modul de receptare a operei marelui dramaturg și umorist într-un număr considerabil de lucrări ce au intrat în bibliografia de specialitate a domeniului respectiv, oricât de selectivă ar fi aceasta:

Caragiale. Universul comic (1967);
Amintiri despre Caragiale (antologie, 1972);
Nu numai Caragiale (1984);
I.L.Caragiale față cu kitschul (1988);
Caragiale e cu noi ! (1991);
De ce, nene lancule ? (1998);
Caragiale recidivus (2002):
Periscop literar (2019).

Nu este însă singura "calificare" care i-a consolidat statutul de cărturar. Om de știință filologică, chiar dacă putem menționa mai puține lucrări din această arie de preocupări (*Alfabetul de tranziție*, 1986; *Pardon de expresie ! Îndreptar lingvistic*, 2018), conducător de doctorate în cadrul universității bucureștene (unul a vizat locul epigramei în literatura română (1999) - o premieră națională în materie, laureata fiind doamna Elis Râpeanu, profesorul este un specialist renumit în literatura secolului XIX în care a dat lucrări valoroase precum antologia *Pionierii romanului românesc* (1962, ediția a II-a, 1973; *Stelele cardinale - eseu despre opera lui Eminescu* (1975); *Epistolă către Odobescu* (2010).

În sfera manifestărilor sale editoriale trebuie inclusă latura eseistică a scrisului său, legată strâns de istoria literară și neocolind, ori de câte ori a considerat necesar, demersul comparatist, mărturie stând volumele: *Tensiunea lirică* (1971); *Pygmalion* -

Eseu de mitologie comparată (1982); *Honeste scribere* (2000); greu clasabila, dar atât de originala autobiografie intitulată *Ștefan Cazimir* (2006); *Vedere din Elsinor. Excursiuni în literatura daneză* (2000).

Edificatoare pentru propensiunea sa larg culturală sunt trei lucrări mai puțin obișnuite în cazul unui filolog, dar perfect compatibile cu preocupările unui cercetător al vieții social-politice de la noi și de-aiurea: *Alfabetul de tranziție. Jurnal de tranziție* (1996); *La Belle Époque. Minciuna vine de la răsărit. Spovedania "foștilor"* (2013); *Sabia și imperiul. Militari la cârma statului* (2017).

Învățatul a făcut dovada, de-a lungul timpului, a unui veritabil instinct ludic de pe urma căruia literatura umoristică (proză, cronici rimate, parodii, epigrame) a avut numai de beneficiat. Cărți precum *Antologia umorului liric* (1977); *Pentru contra* (1991); *Râsete în parlament* (1994; ediția a II-a, 2018); *Potcoave de purici* (2003) atestă o vocație irepresibilă de umorist demonstrată din plin cu prilejul festivalurilor, nu puține, de gen.

Contactul aprofundat cu opera lui Caragiale a avut însă și un efect practic, universitarul devenind președintele unui partid de sorginte umoristică - Partidul Liber-Schimbist -, căruia i-a compus și imnul, ceea ce l-a propulsat spre o carieră politică destul de lungă, dacă avem în vedere activitatea sa de deputat în trei legislaturi: 1990-1992; 1992-1996 și 2000-2004, ultimele două sub sigla unui alt partid politic. Discursurile sale în Parlament abundă în citate "culturale" în care erudiția și verva arhicunoscute sunt slujite de un stil caracterizat printr-o exprimare aforistică, lapidară, demonstrativă și ironică, bucurându-se de un binemeritat succes.

Umorist practicant, Ștefan Cazimir are contribuții notabile sub raport teoretic în abordarea comicului. Un exemplu, dintre multe altele: "Dacă ar fi deci vorba să concentrăm esența umorului într-o formulă lapidară, cea mai indicată în acest scop ni s-ar părea temperarea contrastelor" (sublinierea în original).

Deși se recuză din investitura de epigramist - e drept la modul neconvingător !-, deși într-un timp și-o disputa și fiziognomic, în Parlament și în afara lui, cu reputatul Mircea Ionescu-Quintus, maestrul aparține cu trup și suflet obștei oamenilor de spirit. De circa două decenii este colaborator constant la revista "Epigrama", iar din anul 2002 deține distincția de Membru de Onoare al Uniunii Epigamiștilor din România.

Iată de ce o personalitate de o asemenea anvergură științifică și culturală nu poate decât să confere, în calitatea sa de Președinte de Onoare al Festivalului Internațional al Aforismului - și aceasta o premieră națională ! - autoritate și strălucire unei inițiative ce onorează cultura română.

27 iunie 2021

George CORBU

Președintele

Uniunii Epigamiștilor din România

P.S.

O expresie deopotrivă lingvistică și filosofică indică sugestiv, în limba noastră, limitele ontologice ale ființei. Încă o dată, suntem nevoiți a o rosti, cu o indicibilă tristețe: ***n-a fost să fie !***

Când volumul era pornit spre tipar a căzut năpraznica veste, preluată de toate rețelele de socializare, anunțând că inima Profesorului a încetat să bată.

Se alăturase inițiativei organizatorilor Festivalului, consacrand Antologiei editată de acesta în anul 2020 o recenzie comprehensivă, în rubrica sa din ***România literară*** (Anul LIII Nr. 14, 2 aprilie 2021).

Faptul că a acceptat președinția de onoare a Festivalului, constituie pentru toți cei implicați în înfăptuirea acestui ambițios act cultural un motiv în plus de a continua opera de pionierat inițiată în urmă cu cinci ani. Este cel mai bun mod de a cinsti memoria distinsului cărturar ce a aderat, fără rezerve, la un program aflat în desfășurare care a făcut, de pe acum, dovada valențelor sale deosebite.

G.C.

INTERVIU

Cu prof. François Rastier (François Vauclose), Președintele de Onoare al Festivalului Internațional al Aforismului - TECUCI, Ediția a IV-a

François Rastier, Director al Centrului Național de Cercetare Științifică, este un lingvist specializat în semantica textelor. După o perioadă de învățământ la Sorbona, s-a îndreptat exclusiv spre cercetare, începând cu 1983, mai întâi într-un laborator de inteligență artificială, apoi la Institutul Național al Limbii Franceze; în sfârșit, la Institutul Național de Limbi Orientale, pentru a trata corpuri numerice multilingvistice.

Lucrează, de asemenea, în domeniul științelor culturii și epistemologiei, ca și în discursurile identitare (de la nazism la decolonialism). Ultimile lucrări: în 2018 la Classiques Garnier, «Faire sens de la cognition à la culture» și o lucrare de analize literare, «Mondes à l'envers. De Chamfort à Samuel Beckett» la editura «Le Bord de l'eau». Heidegger, Messie antisémite. Ce que révèlent les Cahiers noirs. En 2019 «Exterminations et littérature. Les témoignages inconcevables».

Proiectul său intelectual se situează în cadrul general al unei semiotici a culturii. A publicat 17 lucrări personale, a condus sau coordonat 23 lucrări sau numere speciale ale unor reviste. Este autorul a 588 de articole și capitole de lucrări.

Este președintele Institutului Ferdinand de Saussure și al Comitetului științific al Observatorului european pentru plurilingvism. Printre distincțiile sale: medalia CNRS (1989), premiul Fundației Auschwitz (2005) etc.

François Vauclose (pseudonim literar), scriitor și traducător specializat în literatura italiană a Renașterii, stabilit la Merano (Haut

-Adige). Genurile sale de predilecție sunt aforismul și poemul. După ce a publicat sub pseudonim poeme în diverse reviste, de la sfârșitul anilor 1960 până la începutul anilor 1980, a preferat aforismul. Ultimile sale volume sunt : «L'amitié des peintres» (2008), «Le Bandeau d'Eros» (2012), «Mondes menacés» (2018) și «L'Art du peu» (2019), bilingv franco-român, tradus de Creola Thenault Băltărețu, București, Editura Coresi.

V. Ghica: - Stimate Domnule Profesor Fr. Rastier, vă mulțumim încă o dată că ați acceptat investiția de Președinte de Onoare al manifestării noastre. Am avut împreună un dialog în luna august a.c. când speram că veți putea face deplasarea la Tecuci. Acest nesuferit Covid 19 nu s-a retras, dimpotrivă este din ce în ce mai agresiv. De aceea am fost obligați să recurgem la varianta online a desfășurării. Țin să precizez că noi am parcurs la timp toate etapele manifestării. Concurenții au trimis texte pentru concurs, juriul și-a făcut datoria stabilind palmaresul, iar colectivul de redacție a întocmit, conform tradiției, antologia. Voi relua unele elemente din întrebările și răspunsurile din interviul realizat în luna august a.c., întrucât, de data aceasta ne adresăm unui public foarte larg, cel de pe Facebook și Youtube.

D-le Rastier, vă place cadrul de unde vă vorbesc ?

Fr. Rastier: - Da, este foarte frumos! Parcă este o sală de concerte de la Viena.

V. Ghica: - Este Ateneul Fundației Pelin unde concertează, aproape săptămânal, mari interpreți de muzică clasică din țară și din străinătate. D-na Nicoleta și d-l Eugen Doru Pelin sunt niște vizători, sunt frumoșii nebuni ai urbei noastre !

Fr. Rastier: - Cum ? Frumoșii nebuni ?

V. Ghica: - Este o metaforă folosită de un important scriitor român, Fănuș Neagu. Nu putem evita o scurtă discuție despre pandemia generată de Covid 19. Multe evenimente pe care le trăim vor dispărea de pe pânza vremii, în timp ce această catastrofă cu final imprevizibil va rămâne ca un eveniment foarte important pentru secolul și chiar mileniul nostru. Considerați că mișcările de stradă împotriva guvernelor, care au impus populației unele măsuri de prevenție, sunt îndreptățite ?

Fr. Rastier: - Drepturile cetățenilor trebuie respectate cu strictețe. Dar în acest caz se face o gravă confuzie. Fiecare om face cu viața lui ce dorește, doar când comportamentul lui pune în pericol viața semenilor, guvernul trebuie să intervină.

V. Ghica: - Acum, în secolul al XXI-lea, când specializările științifice sunt foarte înguste, pentru a putea fi cât mai adânci, dvs. cumulați multe preocupări științifice, dar și artistice. Nu sunteți cumva un renașcentist catapultat în zgomotosul nostru secol, un Pico della Mirandola care spunea că "știe totul și ceva pe deasupra" ?

Fr. Rastier: - Mă faceți să zâmbesc.

V. Ghica: - Chiar mi-am propus ca discuția noastră să fie cât mai relaxată.

Fr. Rastier: - Nu încape nicio comparație între mine și titanii Renașterii. Dar regret că evoluția societății umane a rupt legătura dintre știință și artă. Pentru că ambele se bazează pe creație, deci există între ele o punte solidă. Omul de știință nu trebuie să devină

o ființă uscată, insensibilă, cu mintea plină de paradigme și ecuații. Mă relaxează această coabitare, chiar mă și fortifică.

V. Ghica: - Aș dori să facem câteva trimiteri la multilingvism. Fenomenul este foarte complicat. Mă opresc însă la un singur aspect. Mai este interesat omul de astăzi să învețe multe limbi străine ? Ori este suficient să știe puțină engleză "de baltă", ca se descurce în orice împrejurare ?

Fr. Rastier: - Pentru cultură, trebuie să cunoască foarte bine și franceza.

V. Ghica: - Sunteți considerat unul dintre cei mai valoroși continuatori ai marelui savant Ferdinand de Saussure, părintele structuralismului universal. Vă rugăm să precizați care a fost esența contribuției acestui curent, care a schimbat fața lumii.

Fr. Rastier: - Înainte de apariția lui, informațiile adunate de omenire erau ținute oarecum în devălmășie, ca și cum cineva ar avea câteva milioane de cărți aruncate, la întâmplare, într-un depozit. Structuralismul a făcut o ordine desăvârșită. A venit cu principii, metode, paradigme și sisteme noi. Lumea noastră putea să dispară, așa cum își încetează existența sumedeie de specii, fără a fi corect ordonată și descrisă.

V. Ghica: - Noi, românii, avem doi lingviști de talie internațională: Iorgu Iordan, care este chiar tecucean, și Eugen Coșeriu. V-ați intersectat cu creațiile lor ?

Fr. Rastier: - Desigur. Ambii au apreciat lucrări de lingvistică romanică. Felicitări poporului român pentru asemenea ambasadori ai spiritului.

V. Ghica: - În sfârșit, am ajuns la aforism, specie cu mare strălucire încă din Antichitate, apoi în Clasicism, Iluminism etc.

Fr. Rastier: - Aveți dreptate. A fost creat de filosofi și de marii scriitori ai acelor vremuri. Pe parcurs, ținuta lui majestuoasă s-a mai estompat. A fost nevoit să devină accesibil unui număr mai mare de cititori. Din păcate, devenind mai popular, în zilele noastre, se scrie cu mai puțină exigență.

V. Ghica: - Nu pierd ocazia să vă spun o glumă. Este amintit într-o epigramă recentă Marțial, cel mai valoros epigramist al literaturii antice latine: *Avem norocul special/ De a-l citi pe Marțial/ Și-l mai avem și pe acel/ De-a nu fi noi citiți de el* (Spunea un mare epigramist român, Aurelian Păunescu).

Fr. Rastier: - Extraordinar ! Și spirit și mult adevăr.

V. Ghica: - Noi, aforiștii și epigramiștii, ne confruntăm cu o situație extrem de delicată. Pentru conducerea Uniunii Scriitorilor și pentru câteva reviste și edituri aforismul și epigrama nu existau, până de curând.

Fr. Rastier: - Nu este o soluție înțeleaptă. Nu pot fi culpabilizate două specii literare cu mare impact la cititori.

V. Ghica: - Aceeași opinie și durere avem și noi. Evident, se scriu și creații slabe. Dar nu există și destule volume de poezie fără valoare ? Ce facem ? Ștergem cu buretele tot ? Aforismul nostru

de astăzi este mai mult apreciat în străinătate, decât în interior. Italienii, de exemplu, cu eforturi foarte mari, au realizat o excelentă antologie a aforismului românesc pe care au difuzat-o în lume. Alte două antologii au apărut în Franța și în Serbia. Numeroși autori publică și iau premii în străinătate. Nu mai vorbim de lumea virtuală.

Fr. Rastier: - Formidabil !

V. Ghica: - Iar mai recent, peste 50 de aforiști, participanți la manifestarea noastră, au reușit să publice creații de-ale lor în două reviste foarte importante: *România literară*, considerată publicatia nr.1 a țării și în revista *Poezia din Iași*.

Fr. Rastier: - Felicitări ! Vă voi urmări cu mai multă atenție.

V. Ghica: - Ce șanse poate avea aforismul mai târziu ?

Fr. Rastier: - Poate deveni principala hrană spirituală a omenirii.

V. Ghica: - Aceste împliniri, despre care vă vorbeam, nu ne mulțumesc. Obiectivul important al manifestării noastre constă în dorința de mai bine. Ne-am hotărât să publicăm mai puțin, să fim mai exigenți față creațiile proprii.

Fr. Rastier: - Aveți cititori ?

V. Ghica: - Acesta este al doilea obiectiv al festivalului nostru. Să ieșim cât mai des și mai bine pregătiți în public, să ne formăm cititori tineri.

Fr. Rastier: - Cum procedați ?

V. Ghica: - În prima zi a festivalului, după-amiaza, organizăm recitaluri de aforism și epigramă în circa zece săli mari din școli, instituții culturale, Primărie și pe esplanada Casei de Cultură și în Parcul Central. Ne reunim apoi la Ateneul Pelin, unde are loc Gala elevilor. Aici, sunt premiați elevii care s-au distins, pe parcursul anului, în cadrul manifestărilor dedicate aforismului în școlile lor, susțin, pe scenă, mici recitaluri, scenete, inspirate de aforisme, cântece, mici recitaluri de muzică clasică, dialoghează cu scriitorii prezenți etc. A doua zi, cei 60-80 de scriitori, care se adună, merg în școli. Acolo, elevii sunt actori, nu spectatori, cum se întâmplă de obicei. Îndrumați de profesori de-a lungul anului, acum ei caută aforisme, le citesc, le grupează pe teme, le comentează, fac desene sau mici povestiri, scenete după ele. D-l Naji Naaman, un mare om de cultură din Liban, primul președinte de onoare al festivalului, încântat de creativitatea copiilor noștri le-a tipărit o cărticică în șase limbi, în 3.000 de exemplare și a difuzat-o în foarte multe țări. S-a scris atunci în presă, că elevii au pus România pe harta culturală a lumii.

Fr. Rastier: - Asta este chiar un miracol !

V. Ghica: - Și nu ne oprim aici. Începând cu ediția a V-a, încercăm ca două grupe de elevi să vorbească în fața scriitorilor despre aforism în limbile franceză și, respectiv, engleză. Sperăm să fie un succes.

Fr. Rastier: - Foarte interesant ! Vă doresc succes.

V. Ghica: - Mulțumim! Ce știți Dvs. despre scriitorii români ?

Fr. Rastier: - Nu prea multe. Am citit din: Panait Istrati, Tzara, Cioran, Ionesco. Iar din cei de azi pe Butulescu și Cărtărescu.

V. Ghica: - D-I Butulescu este colegul nostru, a fost la noi la toate edițiile precedente. Este cel mai cunoscut scriitor român peste hotare, fiindcă a fost tradus în 55 de țări.

Fr. Rastier: - Excelent !

V. Ghica: - Trebuie să suferim că nu avem un Nobel pentru literatură ?

Fr. Rastier: - Premiile nu fac o literatură. Dar, în ciuda unor derapaje, în special acum doi-trei ani, Nobelul este premiul cu cea mai mare autoritate. El scoate în lume un autor și literatura care l-a creat. Înseamnă tiraje enorme, mediatizare impresionantă. Apreciez mult ce faceți. Îmi pare nespuse de rău că nu am ajuns la dvs. Mi-au plăcut cele două dialoguri purtate împreună.

V. Ghica: - Dacă Pandemia nu va dura o sută de ani, nu vă lăsăm în pace, până când nu veți ajunge la noi. Acum, ne putem considera chiar rude.

Fr. Rastier: - Ha ! Ha !

(Interviu realizat de scriitorul Vasile Ghica, președintele Festivalului. Traducerea a fost asigurată de d-na prof. Lidia Costea)

ANCHETĂ LITERARĂ

1. Se poate vorbi despre un reviriment al literaturii în acest sinistru an pandemic ? Vom avea, în curând, o literatură generată de masacrul biologic și psihologic, ajuns la al treilea val, sau ne vom mulțumi cu explozia umoristică, difuzată în zona digitală ?

2. Criticii literari consacrați scriu cronică literară, din ce în ce mai rar, lăsând actul de întâmpinare în seama amatorilor. Ce urmări nedorite poate avea, pe termen lung, acest fenomen ?

3. Există un canon estetic al aforismului și al epigramei, sau are prioritate canonul moral ?

4. Aforismul și epigrama sunt specii literare ce necesită existența unei specializări, ori pot fi practicate de orice scriitor ?

5. Cele două specii literare pot beneficia de difuzarea lor prin intermediul tehnologiilor digitale. Cum pot fi evitate capcanele și riscurile, care pot apărea pe parcursul acestui demers ?

6. Aforismul românesc contemporan este din ce în ce mai bine cotate, în plan european. După reușita antologie realizată, la Torino în 2015, de Fabricio Caramagna, le amintim pe cele scoase de Ionuț Caragea, la Paris în 2019 și Aleksandar Cotrić, la Zagreb, în 2020. Importante sunt și unele reușite individuale ale colegilor noștri: Valeriu Butulescu (ale cărui creații sunt traduse în 55 de limbi), Ionuț Caragea, Elis Râpeanu, Vasile Ghica, Mircea Oprea etc.

Deosebit de îmbucurător este gestul revistelor *România literară*, care a publicat recent un articol semnat de criticul și istoricul literar

Ștefan Cazimir, Președintele de Onoare al actualei ediții a festivalului și *Poezia din Iași, care a găzduit* interviul scriitorului Nicolae Mareș, realizat cu președintele manifestării noastre. Credeți că asemenea evenimente pot fi considerate un început promițător? Va recâștiga aforismul românesc popularitatea de care se bucura în perioada interbelică ?

7. La Tecuci, sute de elevi participă la festivalul nostru ca actori, nu ca spectatori. Ei susțin, în fața scriitorilor invitați, diverse manifestări prin care își etalează cunoștințele despre această minusculă specie literară. Este o cale sigură de a-i readuce pe tineri spre lectură. Considerați că această experiență ar putea fi preluată și de alte manifestări literare de acest gen ?

8. La ce întrebări trebuie să răspundă literatura de astăzi ?

RĂSPUNSURI

Marius CHELARU

1. Nu știu dacă e cazul să vorbim despre un reviriment la modul general, și sigur nu despre un masacru. Pandemia a fost o sursă de inspirație, nu așa spune însă ca oricare alta. Au apărut cărți despre asta, diverse antologii ș.a. Dar, dacă ne referim la modul în care s-a „distribuit” cartea/revista, a fost o problema generată de „izolare”, pentru că nu toată lumea a putut „rezolva” totul prin internet.

2. Cine citește vechile noastre reviste vede că, sub o formă sau alta, cu nuanțele date de epocă, unele discuții, între care și aceasta, există mai de mult. Inevitabil ajungem la reviste, pentru că acolo se publică textele despre care vorbim, acolo se „consacră”, devin și

rămân, după caz, „vizibili” și criticii, acolo publică și „amatorii”. Și, de aici, discuția devine mai complexă, ținând de mai mulți factori. Dar sunt reviste și reviste, și diverse metode de a semna o carte. Mai este și internetul, spațiul virtual având alte „grade de libertate” în a publica diverse tipuri de texte. Trebuie spus și că rolul criticii este considerabil, dar nu absolut. Dar da, sunt și urmări nedorite, de diverse tipuri.

3. Există și un canon estetic ?

4. Ca orice fel de literatură, necesită aplecare, talent, cunoaștere/lecturi dar și capacitatea de a spune multe în puține cuvinte. Ca în cazul oricărui gen literar, oricine poate încerca să scrie, dar asta nu înseamnă că vor rezulta cu adevărat aforisme/epigrame ș.a.

5. Ca orice altă specie literară, pot beneficia de tehnologia digitală, dar pot fi și probleme diverse. De la cele discutate mai sus la furt, plagiat. Soluțiile sunt aceleași și pentru spațiul virtual și pentru cel „tradițional”.

6. E greu de spus, vom vedea. Depinde și de o multitudine de factori. Deocamdată să remarcăm, și, desigur, să și apreciem, aceste succese ale autorilor amintiți. În ce mă privește, amintesc că am scris de câte ori am avut prilejul despre cărți de gen și în „Convorbiri literare”, „Poezia”. În „Poezia”, la Iași, am publicat nu doar interviul amintit, ci, în același număr, de exemplu, și o „microantologie” de aforisme, o selecție din antologiile de la Tecuci. În alte numere am publicat și microantologii de epigrame, realizate împreună cu nume consacrate ale genului. Și, desigur, vom mai publica.

7. Acest tip de manifestări sunt binevenite și, de fiecare când și văd oameni de toate vârstele în sală e o bucurie. E important să fie și cei mai puțin tineri, asta înseamnă mult, și trebuie să înțelegem la adevărata valoare și asta. Dar, cu atât mai mult, mă bucur când sunt și copiii, tineri pentru că, din păcate, școala din România are acum serioase probleme în ce privește programele, manualele, felul în care o înțeleg și cadrele didactice, dar și guvernării, părinții ș.a. E un subiect care ar trebui să ne preocupe cu precădere. Un prieten, coleg de redacție de la „Convorbiri literare”, Mircea Platon, a scris, cu argumente pe care, în bună parte, le vedem cu toții, despre „deșcolarizarea” țării. Dacă ne referim strict la aforism, din ce știu această manifestare de la Tecuci este singulară. Este benefică și pentru urbe. Legat de alte genuri literare, mai există manifestări care, cred, merită cunoscute și perpetuate.

8. Literatura trebuie să existe în continuare, și să fie citită. Astfel, poate răspunde, ca de fiecare dată, la întrebări care țin de epoca în care este scrisă, dar care o și depășesc.

Loredana-Florentina DALIAN

1. Nu cred că vom avea parte de un reviriment, dar nici tocmai de un „masacru”. Literatura își află căile ei în orice condiții. Dacă totuși ar fi să mă raportez la modul în care mi-a influențat mie creația acest an pandemic, aș spune că a fost mai degrabă o scădere. Însă nu este o regulă. Sursele și stările de inspirație ale autorilor sunt tot atâtea pe câți sunt și oamenii.

2. Urmările deja se cunosc: o explozie de „literatură” proastă, combinată cu orgolii gonflabile ale unora care consideră că a scrie

înseamnă numai să cunoști să dai formă literelor. Pe de altă parte, fenomenul plagiatului, care se tot întinde și se lățește, fiind practicat chiar și de indivizi aparent „respectabili”, dar care sunt extrem de vocali dacă li se atrage atenția, ripostând cu nesimțire.

3. Desigur că există un canon estetic.

4. Nu necesită specializare, ca orice formă de literatură, dar necesită un simț al valorii literare, o cunoaștere cât de cât a regulilor de formă (în special la epigramă: prozodie, rimă, ritm etc.) și - aș spune - chiar ureche muzicală. Evident, pe lângă faptul că trebuie să aibă „substanță” (în cazul epigramei - poantă, iar în cazul aforismului o mare putere de sintetizare, evitând, în același timp, banalul). Teoretic, pot fi scrise de către oricine, dar practic, nu sunt la îndemâna oricui. Aforismul și epigrama comportă cele mai mari riscuri în ceea ce privește repetarea a ceea ce s-a mai spus (nu vorbim de cazul plagiatului, care este intenționat, dar se poate întâmpla să repeți, fără să-ți dai seama).

5. La ce capcane sau riscuri ne referim ? Dacă e vorba de o posibilitate mai ușoară de „furt”, nu știu dacă acesta se poate evita. Singura modalitate este de a-i demasca fără jenă pe impostori, atunci când sunt semnați. Din păcate, am constatat că nu există solidaritate în cazul acesta.

6. Orice publicare este bine venită, iar aceste demersuri sunt remarcabile. Dar nu mă pot pronunța în ce privește popularitatea viitoare. Lucrurile depind de mulți factori.

7. Desigur. Dacă ne referim la aforism, la Tecuci este singurul loc în care am văzut implicați tineri, dacă ne referim la literatură, în general, acțiunea de implicare a tinerilor/elevilor nu e singulară.

8. Literatura nu trebuie să răspundă la nicio întrebare. Trebuie să fie. Și să fie de calitate. Literatura ar trebui, mai degrabă, să pună întrebări. Eventual, acel gen de întrebări cu răspunsuri multiple.

Vasile MOGA

1. Ar fi fost de dorit ca în condiții de izolare să ne apucăm de citit, dar dacă acest lucru este valabil în unele cazuri, în mod cert nu implică majoritatea populației. Și cred că vinovat este climatul psihologic isterizat, absolut defavorabil lecturii.

Dacă ne referim la creatorii de literatură, presupun că lucrurile stau diferit. Fiind vorba de persoane cu motivație profundă, este posibil ca foarte mulți să poată face abstracție de atmosfera încărcată și să-și valorifice timpul scriind. Oricum, recolta nu se va vedea, probabil, decât la sfârșitul sezonului pandemic.

2. Este posibil ca un produs literar cum este aforismul, împins pâna acum la periferia interesului specialiștilor, să capete un statut mai valorizant. Într-o lume isterizată și deabusolată, genurile de mare întindere ar putea lăsa loc și celor scurte, care pot fi înghițite mai ușor de un consumator în veșnică goană și neliniște. Și atunci asemenea eveniment e probabil că nu sunt întâmplătoare. În orice caz ele n-ar trebui să rămână simple întâmplări favorizate de circumstanțe excepționale - și aici autorii ar trebui să înceapă să exercite presiune asupra revistelor și editurilor pentru a valorifica momentul.

3. Implicarea elevilor, poate și a studenților, este o politică de termen lung și este foarte bine că există niște germeni care pot fi diseminați. Tinerii sunt publicul cel mai deschis și pot fi implicați în acțiuni de creație care oferă o motivație mult mai puternică, mai ales dacă există și iposibilitatea de a-și vedea numele publicat în reviste, antologii etc.

4. Pe de o parte e de înțeles. Sunt atât de multe noutăți încât oricât de bun specialist ai fi, la un moment dat te vezi copleșit de cantitatea de literatură care este tipărită. Ceea ce devine frustrant.

Pe de altă parte cine mai poate impune niște norme literare într-o lume haotică, în care valorile se încăleacă, se amestecă... Cine mai poate spune care tendință este valoroasă și care este un fenomen efemer, neviabil ? E riscant, mai ales dacă te iei în serios.

Pe termen lung oricum valorile se vor cerne de la sine. Vor fi probabil multe investiții avortate - mă gândesc la edituri. Dar pentru publicul consumator de literatură partea cea mai neplăcută este că trivializarea culturii va continua probabil până când toată lumea se va sătura de vulgaritate și prost gust. Oricum, la un moment dat apele se vor limpezi și se vor separa.

5. Autorul, de cele mai multe ori un ilustru necunoscut, găsește un mijloc ieftin de a ieși în lume cu marfa proprie pe internet, pe rețelele de socializare. Poate fi furat, poate fi jefuit - este un risc asumat sau ignorat. Acest risc ar putea fi evitat, dacă ar exista mai multe posibilități de a se face cunoscut: reviste, cenacluri, cluburi ale creatorilor...

6. Cine sunt eu ? Care-i rostul meu în această lume ? Cum mă pot împlini profesional, social, cultural, spiritual ? Cine sunt cei de lângă mine - rude, colegi, necunoscuți - și dacă trebuie să cultiv relațiile cu ei sau dimpotrivă ?

Trăim într-o lume hedonistă. Care cultivă egoismul. Mă pot simți bine într-o lume în care nimănui nu-i pasă de mine, pentru că fiecare se gândește doar la sine, la interesele și plăcerile proprii ? Există alte soluții ? Cum să evit capcanele în căutările mele ?

Ionel NECULA

1. Nu cred că există o legătură directă între pandemia care ne-a încercat destul de grav și starea literaturii (într-un plan mai larg al culturii). Dezinteresul pentru problemele spiritului este la fel de prăpăstios și în timpul pandemiei, ca și în vremuri normale. Faptul c-am fost obligați să stăm mai mult timp în casă, nu înseamnă că l-am distribuit automat în direcția emancipării spirituale. Nu înseamnă că lipsit de restaurante, cafenele, cluburi, stadioane, omul a dat bugetului de timp disponibil o întrebuintare culturală. Uneori i-a extras nuanța umoristică, dar nu știu să fi produs toate așteptările. Este încă în gestație.

2. Se impune o lămurire. Literatura amatorilor, a celor ce bat la porțile consacrării literare trebuie lăsați în seama criticilor tineri. Ce-ar însemna să se pronunțe asupra lor Manolescu sau Eugen Simion ? Ori îi lansează și le dă avânturi greșite, ori îi demolează, cum a și făcut, într-o vreme Alex. Ștefănescu în emisiunea sa ***Tichia de mărăritar***.

3. Toate genurile literare au un canon estetic. La drept vorbind, un aforism - a spus-o Blaga - poate reflecta o lume, așa cum un strop de rouă poate reflecta universul.

4. A vorbi despre specializarea scriitorilor în funcție de genul literar promovat, mi se pare cam mult, dar e posibil ca o specie literară să aibă o anumită pondere în economia zbaterilor unui scriitor. Cine-și imaginează pe Păstorel Teodoreanu, cel din ***Strofe cu pelin de mai/ pentru Iorga Neculai*** scriind romane sau eseuri ? De regulă prozatorii scriu proză iar poeții poezie, dar se întâmplă ca același scriitor să abordeze ambele genuri.

5. Există o singură soluție de securizare a unui text literar de eventualii impostori: publicarea lui sub semnătură și, în cazul când totuși are loc furtul, demascarea lui publică și chiar recursul la aplicarea legii.

6. Nici vorbă, afirmarea aforismului românesc în Europa și în lume ridică stacheta spiritului românesc cu cel puțin o octavă. Dar demersul popularizării trebuie continuat, diversificat și susținut. Poate că o revistă, chiar liliputană, cu pagini în limbile europene ar fi o soluție pentru afirmarea lui internațională.

7. Evident, trebuie formată viitoarea generație de aforiști.

8. Literatura nu răspunde decât la provocările vieții reale. Evident, cu oarecare întârziere. Aștept să văd reacția literaturii la ravagiile pandemiei.

IN MEMORIAM

NICOLAE DABIJA

Țara mea de dincolo de Prut

Țara mea de dincolo de Prut,
Mi s-a dat poruncă să te uit.
Să te șterg din minte c-un burete,
Patria mea pusă la perete.

Și, ca-n anii noștri cei mai triști
Iar să mă prefac că nu ești,
Iar să mă prefac că nu pot plânge
Și că alta-i ruda mea de sânge.

Țara mea de dincolo de Prut,
Numai lacrima dacă-ți mai este scut,
Numai dorul dorul te mai apără de rele,
Țară tristă-a Pruturilor mele.

Țara mea de dincolo de Prut,
Am să-ncerc, dacă-am să pot să uit;
Și, cum scriau la carte-naintașii,
Am să-ncerc ca să-mi iubesc vrăjmașii.

Dară dincolo de moarte, Țara mea,
Nu mă părăsi, nu mă lăsa.
Când chema-mă-va la Dânsul Dumnezeu,
Te implor să spui că sunt al tău.

Țara mea de dincolo de Prut,
Mi s-a dat poruncă să te uit.
... Dar de-o fi să mi te uit, suflet al meu,
Uită-mă pre mine Dumnezeu !

GHICA, UN VOIEVOD AL GÂNDIRII AFORISTICE*

Acum aproape două mii și patru sute de ani filosoful grec Democrit ar fi spus despre această carte: „Dacă cineva va lua aminte cu băgare de seamă la aceste sentințe, va săvârși multe fapte demne de un bărbat excepțional și multe fapte netrebnice nu le va săvârși”.

Vasile Ghica scrie o carte valabilă pentru toate timpurile.

Democrit s-ar recunoaște în ea. Ca și cititorii ei de peste ani.

Sperăm s-o facă și cititorii de azi, cei pentru care este scrisă.

Volumul „În căutarea râsului pierdut” se vrea un îndreptar de cuvinte și fapte, sau, mai exact, de cuvinte către fapte.

Vasile Ghica e unul dintre cei mai cunoscuți autori de aforisme din tot spațiul românesc, apreciat și pe plan internațional.

I-am citit cărțile cu mult mai înainte de a-l cunoaște.

Mi l-am imaginat boier din secolul XIX, rudă cu Ghicuțeștii, care, stând în mijlocul cărților din vasta bibliotecă a conacului său, emite sfaturi - pentru domnie, pentru divan, pentru consângen.

Apoi, când i-am citit unele sentințe vizând realități de azi, l-am văzut ca pe un moș cu barbă dalbă, rostind vorbe cu tâlc într-o grădină a lui Platon de la Tecuci înconjurat de discipoli și de oameni veniți să-l audă. Asta e impresia pe care mi-o lăsase cărțile sale de aforisme, care conțineau în ele scânteii, electrocutări, furtuni, cutremure. Când l-am întâlnit la un festival al Aforismului, organizat chiar de el la Tecuci, care devenise astfel o capitală a aforismului românesc, am descoperit în persoana Domniei Sale un bărbat aproape tânăr, preocupat și de probleme de istorie, de politica cea netrecătoare a clipei, de valori etc.

.....
* Acad. Nicolae Dabija, prefață la cartea **Vasile Ghica - În căutarea râsului pierdut - Aforisme**, Chișinău, Editura pentru Literatură și Artă - 2020.

De ce-l crezusem împovărat de ani și - pe el, anonimul dintr-un târg de provincie - de gloria de a fi citit ?

Pentru că aforismele se scriu, de regulă, târziu, când cariera unui condeier se apropie de sfârșit, iar pentru a le împlânzi, formula, așterne pe file e nevoie de experiență de viață, de erudiție, de înțelepciune.

Ce sunt maximele lui Ghica Vodă, acest voievod al gândirii aforistice ? Întrebări luptându-se cu răspunsul.

Cuvinte care, alăturate altor cuvinte, spun mai mult decât spun toate cuvintele la un loc. Fraze care se cheamă una pe alta, care izvorăsc una din alta, care vin ca o completare una la cealaltă, alcătuind împreună un roman, o nuvelă, un poem, acestea - rezumate într-un rând, esențializate într-un vers, concentrate într-un gând.

O viață de om care încape în câteva cuvinte.

Un sistem filosofic etic-moralizator, anunțat încă de proverbele străbune.

O ironie elegantă, o luciditate șăgalnică, un umor înlăcrimat.

Ele par fragmente din cărțile nescrise sau pierdute ale înțelepților neamului de-a lung de istorie, menite să sporească cunoașterea, conținutul lor impresionându-ne în funcție de înțelegerea și sensibilitatea fiecăruia dintre noi.

Astfel acest soldat al ideilor câștigă bătălii, confruntându-se cu armatele inamice ale prostiei, ignoranței, lașității etc. - fără să se verse sânge. „Cartea care nu-și propune să schimbe lumea este un rebut, o blasfemie”, crede autorul. Să facă lumea mai bună și pe semen - mai înțelept, acesta e crezul lui.

El devine vecin cu Hamlet („Am ajuns vecin de întrebări cu Hamlet”), confident cu Dostoievski („Frumusețea va salva lumea. Dar numai la braț cu luciditatea”), coleg de clasă cu Claude Monet („Natura a știut să facă și din ciulini o capodoperă”).

Academician Eugen Simion

Jurnal public

„Pre-cuvintele” lui Nicolae Dabija

(Articol preluat din revista *Atitudini vechi și noi* nr.2, 2021)

A dispărut poetul basarabean Nicolae Dabija, victimă a covidului. O surpriză nenorocită, o mizerie, nu singura pe care ne-o oferă această perfidă boală. Surpriza este că virusul de care încercăm să ne apărăm atacă și răpune un om încă tânăr, robust, vital, nu un senior care, se spune, este ținta acestei blestemate ciume postmoderne. Ea are ce are cu oamenii în vârstă, victime sigure. Iată însă că răpune, acum (și nu este, evident, unicul) un om încă tânăr, cum ziceam, în plină forță de creație. Un poet care, în afară de talent, are și o dimensiune mesianică. Dacă termenul nu s-ar fi compromis în epoca totalitarismului bolșevic - când regula era că orice scriitor trebuie să fie un *scriitor angajat*, un scriitor *militant*, adică un propovăduitor al realismului socialist și al revoluției mondiale -, dacă termenul, zic, nu s-ar fi compromis, aș putea spune că, într-adevăr, Nicolae Dabija este un poet care, vorba lui Sartre, își asumă sarcina lumii, un vizionar și, cum am precizat deja, un spirit profetic. L-am citit, am scris în primii ani de după 1989 despre versurile sale și l-am ascultat de multe ori la București sau la Chișinău și mi-a lăsat totdeauna aceeași impresie: poetul acesta relativ mic de statură, *trăpu*, cu privirea ageră și pătrunzătoare, inteligent și elocvent în tot ceea ce spune, pare

coborât din tipologia revoluționarilor descriși de alt basarabean ilustru, Constantin Stere, în romanul *În preajma revoluției*. Unul din acei dârji și vizionari narodnici gata să înfunde surghiunul siberian pentru ideea de justiție socială și libertate. Dabija nu era un *narodnic*, era doar un tânăr poet basarabean citit și curajos, umblat (după 1990) prin lume, obsedat de acea rană deschisă care a fost și, din păcate, a rămas și azi Basarabia pentru noi, românii. Mai toate versurile lui vorbesc de acest destin istoric și de această patrie imaginară lovită mereu de agresiunile puterilor răsăritene.

Pe scurt, Nicolae Dabija a fost de la început și a rămas până la sfârșit un poet angajat în istorie (în sens pozitiv, înalt liric), un poet complex cu o imaginație bogată și o determinare în tot ceea ce scrie, care, mie, mi-a plăcut și îmi place. Dacă i-aș căuta un spirit asemănător în generația lui, l-aș alege pe Adrian Păunescu. Ca și la acesta din urmă (dar mai puțin productiv), lirismul său se întinde de la pamfletul hugolian la elegia erotică scrisă în tonalități eminesciene. Poetul este mai întâi un *preot* care, prin rugăciunile lui, dezleagă norii și provoacă ploile binefăcătoare. Alteori este un *zeu* care trece nestingherit printre oameni și le aduce lumină, în fine, ca Nichita Stănescu el scrie nu numai cu *cuvinte*, dar și cu *precuvinte*, cum zice într-un poem intitulat chiar așa: *Precuvintele*. O formulă care amintește, de bună seamă, de *Necuvintele* neomodernistului Nichita Stănescu în drumul lui spre o *postmodernitate* pe care o intuiește. Dacă înțeleg bine *pre-poemul* lui Nicolae Dabija, *pre-cuvintele* constituie starea de dinaintea poeziei, cuvintele (în fapt) de dinaintea cuvintelor ce anunță, ca buzduganul din basmul românesc, venirea eroului (nașterea poemului). „A scrie cu precuvinte - zice el - este ca și cum ai scrie cu înseși obiectele și întâmplările...” Paul Valéry scrie undeva că poemul se scrie singur și că, în fond, poemul nu are un autor precis. Să fie *necuvintele* lui Nichita și *precuvintele* lui Nicolae Dabija instrumentele acestui spirit nenumit care scrie poemul fără știința

Noapte bună, Domnule Nicolae Dabija !

(Necrolog de Ionel NECULA)

Necunoscut **Nicolae Dabija** nu mi-a fost niciodată. Cumulasem atâtea informații despre el că atunci când am ajuns față către față am avut senzația că ne cunoaștem de când lumea. A fost o vreme - cea de dinainte de momentul decembrist - când aveam antenele îndreptate spre Chișinău și ne înfioram de lupta celor câțiva corifei basarabeni pentru democrație și pentru păstrarea limbii și identității românești.

Grupul celor câțiva curajoși din care făceau parte intelectuali de bună calitate, oameni de ispravă - în frunte cu Grigore Vieru, Hadârcă, Valeriu Matei, Leonida Lari și bineînțeles Nicolae Dabija duceau o luptă pe viață și pe moarte împotriva rusofonilor și a tendințelor de subminare a spiritului românesc. Animați de frumoase sentimente patriotice, cei câțiva făclieri din stânga Prutului și-au reprimat frica istorică și înfruntau cu un curaj vecin cu nebunia despoticul balaur bolșevic.

Pe Nicolae Dabija l-am cunoscut mai bine în primăvara anului 1997, când am făcut parte dintr-o delegație a Tecuciului, menită să încurajeze relațiile dintre întreprinzătorii tecuceni și cei basarabeni. Am participat atunci, printre altele, la o festivitate omagială organizată la Colegiul de Finanțe-Bănci pentru a marca aniversarea a 540 de ani de la urcarea pe tronul Moldovei a voievodului Ștefan cel Mare și Sfânt. Eram siderat pentru că în țară nu s-a gândit nimeni la marcarea acestui moment.

În deschidere, la față de cortină a vorbit Nicolae Dabija cald, sobru, cu însuflețire și conținut. Ne-a spus câte sunt de reformat în Basarabia și ce eforturi imense reclamă acest proces reformator. A trebuit, ne spunea, să învățăm politică să putem face față

provocărilor rusofone, și-a trebuit să învățăm istorie pentru a schimba manualele școlare, încă aservite interesului sovietic.

Ascultându-i cuvântarea însuflețită am avut convingerea că Nicolae Dabija face de cap limpede la devălmășiile spiritului basarabean, că ideea românismului la Chișinău este pe mâini sigure și hotărâte, și că la orizont se întrezărește victoria.

Ultima dată l-am ascultat vorbind la Festivalul Internațional al Aforismului. Rareori am avut ocazia să constat atâta luciditate și claritate în înțelegerea problemelor care privesc Basarabia și România. Mi s-a părut un adevărat vizionar, ceea ce m-a și determinat să inițiez, împreună cu neobositul Pompliu Comșa o declarație către toate partidele politice din țară pentru susținerea candidaturii lui Nicolae Dabija la președinția României. Declarația a fost semnată de toți cei prezenți - scriitori din toată țara - și a fost postată pe Facebook. Inițiativa n-a avut audiența așteptată, dar alegeri vor mai fi și numele său rămânea ca o posibilitate neconsumată.

Vestea morții sale ne-a văduvit de această posibilitate rămasă neintrată în act și-n active lucrative. Îl plânge Basarabia, îl plânge România și-l plâng toți cei ce vorbesc și simt românește. N-a murit un om, ci o lume, o lume a speranței și un luptător. A plecat dintre noi când era cea mai mare nevoie de el, de luciditatea și clarviziunea sa.

Noapte bună, Nicolae Dabija și Dumnezeu să-ți așeze sufletul prin apropierea tronului său de lumină și îndurare. Un cuvânt de mângâiere și pentru frații îndoliați din Chișinău, cărora le doresc să treacă peste această grea încercare și să se regroupeze pentru ceea ce trebuie continuat. Zăbranicul vine și trece, dar steagul trebuie purtat mai departe.

„Nicolae Dabija nu mai este !”

(Necrolog de Petruș Andrei)

Pe 12 martie 2021, în timp ce eram în drum spre Huși unde urma să facem, și eu și soția vaccinul „anticovid”, conform programării, la ora 9 și 12 minute, sună unul dintre telefoane. Răspunde soția, pentru că eu eram la volan și am auzit vocea eminescologului și prietenului Theodor Codreanu, înecată de emoție, dându-ne cumplita veste „Nicolae Dabija nu mai este !”. A fost ucis de coronavirus într-un spital din Chișinău.

Rămânem consternați. Știam de la scriitoarea Lina Codreanu că marele scriitor român și fratele nostru fusese internat cu câteva zile înainte și ne rugam pentru sănătatea lui dar bunul Dumnezeu, supărat pesemne pe răutățile oamenilor, nu ne-a auzit rugile.

Mergând pe cale, ne amintim de întâlnirile noastre de la Chișinău, de la Huși, de la Tecuci, Bacău sau Roman, de întâmplări, de versuri. Îi recit soției câteva terține scrise cu o noapte înainte:

Blestemată pandemie

Până-n toamnă nu se știe

Cine va culege vie.

Maică Sfântă și duioasă

Adă-ți toți copiii-acasă

Să mai stăm cu ei la masă

În lumina ochilor

Și-n căldura brațelor

Că ne mistuim de dor.

Nicolae Dabija a fost și este, ca și Grigore Vieru, poet al dorului de țară, de frații români de peste Prut: „Doru-mi-i de dumneavoastră/ Ca unui zid de o fereastră”

Sau: „Țara mea de dincolo de Prut,
mi s-a dat poruncă să te uit.

Dar de-o fi să mi te uit, suflet al meu,
uite-mă pe mine Dumnezeu !”

Când m-a debutat în „Literatura și Arta”, a avut generozitatea să scrie: „Petruș Andrei e prietenul nostru din Bârlad, unul dintre poezii importanți ai limbii române. Cărțile sale(...) nu transmit, nu explică, nu comentează, ele propovăduiesc: binele, frumosul, adevărul, viața. El mitizează cotidianul, mitologizează omenescul, face din banalul existenței un sinaxar. Sonetele lui mută peisajul în mit. Poetul se aseamănă cu un mag, care cântă și vrăjește, dar care și descântă (o carte i se intitulează „Descânțece de inimă rea”) și dezvrăjește. Petruș Andrei este unul dintre cei mai importanți sonetiști, un poet cu o viziune modernă a lumii, un creator pentru care viața și cântecul se interferează, două sfere de lumină care se văd și care pot exista numai atunci când și atât cât sunt împreună.”

La rândul meu, în cele două volume de “Lecturi empaticе” - 2015 (Editura “Sfera” - Bârlad) și „Lecturi empaticе basarabene” - 2019 (Editura „Sfera”, Bârlad) am scris despre operele fraților noștri de peste sârma ghimpată Ribbentrop și Molotov.

Fără Grigore Vieru, Efim Tarlapan, Victor Teleucă, Doina și Ion Aldea Teodorovici, Adrian Păunescu și Nicolae Dabija rămânem din ce în ce mai săraci.

Fie-vă țărâna ușoară, dragi creatori de frumos omenesc și artistic, mari oameni care ați ținut aprinsă flacăra iubirii de neam și ați luptat cu prețul vieții pentru reîntregirea țării, pentru propășirea literaturii române, pentru supraviețuirea limbii, poeziei și culturii române. Opera voastră rămâne să ne încălzească inimile și să lumineze veacurile.

Dumnezeu să te odihnească, frate Nicolae, de-a dreapta Sa și toți cei dragi să te pomenească.

Nu-ți spunem „Adio!”, ci „La revedere!”. Ai fost mai mult decât poet, mai mult decât romancier, mai mult decât director de revistă ai fost român patriot, așa cum astăzi, din nefericire, sunt din ce în ce mai puțini.

Letiția Coza

(Acrostih)

Numele-i de sfânt ocrotitor,
Inima - o carte de citire,
Chipul blând, talent de scriitor,
Om integru și deschis la fire;
Limba românească i-a fost casă,
A creat în ea o operă aleasă;
El ne-a lăsat-o nouă moștenire.

Datori suntem mai bine s-o cunoaștem,
Așa avem credința că renaștem,
Bunici, nepoți, părinții - împreună -
Iubind la fel ca el glia străbună,
Jalea și dorul să ne dea tărie
Asemenea celui plecat în veșnicie.

NOTE, IMPRESII, AMINTIRI

Constantin ARDELEANU

REDESCOPERIND TECUCIUL

La editura StudIS a apărut la începutul anului 2021, sub semnătura omului de cultură Vasile Ghica, o carte despre localitatea în care el trăiește de peste 55 de ani, atestată documentar în 1435, cu douăzeci de ani înainte Bucureștiului: „Tecuciul în ipostaze ilustre”. O urbe prea condamnată la uitare, în ciuda unor evenimente remarcabile petrecute acolo. E un stop cadru al istoriei sale, savant documentate, subliniind reperele esențiale ale urbei.

Departate de a fi o „cärticică”, cum afirmă venerabilul filolog, profesorul Ghica, dintr-o modestie inutilă (trăsătură de caracter criticată chiar de autor în paginile sale), această apariție editorială fixează pilonii pe care s-a ridicat localitatea, mai ales în ultimii 150 de ani. Ea este scrisă atât pentru doritorii de a cunoaște cât mai multe amănunte, cât și pentru cei care invocă criza de timp în a citi. Pentru ultimii, coperta a patra sintetizează marile evenimente prin care Tecuciul se remarcă:

1. Gestul soției caimacanului trădător Vogoride al Moldovei, Coca, de a-i zădărnici boicotarea „Unirii Mici”, aceasta divulgând corespondența ticăloasă cu Turcia, atitudine care a făcut imposibilă transformarea celor două entități românești în pašalâc turcesc, respectiv gubernie rusească (între familie și Patrie, brava

teuceancă a ales Patria). De aici frustrarea legitimă că toate meritele primei uniri s-au localizat la... Focșani (cu Milcovul hotar), în dauna decisivului Tecuci.

2. Declararea urbei drept oraș erou, aici fiind stabilit comandamentul frontului de la Mărășești (bătălie decisivă pentru salvarea României ca stat), în spitalele orașului tratându-se mii de răniți. Prin intervenția eroică a pompierilor tecuceni, vagoanele cu muniție destinată armatei noastre au fost salvate de la bombardamentele intense ale nemților.

3. În România Mare a primei jumătăți a veacului XX, având administrativ 72 de județe, județul Tecuci a dat țării 17 academicieni.

4. Aici s-a înălțat în 1925 prima statuie a Cercetășiei din Europa, dăruită de comuniști și apoi refăcută în 1996 (educația copiilor de până la 16 ani sub flamura cercetașului era o lecție de comportament social și iubire de Patrie); din cei 2000 de cercetași care au trecut peste linia frontului din 1916 ca să-i ajute pe români, au supraviețuit atunci 47; de fapt orașul conservelor și muștarului a devenit „sufletul Cercetășiei”.

5. Urbea Miciei Uniri, orașul erou a devenit după 1989 și „o mică Vienă”, aici fiind programate, La Ateneul local, cu o densitate aproape săptămânală concerte simfonice, cu interpreți de notorietate, uimiți de existența unor asemenea acte artistice într-un „banal târg”.

6. Capitala internațională a aforismului, în care s-au organizat trei festivaluri, la care au participat în afara de concurenți și personalități din România și din afara ei, și elevii școlilor din oraș, sub îndrumarea entuziastă a profesoarelor de limba română. Dar ce ziceți de inițiativa unui profesor tânăr de limba română (același animator cultural Ghica), care i-a așteptat pe olimpicii premiați la diverse materii cu fanfara orașului la coborârea din tren, faptul stimulând viitoarele participări.

7. În fine, Tecuciul leagăn al aviației române, școala de profil fiind supranumită „Sorbona Aviației Române”, formând 20.000 de piloți. Șapte minunății insuficient mediatizate. Pe coperta I-a a cărții, „Tecuciul în ipostaze ilustre”, autorul trasează subliminal o sarcină îndrăznească noilor autorități locale (cele dinainte au tergiversat lamentabil înălțarea statuilor lui Ștefan cel Mare și Sfânt și Cocăi Vogoride): reconstruirea emblematicului Foișor de Foc, de 21,5 metri (parțial dărâmat de cutremurul din 1940, și definitiv de autoritățile vremii), o atracție pitorească a urbei.

Această carte poate n-ar fi fost scrisă niciodată fără implicarea, de multe ori peste puterea de înțelegere a nepăsătorilor, a fundației familiei lui Eugen Doru Pelin și a fundamentalului om de cultură Vasile Ghica. De asta pe mulți dintre oaspeții Tecuciului ilustru îi apucă deseori DORU de GHICA al unui Tecuci deocamdată nedreptățit. Fie-mi permis, dacă tot am omagiat Tecuciul, vreau să redau și un catren propriu despre acest oraș, așezat pe harta lumii de Vasile Ghica: **Tecuci, orașul filosofilor**// *Idei, concepte, dogme, idealuri,/ O urbe, Heidelbergul de pe dealuri,/ Acolo Ghica a creat o școală/ Și-Academia deschide filială !?*

ARTICOLE, REFERATE, COMUNICĂRI ȘTIINȚIFICE DESPRE AFORISM ȘI EPIGRAMĂ

Ștefan CAZIMIR

(Articol publicat de profesorul Ștefan CAZIMIR, în *România literară*
nr.14/2021)

Se mai compun astăzi aforisme ? În afară de celebrul „Iarna nu-i ca vara“, eram tentat să cred că nu. Mă aflu într-o gravă eroare. La Tecuci, orașul unde s-au născut 17 academicieni, se desfășoară de câțiva ani un festival internațional al aforismului, cu numeroși participanți din țară și de peste hotare.

Roadele acestor reuniuni au fost culese în patru antologii (2017, 2018, 2019, 2020), îngrijite de Vasile Ghica sub auspiciile Fundației „Pelin“. Cea mai recentă dintre ele cuprinde contribuțiile a 38 de autori, dintre care unii s-au remarcat și în alte domenii (poezie, proză, teatru, eseu, critică literară).

După opinia lui M. Ralea, ar exista trei tipuri de aforisme: cele care exprimă idei curente într-o formă spirituală (Voltaire, Chamfort), cele care promovează paradoxul (Oscar Wilde, Remy de Gourmont) și, în fine, cele care se dispensează de strălucirea formei, valoarea lor constând în profunzimea observației (La Rochefoucauld, iar la noi G. Ibrăileanu). În ce tip se încadrează aforismele de la Tecuci ?

Dăm cuvântul autorilor:

„Poporul votează. Dar soarta alegerilor o decide norodul.“ (Valeriu Butulescu)

„Știam că democrația va deschide cutia Pandorei. Dar nu credeam că vor ieși atîția monștri.“ (Idem)

„Strigătul disperat al lui Edvard Munch nu a încetat. Dar nu-l mai aude nimeni.“ (Vasile Ghica)

„Toți marii artiști sînt ca vulturii. De aceea nu pot trăi în stoluri precum vrăbiile.“ (Idem)

- „Uneori e mai bine că nu realizăm tot ce visăm.” (Nicolae Mareș)
- „Niciodată bisericile numeroase n-au înlocuit spitalele proaste.” (Idem)
- „Nu există proprietari pe pământ; toți sîntem chiriași.” (Viorel Vintilă)
- „Orice miracol este efemer. Chiar și viața.” (Idem)
- „Uneori e nevoie să scrii o carte întreagă pentru a-ți veni ideea unei note de subsol bune.” (Emil Dinga)
- „Nu poți linguși pe cineva dacă, în același timp, nu-l și disprețuiești.” (Idem)
- „Proletari din toate țările, școliți-vă !” (Constantin Ardeleanu)
- „În viața mea s-a făcut târziu prea devreme.” (George Corbu)
- „Păcat că viața nu e reversibilă, pentru ca s-o trăim și cum am vrea.” (Idem)
- „La fiecare ne lipsește ceva. Lor soluții, nouă răbdarea!” (Pompiliu Comșa)
- „Cunoaște-te mai întâi pe tine, [ca] să-i poți înțelege pe ceilalți!” (Dorel Vidrașcu)
- „Nu știu dacă prima moarte dă imunitate pe viață, ca oreionul făcut în copilărie, dar, o dată, merită să încerc.” (Mircea Oprea)
- „Arătați-mi un om normal. Vreau să fiu ca el !” (Idem)
- „Amintirile miros a iarbă cosită.” (Ionuț Caragea)
- „Toate visele lumii pot încăpea într-o lacrimă.” (Idem)
- „Cînd vezi răutatea rudelor, devii mai înțelegător cu cea a străinilor.” (George Budoii).
- „Numai proștii dau în gropi, pentru deștepți există prăpăstii.” (Idem)
- „Vom fi iarăși ce-am fost și... mai rău decît atît !” (Constantin Tudorache)
- „Trăia pe picior mare și juca la două capete.” (Idem)
- „Liniștea e soră cu tristețea, doar că au păreri diferite.” (Gina Zaharia)

„Ca să te gădesc, mi-au trebuit niște ani; ca să te aflu - o viață!“
(Idem)

„Sînt putred de bogat ! Am proprietatea termenilor !“ (Gabriel Petru Băețan)

„Prostul nu se teme de căderea în ridicol. Îi place să se scalde în el!“ (Idem)

„Ghinion înseamnă să faci pană la roata norocului.“ (Mr. Koan)

„Spune adevărul doar celor care te pot ierta.“ (Idem)

Volumul cuprinde și o seamă de aforisme în versuri, rezultat al încrucișării lor cu epigrama:

„Fie-i lauzi, fie-i critici,/ Nu căta să-i ai amici,/ Căci prietenii politici/
Nu-s prieteni, ci complici.“ (Elis Râpeanu);

„Dreptatea luptă vitejește/ Să domine, dar din păcate/ Atîtea
lovituri primește/ Că nu mai vrea să se arate!“ (Vasile Larco).

Eșantionul e, poate, prea sărac, dar permite totuși unele observații generale. Prima dintre ele este prevalența mizantropiei, care i-a caracterizat și în trecut pe autorii de aforisme. O mizantropie care izvorăște din luciditate și care, în unele cazuri, se raportează explicit la actualitate. Mult mai rar se ivesc accentele duioase, impregnate de poezie, sau țîșnirile de umor.

La capitolul „insatisfacții“, e de menționat folosirea prea frecventă a schemei „subiect - predicat nominal“:

„Călătoria e curcubeul pictat cu sufletul“;

„Furtuna este plînsul în hohote al îngerilor de mila pămîntenilor“;

„Aforismele sînt visatele noastre Afrodite...“ ș.a.m.d.

Cu asemenea definiții „lirice“, aforismul bate pasul pe loc, lipsit de ingredientele lui tradiționale (poanta, surpriza, paradoxul) și trădîndu-și astfel statutul.

În cadrul festivalului din 2020 s-a desfășurat o anchetă literară, încheiată cu această întrebare: „Considerați că autorii de aforisme ar trebui să se constituie într-o Uniune a Aforiștilor din România, precum epigramiștii ?“ Răspunsul meu ar fi fost următorul: „Da, dacă sînt suficient de dezbinați“.

Petru DUMITRIU

ELOGIU AFORISMULUI

Suferințele limbii române și rezistența prin aforism

Limba română este în declin accelerat. Gramatica, disciplina care odinioară era deasupra Cezarilor, o dovadă a nobleței latine a poporului român, se retrage învinsă din spațiul public. Rămân în loc agramatismul, sărăcia vocabularului și o molipsitoare indolență care regurgitează înghițiturile nemestecate ale unei engleze de baltă.

Nici literatura contemporană nu scapă de poluare. Discreția și măsura sunt adesea eliminate în virtutea unui “realism capitalist” care înlocuiește ariditatea aseptică a “realismului socialist”. Înjurătura, scabrosul, lubricul alungă pudoarea și bunul simț și ne sunt prezentate de semidocti drept mărci ale modernității și progresului.

Există prostii bine primite, așa cum există proști bine îmbrăcați. - Nicolas Chamfort

Pe acest fond, am simțit nevoia să aduc un elogiu aforismului și, prin acesta, eforturilor unor oameni formidabili de a șlefui și rafina cuvântul și forța de expresie a limbii care ne definește, prin cultivarea acestei păsări colibri a literaturii. Într-o epocă în care limba suferă sub asaltul lenei și a uscăciunii spirituale, **Festivalul aforismului de la Tecuci** este o oază a unei noi rezistențe prin cultură.

Învățat e omul care nu mântuie niciodată de învățat. - Nicolae Iorga

Hipocrate: părintele aforismului !

Conform Enciclopediei Britanice, aforismul este expresia concisă a unei doctrine sau principiu sau a oricărui adevăr general acceptat, transmis printr-un enunț memorabil și semnificativ¹.

În antichitate, aforismele au fost cultivate în domenii care își dezvoltau propriile lor principii sau metodologii, printre care arta, medicina și jurisprudența. Termenul a fost folosit pentru prima dată de Hipocrate, al cărui tom de *Aforisme* reprezenta o serie de propoziții referitoare la simptome și diagnostice ale bolilor și la arta vindecării. Se poate afirma că primul aforism cu circulație globală este cel enunțat în introducerea cărții - ***Ars longa, vita brevis.***

Prin urmare, Hipocrate, savantul creditat deja cu prima formă de interdisciplinaritate științifică, cea dintre medicină și filosofie, este nu doar părintele medicinei, ci și cel al aforismului.

*Filosofia biruie cu ușurință
nenorocirile trecute și viitoare.
Dar nenorocirile prezente o răpun.*
- La Rochefoucauld

Limba latină: limba vie a aforismelor

O fi limba latină considerată moartă, dar ea este încă vie și universală în conștiința umanității. E drept că a beneficiat, fie vorba între noi, de un avantaj considerabil, acela că nu mai poate fi stricată de palavragii care poluează discursul public.

*Incultura a început să fie purtată
cu oarecare mândrie.* - Vasile Ghica

Una din cele mai cunoscute colecții de aforisme este cea alcătuită în 1066, în limba latină, și care conținea preceptele școlii de medicină de la Salerno. Cu timpul, aforismele au fost folosite și în alte domenii (morală, religie, filosofie), ajungând să exprime, în general, adevăruri concise, cunoscute și sub denumirea de maxime.

Roma antică a cultivat în mod deosebit aforismul, fie sub forma sa epigramatică, în care a excelat Marțial, fie sub forma maximelor

---

¹ The New Encyclopaedia Britannica, Micropaedia, 1:480:1a.

juridice, care au traversat secolele exprimând esențe valabile și în zilele noastre. De pildă, principiile juridice precum “non bis in idem”, “nullum crime sine lege”, “nemo censetur ignorare legem”, “pacta sunt servanda”, “testis unus, testis nullus” etc.², sunt familiare nu doar juriștilor.

Tot de la (stră)bunii noștri romani ne-au rămas nealterate, ca înțeles și ca limbă, expresii aforistice din sfera filosofică și morală, care aproape nu mai trebuie să fie traduse din latină, fiind preluate ca atare în patrimoniul spiritual mondial. Enunțuri precum *Homo homini lupus* (rămas de la Plaut), *Auri sacra fames* (Virgiliu), *Est modus in rebus* (Horațiu), *Ex nihilo nihil* (Lucrețiu), *Finis coronat opus* (Ovidiu) fac parte din acest tezaur de filosofie concentrată. Chiar cer iertare că le dau traducerea în subsol !

Toate aceste maxime sunt extrase din opera literară a autorilor menționați și au germinat în creațiile generațiilor ulterioare. Afirmatia lui Voltaire despre *aurea mediocritas* (un vers desprins dintr-o odă alui Horațiu) este valabilă pentru toate: “*acest frumos vers îl știe orice om de litere pe dinafară*”³. Ceea ce vă dorim și dumneavoastră !

De la medicină și drept la poezie și morală.

---

² “Nu (pedepsești) de două ori pentru aceeași faptă”, “nici o învinuire fără (un paragraf) de lege”, “necunoașterea legii nu se ia în considerare”, “tratatele trebuie respectate”, “un singur martor nu este un martor”. A se vedea 1200 de astfel de sintagme în Sebastian Rădulețu, Lucian Șeuleanu, *Dicționar de expresii juridice latine*, Editura Științifică, 1999.

³ “Omul este lupul omului”, “blestemata sete de aur”, “există o măsură în toate”, “din nimic, nimic”, “sfârșitul încununează opera”, “mediocritate aurită”. I. Berg, *Dicționar de cuvinte, expresii și citate celebre*, Editura Științifică, București, 1968.

Aforismul a cunoscut apogeul pe tărâmul moralei, în special în Franța secolelor XVII și XVIII, prin Blaise Pascal, La Rochefoucauld⁴, La Bruyère și mai puțin cunoscutul Nicolas Chamfort. Era apreciat ca cel mai economic mijloc de a comunica experiența și înțelepciunea și de a împărtăși sfaturi moralizatoare.

*Amorul propriu este cel mai mare
dintre toți lingușitorii.* - La Rochefoucauld

*Să înveți să mori ? N-o să reușești
prea bine prima dată !* - Nicolas Chamfort

Aforismul are avantajul stilistic de a crea impresia profunzimii chiar și atunci când este doar un loc comun exprimat mai subtil, condimentat, după caz, cu ironie acidă sau chiar sarcasm, cu condiția ca mesajul să fie convingător. Talentul autorului de aforisme constă în combinarea armonioasă a adevărilor enunțate concis sau cu umor, eventual folosind paradoxuri, jocuri de cuvinte și analogii ingenioase.

*Braștele cred că de frică
nu le pescuiește nimeni.* - Nicolae Iorga

*Puricii lui Ahile nu erau mai viteji
decât ceilalți.* - Nicolae Iorga

Găina furioasă nu e pasăre de pradă. - Nicolae Iorga

O parte din opera teologilor creștini s-a transmis și ea prin enunțuri clasice exprimate și circulate sub înfățișare aforistică, în limba latină. Iată câteva ale Sfântului Augustin: *Nec doctor verbis serviat, sed verba doctori* (Nu învățatul să se supună cuvintelor, ci cuvintele să se supună învățatului); *Praecedat fides, sequitur*

---

⁴ La Rochefoucauld. *Maxime și reflecții*, Biblioteca pentru toți, 714, Editura Minerva, 1982.

intellectus (Credința precede, înțelegerea urmează); *Vera aeternitas est ubi temporis nihil est* (Adevărata eternitate se află acolo unde nu există nimic care ține de timp)⁵.

Aforismul ca gen literar

În prezent, aforismul este recunoscut ca gen literar. În cuvintele *Enciclopediei Britanice*, chiar și unii poeți au fost atrași de “*această formă condensată și enigmatică de proză*”, în care pot să-și “*îmbrace senzațiile, revelațiile sau reflecțiile cu misterul și strălucirea aforismelor*”⁶.

AFORÍSM, *aforisme*, s. n. Cugetare enunțată într-o formă concisă, memorabilă; maximă, sentință, adagiu. –

Din fr. **aphorisme**, lat. **aphorismus**.

MÁXIMĂ, *maxime*, s. f. Enunț formulat concis, exprimând un principiu etic, o normă de conduită etc.; aforism, sentință, adagiu. –
Din lat. **maxima**, fr. **maxime**)⁷

În ciuda similitudinii terminologice între maxime și aforisme este important de notat, pe baza observării modului în care contemporanii sau posteritatea le înregistrează, că există o deosebire formală între maxime și aforisme. Maximele sunt aforisme la care se ajunge prin convertire, atunci când ele sunt calificate astfel de către o terță parte, extrase fiind dintr-o operă literară sau de altă natură. De pildă, numeroase replici din piesele

---

⁵ Culese din Eugen Munteanu, Lucia-Gabriela Munteanu. *Aeterna Latinitas. Mica enciclopedie a gândirii europene în expresie latină*. Polirom 1996.

⁶ The New Encyclopaedia Britannica, Macropaedia, **23**:480:1b.

⁷ DEX. *Dicționarul explicativ al limbii române*, ediția a II-a, Academia Română, Institutul de Lingvistică Iorgu Iordan, Univers Enciclopedic, București, 1996.

de teatru ale lui Shakespeare, călătoresc pe cont propriu, scoase din context, ca aforisme. Cine nu a auzit de “toată lumea e o scenă”, “totul e bine, când se sfârșește cu bine” sau “unii se ridică prin păcat, iar alții prin virtute cad”⁸, fără a ști exact ce personaj le-a rostit !

Cu alte cuvinte, acest tip de aforisme provine din fragmente memorabile care au o expresivitate proprie, chiar și scoase din context. Ele capătă o existență autonomă și sunt circulate cu titlul de aforisme sau categorisite ca maxime, sentințe, adagii, cugetări, reflecții sau altcumva de către editori ori cititori.

Există însă aforisme native, botezate cu acest nume de către autorii lor, și care sunt uneori definite ca proză ultrascurtă. Cu alte cuvinte scriitorul își propune din start să scrie reflecții sub forma aforistică. Nicolae Iorga are propria culegere de aforisme, intitulată, la prima lor apariție în volum, *Gânduri și sfaturi ale unui om ca oricare altul* (1905) iar mai apoi, în 1911, *Cugetări*. Editorul unei ediții ulterioare dă, referindu-se la marele savant, una dintre cele mai cuprinzătoare și frumoase posibile definiții ale aforismului în formula sa ideală “*expresii de rară frumusețe, de mare seninătate, de simplitate olimpiacă, de farmec odihnitor, arătând puritatea caracterului sau, exprimat în forme concise, dar uluitoare de expresive*”⁹.

*Democrat înseamnă cineva care vrea
să înalțe poporul pe umerii săi,
nu cineva care vrea să se înalțe
pe umerii poporului. - Nicolae Iorga*

---

⁸ In original, *somerise by sin, and some by virtuefall* (Measure for measure).

⁹ Barbu Theodorescu, în *Cuvînt introductiv*, la volumul Nicolae Iorga, *Cugetări*, Editura Tineretului, 1969.

Proverbele: aforismele poporului

Ar fi însă nedrept dacă am include în această minimă ilustrare a nemuririi lor în cultura universală doar aforismele culte, creație directă sau indirectă a unor persoane cu identitate cunoscută. Cele mai constante și mai profunde creatoare de aforisme sunt popoarele.

Ce altceva sunt proverbele decât aforisme enunțate și rafinate de autori și purtători anonimi, nu în zile de mare inspirație poetică sau filosofică ale unor condeieri, ci prin trecerea secolelor ?

*Strămoșii mei nu erau analfabeți.
Citeau în stele. - Vasile Ghica*

Proverbele sunt aforisme populare zămislite de înțelepciunea colectivă și distilate din autentice experiențe de viață. Ele înving timpul prin propria lor încărcătură de semnificație și sunt transmutate în cultura națională grație profunzimii lor.

După cum nu ar putea exista o dovadă mai vie a forței unui aforism cult, decât să fie absorbit, ca proverb, în patrimoniul geniului popular !

*Țăranul nu poate fi considerat filosof,
deoarece are limbajul prea clar. - Vasile Ghica*

Nasc și pe Internet aforisme

Cei mai perspicace dintre cititorii acestui text, prin urmare toți, vor fi dedus desigur că sunt vechi și depășit, dacă nu chiar, *horribile dictu!*, bătrân, pentru că mă refer nedisprețuitor la vremuri apuse. Nici romanii nu mai vorbesc latina, nici țărani nu mai nasc proverbe. Le cer iertare, dar s-au înșelat, pentru că tocmai le voi

dovedi că și eu sunt băgat în priza prezentului, deschizându-vă ferestrele către aforismele valabile pentru lumea virtuală.

Cel mai faimos dintre ele este *“pe Internet, nimeni nu știe că ești un câine”* și a însoțit o caricatură a lui Peter Steiner care a înconjurat lumea¹⁰. Altul spune (în traducere liberă): *“A te informa pe Internet este ca și cum ai bea dintr-un furtun de stingere a incendiilor”* (Mitch Kapor). Dacă nu mă credeți, informați-vă pe Internet !

Nu are nici prieteni, nici vecini; de câțiva ani locuiește pe Internet. - Caryn James

De la Nicolae Iorga la Vasile Ghica

Aforismul românesc ar merita o istorie, dar eu nu-mi pot permite decât să trec de la Nicolae Iorga la Vasile Ghica, cel mai însemnat scriitor de aforisme contemporan, care își asumă o dată cu vocația pentru acest gen literar și riscurile asociate. Pentru că un roman mediocru poate fi salvat de un deznodământ neașteptat, o poezie de o metaforă subtilă, o nuvelă de un personaj original, o piesă de teatru de o întorsătură surprinzătoare de situație etc. Un aforism nu are soluții de avarie. El este aforism sau este o propoziție oarecare.

Așa cum se spune în prefața unei culegeri bilingve, româno-franceze, de aforisme ale lui Vasile Ghica¹¹:

“el a ales să modeleze cuvinte și fraze pentru a le ridica la elocvența strălucitoare a aforismelor, asemenea unui bijutier care șlefuieste cristale de carbon până le conferă noblețe diamantină. Munca lui de explorator al profunzimii limbajului urmărește să ne transmită adevăruri universale sau personale, prin intermediul puterii inepuizabile a cuvântului. Adevărurile născute din

---

¹⁰ <https://en.wikipedia.org/w/index.php?curid=13627120>

¹¹ *Photaphorismes. Les beaux esprits.* Bruno Tofano, photographies. Vasile Ghica, aphorismes, Editions BoNo 2018.

observațiile sale sunt rafinate și scilipitoare, impregnate de o aromă subtilă și de o eleganță discretă. Dar farmecul aforismelor lui Vasile Ghica nu provine doar din consimțământul nostru la enunțurile sale. Limpezimea gândurilor este însoțită de o ironie alertă, dar binevoitoare, care invită cititorul să zăbovească pentru a-i simți savoarea”.

*Shakespeare a fost un fel de Dumnezeu,
pentru că și despre el se spune că nu
ar fi existat. - Vasile Ghica*

Prin urmare, aforismele au fost cultivate nu doar în grădinile imperiale ale Romei sau în saloanele regale ale Franței, ci și în curțile primitoare ale gospodarilor modești ai literelor, cum este și grupul de entuziaști însuflețiți de profesorul Vasile Ghica la Tecuci, un oraș a cărui relevanță intelectuală depășește cu mult condiția sa de modest oraș de provincie.

*Nu este suficient să călătorești.
Trebuie să și ajungi undeva. - Vasile Ghica*

Toate drumurile aforismului românesc duc la Tecuci¹² !

(Petru Dumitriu - Diplomat de carieră, în diplomația multilaterală, fost ambasador al Consiliului Europei la Geneva și înalt funcționar ONU).

---

¹² *Festivalul internațional al aforismului*, ediția a V-a, Tecuci, 7-8 octombrie 2021, Organizatori: Fundația Pelin și Biblioteca Municipală «Ștefan Petică».

Traian D. LAZĂR

AFORISMUL INTEGRAT

Aforismul, așa cum este definit în ***Micul Dicționar Enciclopedic***, este o cugetare enunțată într-o formă concisă, memorabilă exprimând o judecată morală ori o maximă, sentință, adagiu.

Aforismul poate fi formulat ca structură literară distinctă, situație în care constituie o specie a genului epic, dar poate fi și integrat ca expresie literară în structuri mai ample, având, în acest caz, funcție de figură de stil.

Critica și istoria literară au cercetat aforismul, mai ales sub forma de specie literară distinctă. Având însă în vedere prezența și lărga sa răspândire în componența altor structuri literare, e de mirare că nici un cercetător nu i-a consacrat un corpus amplu celuilalt aspect al prezenței și manifestării sale și anume aforismului integrat. S-au înregistrat, totuși, unele excepții vizând opera unor individualități scriitoricești importante.

Astfel, Constantin Coroiu a cules și publicat, în revista ***Expres cultural*** din Iași, aforisme integrate din opera lui George Călinescu¹³:

- Trufie. Sper ca, barem în câteva chestiuni, pe măsură ce voi fi citit, să fiu citat.

- Adevărata inteligență e melancolică.

- Ca și (folosit cel mai adesea când nu trebuie) denotă mai degrabă o perversitate etică, decât o preocupare gramaticală.

- Cea mai mare dintre libertăți: libertatea interioară.

- Rușinea s-a născut la sat și s-a pierdut în naveta ce duce la oraș.

- „Eficiență didactică”: să faci precum învățătorii de altădată „din pom om și din țigan domn”.

---

¹³ Vezi *Expres cultural*, nr 6/2020, p.4

- Observator bun e acela ce rămâne neobservat, ceilalți sunt reporteri.

- Nu avem cultura consecvenței, pentru că nu avem cultura refuzului. Și invers.

- Toleranța nu înseamnă numai consimțire, ci și - nu o dată - complicitate.

- Memorialistica bazată pe memorie e cea mai îndoielnică literatură.

- Moralistul e insul lucid, care nu-i lasă pe contemporani să se iluzioneze în mod inutil.

- Aforismele nu țin seama de excepții.

- Omul e singura ființă care se roagă, iar măreția lui constă în faptul că își poate îndrepta gândurile spre cer.

Unul dintre membrii redacției ziarului *Ploieștii*¹⁴ a constatat că în opera poetului Nichita Stănescu sunt integrate aforisme dintre care a selectat și publicat câteva, mai sugestive:

- O țară fără poezie este o țară fără istorie.

- Poezia este starea cea mai fericită a sufletului.

- Măreția Omului stă în ceea ce are în două feluri cuvântul: într-o tânjire spre frumos și o tânjire spre adevăr. Iată ruptura.

- Într-un posibil dialog al frumosului cu adevărul vedem noua frontieră a sufletului uman.

- Nevoia noastră fundamentală este nevoia de timp.

Principalul nostru drept este dreptul la timp.

- Să-i iubim pe poeți... cel mai în viață și cei mai în viață sunt poeții. Nu oricând. Ci atunci când nasc din ei cuvinte ca ouăle din păsări.

- Eu șterg resentimentul cu un sentiment

Cum șters se șterge timpul

Numai cu un moment,

Al nașterii și morții deodată.

---

¹⁴ Ziarul *Ploieștii*, nr 183/20-26 aprilie 2021, p.5

- Un poet este cu atât mai măreț cu cât cei ce-l citesc nu pe el îl descoperă, ci pe ei înșiși.

Aforismul, atât cel distinct, cât și cel integrat, este prezent mai ales în literatura sapiențială, cum este cazul în exemplele de mai sus, și în literatura morală. Moraliștii, scriitorii a căror operă tratează probleme morale, moravurile și condiția umană în genere, apar, sunt prolifici, când societatea se află în stare de tulburare funcțională. Din acest punct de vedere, moraliștii sunt o necesitate socială întrucât funcționează ca diagnosticieni și agenți de normalizare a stării sociale. Faptele istorice atestă că, mai ales în perioadele de tranziție de la un regim social la altul, opera moraliștilor se amplifică.

În lumea romană, în perioada decăderii republicii și trecerii la imperiu, s-au manifestat scriitorii satirici: Horațiu, Marțial, Iuvenal. În perioada disoluției feudalismului, a agravării dependenței personale și accentuării absolutismului regal, societatea franceză a generat manifestări critice exprimate de moraliștii Montesquieu, Pascal, La Rochefoucauld, la Bruyere și satiricii Boileau, Victor Hugo. La români, tarele societății aflate în curs de descompunere a raporturilor feudale și de naștere a modernismului au fost criticate și satirizate de Grigore Alexandrescu, Mihai Eminescu, I.L.Caragiale etc.

Spațiul tipografic de care dispunem nu îngăduie tratarea exhaustivă a aforismelor integrate în opera moraliștilor și satiricilor literaturii române din sec al XIX-lea. Totuși vom releva funcția de aforism integrat a moralei fabulelor lui Grigore Alexandrescu: *Când mantia domnească este de piei de oaie/ Atunci judecătorii fiți siguri că despoaie; Cele mai multe rele nu vin de pe afară/ Nu le aduc străinii, ci ni le face toate/ Un pământean de-ai noștri, o rudă sau un frate.* De asemenea, nu vom rezista tentației de a înșira câteva aforisme integrate în poezia eminesciană:

- Nu se nasc glorie pe stradă și la ușa cafenelii.
- Nu uita că doamna are minte scurtă, haine lungi.

- Nu-nvie morții - e-n zadar copile.
- E ușor a scrie versuri/ Când nimic nu ai a spune,/ Înșirând cuvinte goale/ Ce din coadă au să sune.
- Căci rămâne stâncă, deși moare valul.
- Noi în noi n-avem nimica, totu-i calp, totu-i străin.
- În noi totul e spoială totu-i lustru fără bază.
- Lumea-i cum este ... și ca dânsa suntem noi.

Tranziția de după 1989, când tarele vechii societăți atinseseră formele cele mai agravante, iar noile forme și raporturi sociale aduse de schimbarea în curs nu erau încă suficient conturate și convenabile, a alimentat literatura sapiențială și literatura moralistă. Libertatea cuvântului, expresiei și publicării a susținut acest curs. Unii scriitori au cultivat aforismul ca specie distinctă. Grupul de scriitori în frunte cu prof. Vasile Ghica susținuți de Fundația Pelin au organizat începând din 2017 **Festivalul Internațional al Aforismului** de la Tecuci promovându-și cu succes opțiunile și impunându-se pe un loc notabil în istoria literaturii române. Alți autorii au promovat aforismul în forma sa integrată. Libertatea faptică a conștiinței a stimulat, după 1989, creația artistică pe teme religioase. În acest context, poezia și proza ce tratează subiecte ale credinței creștine au integrat în structurile respective aforismul, ca formă sapiențială sau judecată morală mistică. Spre exemplu, în volumul **Aproape un cerc**, Editura Alfa 2002, al poetului Nicolae Panaite, se află integrate aforisme precum:

- Cuvântul mă apără de / năvălirea apelor negre.
- ... M-am uitat la viață/ și am văzut că este a Cuvântului.
- În desișul clipelor,/ cuvintele-s ca un viscol mut.
- Vine Lumina/ pentru cei care o așteaptă/ cu toată viața ce le-a fost dată.
- Lumina înăuntru-i din cer.
- O cruce trece/ prin peretele zilei/ împreună cu tine.

Unele strofe și chiar unele poezii sunt, de fapt, o înșiruire de aserțiuni, sentințe/aforisme ce exprimă, fiecare în parte, concluzia

unei constatări, a unei reflecții morale ori sapiențiale: *ochii ceață arborii spaimă azi-ieri/ pământul armuri putrede chipuri tăceri/ drumul răpirea cenușile văzduhul ciuturi/ arșița orașul aproapele departele gânduri*. Asistăm, în acest caz, nu la exprimarea unor aforisme integrate, ci la crearea unei structuri complete de poezie aforismică, ceea ce se înscrie printre modalitățile novatoare ale creativității literare de după 1989. Practici asemănătoare are poetul I.V. Fintiș, care a publicat în revista *Ramuri*¹⁵ un grupaj de poezii intitulat *Munte, vale și porți* cuprinzând aforisme integrate în șirul de poezii ale grupajului, considerat ca o creație unitară, ori în una dintre poeziile șirului: *10. Armonioasă Poarta stelară,/ de n-ar fi fost,/ decât o amintire; Somnul/ e plin de fantasme; De acum/ vom locui deșertăciunea; «Drumul către sine»,/ coșmar anevoios*. Dar există și o scurtă poezie aforismică: *13 În fața Porții,/ ziua și noaptea/ se/ vor respinge.// Scamatorii / de/ păpușar*.

În proiectul cărții intitulate ***Cu aforismul prin lumea epigramei***, Constantin Tudorache aplică ideea ingenioasă de a combina aforismul cu epigrama și caricatura. O secvență cuprinde totdeauna o caricatură însoțită de un aforism și o epigramă. Spre exemplu: o caricatură înfățișând trei lupi stând pe scaune la o masă, iar unul dintre ei spunând: - *Să revenim la oile noastre !* Caricatura este urmată de aforismul ziaristului american Edward Murrow: *O țară de oi merită un guvern de lupi* și de epigrama lui C. Tudorache intitulată ***Pastorală: Sugestiv așa arată,/ Astăzi țara mea de dor/ Ca o turmă decimată/ Și de lup și de păstor***.

Aforismul în forma/ipostaza sa integrată poate fi folosit la realizarea unei structuri literare pe care am numit-o suită literară. (Vezi *Viața Românească* nr 11-12/2019) Am arătat că printre scriitorii ce cultivă această sinteză de specii și subspecii literare, între care se numără și aforismul integrat, se află Gheorghe Grigurcu, Theodor Codreanu, Dan Bogdan Hanu. Gheorghe Grigurcu

---

¹⁵ Vezi *Ramuri* nr 5/ 2021, p.16

a publicat suite literare în revistele **Familia**, **Convorbiri literare**, **Ramuri** etc. Iată câteva aforisme din suita literară intitulată **Răzlețe** publicată în revista **Ramuri**, nr 5/2021:

- S-a așezat în fine de «partea bună» în conflictul dintre tabere, dar tot un trădător se cheamă că este.

- Funcția artei nu este niciodată aceea de a ilustra un adevăr sau chiar o întrebare.

Deși elementele componente ale suitei literare par a fi dispartate, studierea lor atentă dezvăluie existența unui fir logic, narativ sau de altă natură, ce le unește. Referindu-se la acest aspect, Gheorghe Grigurcu scrie: *Însemnări dispartate care, în pofida captivității fiecăruia în propria bulă expresivă, încep a comunica discret între ele, aidoma limbajului Morse de care se slujesc deținuții aflați în celule despărțite de un perete*¹⁶.

Integrarea aforismului în alte genuri și specii literare este practică și în literaturile europene. În cursul anului 2021 a apărut la Paris cartea de benzi desenate - *Cioran. On peut vivre qu'a Paris*, Maeght Editeur & Editions Payot & Rivages. Autorii Lidia Breda & Renaud Paquette; Patrice Reytier, Chantal Plot au integrat aforisme ale lui Emil Cioran în scenariul benzilor desenate. Casetele de benzi desenate cuprind imagini ale unor locuri celebre din Paris, iar scenariul constituie o culegere de aforisme ale lui Cioran precum:

- Suntem autentici doar în măsura în care nu suntem dotați cu niciun talent;

- Este imposibil să fii filosof dacă ai un sentiment prea acut al ridicolului;

- Oamenii politici ai Antichității se înconjurau adesea de filosofi, cei de azi preferă anturajul ziariștilor;

- Nu am terminat atâta timp cât putem renunța¹⁷.

---

¹⁶ Ramuri, nr 5/2021, p.4

¹⁷ Orizont, nr 6/2021, p.15

AFORISTUL - UN SUBVERSIV

Mircea OPREA

Curtești - Botoșani,
Iulie, 2021

Moto: Un aforism matrișat și turnat cum se cuvine, odată citit, nu este încă descifrat; dimpotrivă, abia de acum trebuie să înceapă interpretarea lui, pentru care e nevoie de o artă a interpretării.

Friedrich Nietzsche

Știam că aforismul e subversiv, cum e subversivă și o bună parte din artă, dar nu vroiam să mi-o spun cu voce tare; altfel nu mai cred de mult în aforismul ca pildă de înțelepciune, cărămida pusă la zidul oamenilor, și cred în aforismul-dinamită care, face ce face, și mai dislocă o bucată din zidul tot mai șubred. N-ar trebui să mă rușinez de tentațiile mele pervers-răutăcioase exprimate atât de naiv, nu-i așa, într-o lume ce a părăsit calea rațiunii alunecând tot mai mult în viciul lăcomiei, al ipocriziei, al imaginii false vândute ca fapt autentic. Aflasem latura asta infamantă a aforismului cu ani în urmă, când căutam definiția corectă pentru reflecțiile scurte, fragmente doar care, la unii, spun mai mult decât spun alții într-o carte întreagă.

În promenadele repetate printre rafturile bibliotecilor, pe site-urile de pe net, am aflat de antologia de aforisme a londonezului John Gross, literatul despre care amicii săi spuneau că e un argument bun pentru supraviețuirea speciei. Răsfoind și eu cât mi-a permis înțelegerea *The Oxford book of aphorisms*, în *Introducere*, fără a o diseca, antologatorul îmi pune în vedere tendința subversivă a aforismului și o face cu naturalețea faptului bine știut de toată lumea, eu fiind ultimul care o aflu.

Spiritul critic al antologatorului va observa cu sagacitate că profeții seculari, precum Emerson și Nietzsche, vizează și o notă oraculară sau metafizică, pentru a-și examina adâncurile

misterioase ale experienței proprii, o viziune deloc optimistă pentru timpurile ce vor veni. Voi adăuga că rămâne în sarcina cititorului să se recunoască sau nu în angoasa celuilalt ca într-o oglindă, cât să-și suporte propriile spaime

Așadar, scrisul nostru are tendințe subversive ! Am rumegat cât am rumegat la ideea asta ca, mai târziu, să dau de aceeași afirmație la Andrew Hui, profesor asistent de științe umane la colegiul Yale-NUS, el încumetându-se să scrie *A theory of the aphorism from Confucius to twitter*, (Princeton University Press - 2019), cu atât mai surprinzătoare pentru unul ca mine care încă n-a ajuns să pâlăvrăgească pe "social media". După titlu, știut, de regulă, un sinopsis, aș fi crezut că am sub ochi cuprinderea universală a înțelepciunii dar studiul se pare că țintește anume partea explozivă, subversivă a obiectului studiat, încât mă face să înțeleg tocmai ce-mi convine mai puțin: înțelepciunea însăși are, dintotdeauna, un dinte ascuțit împotriva lumii, un dinte ajuns și mai pătrunzător în zilele noastre.

Cu un aer didactic, Andrew Hui îmi aruncă în față câteva grenade cu siguranța scoasă: „Natura iubește să se ascundă” (Heraclit); „Împărăția lui Dumnezeu este în noi” (Iisus prin vocea evanghelistului Luca); „Tăcerea eternă a acestor spații infinite mă îngrozește” (Pascal) sau „Dacă se va ridica un templu, un templu trebuie distrus.” (Nietzsche). Și, după ce explozia m-a orbit, domnul profesor mă previne cu un sarcasm de iz asiatic: *Aceste aforisme au o calitate atomică - compactă, dar explozivă.* Aici ne-am regăsit în gusturi comune: și eu prefer aforismul ca bisturiu și mai puțin ca pansament sau balsam iar capacitatea magică a unor formulări par să hipnotizeze cu adevărat.

Din intersecția asta e ușor să aluneci în magia cuvântului, spre formula apotropaică a descântecului, de profeție ce-și cultivă autoîmplinirea surprinzându-te și pe tine de cum carisma arată precum harul acelei inițieri de neajuns muritorilor, punctul de unde puntea cu lumea reală se rupe... Un aforism bun oricând își va găsi

locul potrivit, ca o piesă de puzzle bine integrată în mecanismul Universului... Pentru alții, la fel de sceptici, totul va fi *vânare de vânt*. Te ridici și te scuturi de urmele exploziilor repetate cu un gol în stomac: aforismul nu va ține de foame dar te va învăța răbdarea, te va învăța să apreciezi austeritatea stoicilor, disciplina lor, să probezi pe pielea ta aventura asceților.

Citesc despre *subversivul aforism* și, ca insul care a auzit, văzut și trăit în spiritul și cu spaima *subversiunii*, știu că ar trebui să mă sperii pentru că, și fără să vreau, sunt considerat complice și zvârlit în una din taberele aflate în luptă. Și până nu se termină războiul, cine să știe care e tabăra cu *băieții buni*, cu *băieții răi*, după care vei fi judecat mai târziu. Fac parte din acest război și încă lupt știind că învingătorii vor hotărî în care parte mă aflu ca să fiu judecat.

Asumându-mi subversiunea ar trebui să știu că particip și eu la o demolare când îmi bat joc de valori afirmate deja de autorități pătrunse până la ridicol de importanța misiunii lor, când batjocoresc principii sau râd de unele obiceiuri, ale noastre sau de împrumut, iar transferarea acestei atitudini într-un plan politic e doar o chestiune de interpretare din partea cuiva aflat într-o ierarhie autoritară, cea de care tocmai am râs. Cât de naivi trebuie să fim să credem că acea ierarhie batjocorită de noi ne va aprecia și... răsplăti ! O poetă din epoca stalinistă deplângea că încarcerarea scriitorilor rebeli este modul Puterii de a aprecia arta. Cu bucurie sarcastică voi spune că ar trebui să mulțumim puterii actuale că ne suportă ironiile și nu ne sancționează !

Citesc aforisme pe limba mea și, mirat ca de mine însumi, mă întreb: să fie doar un simplu joc de spirit, o glumă superioară, o aporie defectă a intelectului care, judecată în termeni corecți, se adresează, de asemenea, unui spirit pentru că, altfel, riști să ofensezi pe obtuzi, pe cei cu mintea întunecată, pe habotnici și să intri în conflicte fără sfârșit ? Nu întâmplător blajinii dar scorțoșii occidentali au o rețineră gravă față de neserioși ca mine, puși pe glume, gata să-i ia în râs pe cei care se cred infailibili în profesia lor

și nu par să aibă încredere în nimic, pe când ei, vesticii, se rezumă la dialogul scurt, da/nu, la informația strictă luată parcă din *Ghidul de utilizare* al vreunui utilaj casnic.

Aforismul, oricât de mult ar explora și ar exploata paradoxul, să rămână doar o glumă ? Să fie un joc inteligent, abil, cu ușurința de a jongla cu expresiile, de a specula asociația de idei ? Să fie un fel de rebus de altă clasă, cu definiții pentru spirite dispuse la jocul între echivoc și ambiguu ? Nu refuz acest tip de aforism dacă autorul, în zbunguiala sa, aduce un pic de duioșie, un pic de căldură, de melancolie, de poezie chiar sau poate ceva din disperarea singurătății lui. Simt și știu, simt și scriu: dacă nu pui un pic de simțire în acel joc, dacă nu pui sufletul tău acolo, aforismul rămâne o simplă pată de cerneală, mai bizară decât altele, și - atât.

Ca orice creație, și aforismul poartă ADN-ul autorului, ceva din ființa ta originală și originală, amprenta de neimitat și așa vei fi recunoscut cum ești recunoscut după timbrul vocii tale. Vor scrie și alții aforisme, poate și mai bune, dar nimeni nu va scrie aforismul tău. Deci - scrie !

Din definițiile încercate de persoane ori autorități academice toate rămân nedesăvârșite, oricând suportând încă o completare, pe măsură ce și scriitorii de aforisme se înmulțesc. *Oxford English Dictionary* consemnează, sec în dreptul noțiunii: „o declarație concisă a unui principiu în orice știință”, rostire ce-și are acoperirea în primul florilegiu de reguli ale lui Hipocrate denumite vizionar: *Aforisme* - titlu care, în vremea inspiratului tămăduitor însemna puțin, foarte puțin față de zilele noastre. O pagină de aforisme poate fi și *Jurământul* lăsat moștenire medicilor care vor veni, textul dăinuind drept cea mai bună lecție de deontologie, batjocorită mereu, niciodată îmbunătățită. Din avertismentele maestrului antic să amintim doar că *în cazurile disperate e nevoie de cele mai disperate remedii !*

Dar eu rămân la ideea că trăsătura dominantă a unui aforism rămâne latura sa explozivă, subversivă, ascunsă la prima vedere sub

un ambalaj strălucitor, staniol colorat ca o bomboană din Pomul de Crăciun. Alteori disimularea e tocmai în bomboana ascunsă în fața copilului cel curios, efectul fiind amânat de fitilul ce abia s-a aprins.

M-am liniștit cu totul ! Nu sunt atât de periculos în ceea ce scriu de vreme ce subversiv e Iisus, Pascal, Friedrich Nietzsche, Emil Cioran și nu doar ei. E lungă lista cu autorii care trebuie feriți de ochii copiilor, a cititorilor rămași naivi la orice vârstă, "oameni de bine" care gândesc *de bine* despre ceilalți, așteptând ca și ei să fie crezuți astfel. Nu lor am să le spun: oamenii creativi, cu personalitate și cu șira spinării dreaptă, vor fi totdeauna subversivi pentru timpul prezent, încă de vii ei fiind cu un picior în viitor.

Să discerni ce este aforismul, va trebui să afli mai întâi cine este aforistul, părintele acelor copii teribili care-ți iau ochii și mintea cu joaca lor. Vei descoperi rezejor că părintele, provenit deseori din alte profesii, din alte arte, e și el un pătimaș dominat de o curiozitate intelectuală de nestăpânit de parcă ar călări un năvălaș ce nu știe nici de zăbală, nici de cravașă, nici de pinteni. Le afli părintele acelor copii teribili, te prinzi și tu în joaca lor, citești și recitești și te luminezi înțelegând, în același timp simțind că levitezi ca sub hipnoză. E senzația pe care ți-o dă literatura de calitate, muzica, arta celui capabil să te inspire și pe tine.

Ca și în alte genuri literare, creatorii și „creatorii” de aforisme se deosebesc enorm între ei fiind apropiați ca în iluzia ce te face să crezi că distanța dintre sublim și ridicol e doar de un pas. Chiar și eu, un umil scriitor de aforisme, prefer să-i laud pe înaintași, decât să-i iubesc... Eu nu cred că scriu aforisme și, sigur, nici nu mi-am propus așa ceva. Cel puțin nu aforisme cum înțeleg cei mai mulți dintre autorii de azi de aforisme (cum zic unii - *maxime*, adică !). Aforismul lor pare mai degrabă o epigramă ce n-a încăput în strofă, glumă sau definiție, o replică scăpată dintr-o piesă ce nu se mai joacă, o enigmă demnă de rebus... Nu asta vreau să scriu eu. Dacă asta scriu - am greșit !

Ironia aforismului, ne spune Andrew Hui, *stă tocmai în scurtimea sa, în sintaxa lui minimă care îi asigură o semantică maximă*, lectura ținând cât o respirație, dar luându-ți restul nopții pentru a-l înțelege.

Pentru că, ne spune tot el, este *un joc dialectic între fragmente și sisteme*. Iar de aici totul se complică încât disecarea acestei forme de literatură te poate face să pierzi din vedere perfecțiunea sferei. De ce ? În această lume ce se dorește unitară și totală, cioburile mele de gând sunt, fără îndoială, fragmente ale aceluiași vas. Sună a truism ca multe alte adevăruri dar vreau să repet prin asta că aforismul este fragmentul, partea ce intră organic în înțelegerea lumii. André Gide o spune mai bine: *Totul s-a spus înaintea, dar din moment ce nimeni nu ascultă, trebuie să continuăm să ne întoarcem și să începem din nou*.

O relație structurală, sistemică, între unitate și întreg, totalitatea - o interdependență existențială, nu poate exista lumea fără om, fără un om, și nu poate exista un om măcar fără lume. În același timp, în chip germinativ, în om este perspectiva dezvoltării, a reușitei și a eșecului - aceasta fiind încercarea. Umberto Eco vorbește de *cancerizarea aforismului* la Pitigrilli și încerc să văd cum ar arăta în cazul de față. În loc de *lume* putem proba și alte cuvinte: *În fiecare om o boală își face încercarea*; la fel un *destin*, o *speranță*, un *ideal*, o *cale* - dar cu înțeles deplin și total rămâne - o *lume*, așa cum a spus Poetul.

Aforismul va apare și spontan într-o carte de proză, ori ca replică în textul dramatic din nevoia autorului de a sintetiza o stare, de a rezuma un paragraf, o scenă. Aforismul se mai poate să-l întâlnești ca finalul unui silogism, o concluzie ale cărei trepte, argumente, le reconstruim, le adăugăm noi, descoperire ce intră în emoția cititorului. Aforismul nu s-a definit (legitimat) niciodată ca gen literar distinct dar s-a insinuat în mai toate celelalte genuri încât intenția, ambiția de a-l defini de sine stătător nu apare ca o necesitate; rămâne încă între nevertebrate - e o literatură a

fragmentului. Nu am nicio îndoială, aforismul ține de *literatura fragmentului*, dar numai până la un punct pentru că, holistic gândind, deși e ciobul unui vas mai mare, oricând din el se poate restaura întregul iar în universul infinit al spiritului, ordinul de mărime își pierde orice sens. De altfel, fragmentele au ajuns forma sub care cunoaștem o bună parte din filosofii antici, atât cât a rămas de pe urma unor gânditori ca Protagoras, Thales, Anaximandros, Anaximenes, Zenon din Citium, Zenon din Elea etc. (Denis Huisman, *Dictionnaire des mille œuvres clés de la philosophie*).

Vorbim de lumină, atunci să vedem și umbrele... Forma scurtă a aforismului poate fi și unul din defectele sale majore pentru că, fiind ușor de memorat, de recitat și scandat ca refren al străzii, aforismul riscă să devină lozinca potrivită manipulării sub posibilitatea multiplicării cvasiinfinite prin sms-uri și celelalte mijloace ale internetului. Iar lozinca nu invită la înțelepciune și meditație, cum ar fi cartea tipărită, ci la acțiune spontană, la imperativa ieșire în stradă: *Proletari din toate țările, uniți-vă !* Vă propun să faceți distincția dintre definiția aforismului, ca *paradigma a înțelegerii unui proces în unicitatea lui*, și definiția lozincii - *șablon ce mobilizează o masă informă dar manipulată într-o direcție anume*. Să reținem că, etimologic, deloc întâmplător, cuvântul *lozincă* provine din limba germană - *Losung*. Să ne amintim că sloganul *Deutschland, Deutschland über alles, über alles in der Welt*, (versurile lui von Fallersleben cântate pe muzica lui Franz Joseph Haydn) are o carieră sinistră în istoria noastră ? În epoca iphon-ului și a mesajelor ultra-scurte cum sunt SMS-urile, aforismul-lozincă ar trebui să simtă că își trăiește epoca de glorie, o epocă resimțită ca fiind abandonată de înțelepciune, de cugetarea faptei, a consecințelor ei - totul decurgând sub imperativul grabei. Internetul suportă aproape orice ne putem imagina, dar nu suportă spațiul gol, nu suportă tăcerea, liniștea, deci absența din lumea exterioară

și retragerea în meditație, tocmai aceasta fiind menirea aforismului, a lecturii, a relecturii și a cărții scrise.

Citesc aforismele cuiva și dacă nu mi-o spune anume, nu voi ști cât de înalt este, nu-i voi ști culoarea ochilor și nici ce vin preferă. Citindu-l, voi ști însă cât spirit posedă, ce literatură parcurge noapte de noapte, îi voi ști temperamentul, în ce relație este cu ceilalți, cum se împacă cu lumea sau dacă se suportă măcar pe sine. Pe scurt, aforismul e oricând o schiță de autoportret, poate chiar o radiografie transparentă așezată între mine și celălalt, încât văd lumea prin bolile autorului ajunse, prin empatie, și bolile mele.

Citesc aforisme, de ieri, sub diferite denumiri: *maxime, reflecții, definiții, sentințe*. Multe nu sunt scrise dintr-un început ca aforisme, ele provenind din diferite surse, replici de teatru, citate extrase din opere mai ample, metafore din poezii, epigrame fără rime, paradoxuri sau simple oximorone, frânturi de polemici (cordiale, sigur), vorbe de duh, definiții de rebus rafinate printr-o perifrază fără echivoc iar uneori sunt, ai crede, chiar ce-ar trebui să fie: anume - pilde de înțelepciune de care ne ferim ca dracul de tămâie să le aflăm și să ținem cont de acestea, pilde de înțelepciune citite la rubrica de divertisment. Așadar, aforismul - ca gen literar nu este încă bine definit și, se pare, ar fi nedrept să-l forțăm să poarte unul impus de noi.

Aforismul - o revelație, adică expresia cea mai directă a imaginației inspirate, a clipei trăite în intensitatea maximă a creației. Aforismul bun te va face să surâzi subțire, lamă de pumnal, dar nu vei hohoti; nu mori de râs dintr-un aforism ! Numai și pentru vina acestui surâs el va fi tratat ca gen minor chiar dacă o frază, două doar par a fi esența, sinteza unei opere, a experienței unice trăite de cineva.

Și în aforism adevărurile au rămas aceleași de la începutul lumii, în aforismele de astăzi adevărurile sunt mai ușor de suportat, citirea lor ne trezesc zâmbete, alteori stranii surâsuri. Din apoftegma antică, în stare să ne schițeze abia un surâs cât să ne

încrețească frunțile, din cugetarea înțeleaptă asupra unei fapte omenești rostită de Heraclit, de Hipocrate, a ajuns în zilele noastre vorbă de spirit, adică gluma ce stârnește hohote de râs, ba chiar aplauze.

Să citezi astăzi îndemnurile de pe frontonul de la Delphi, *Măsura în toate sau Cunoaște-te pe tine însuși* vei trezi suspiciunea de a fi snob și îți se va aminti că ai căzut sub efectul zis *Sancho Panza*, adică faci caz de cuvinte înțelepte într-un loc și într-un moment nepotrivite. A spune astăzi *Homo homini lupus est* (Plaut) e un loc comun, nu mă mai impresionează de parcă m-am născut știind asta deja, pe când *Sunt fiul operei mele al cărui tată sunt* (cum spunea Caragiale), te amuțește ca un tripluaxel executat pentru prima dată sub ochii tăi, tăindu-ți răsuflarea, prin paradoxul rafinat, exprimat ca enigmă dusă din generație în generație de creatori.

Aforiștii sunt oameni cu o fină ureche pentru nuanțele diferite ale sinonimelor, capabili să distingă acutele sinonimelor folosindu-le când în *diez*, când în *bemol*. Fără a fi o condiție, aforiștii sunt oameni de spirit, spiritul ca altețea la care își întâlnesc privirile cu subînțeles. Și ne mângâiem cu credința că, în singurătatea noastră, aforismul ne ajută să suportăm mai ușor viața în partea ei de eșec și de ratare - altfel, eu nu cred în cei "fericiții" care scriu aforisme. Și totuși avem și între noi, ca în orice breaslă, suficienți afoni care, printr-un entuziasm devotat cred că pot suplini toate defectele. Dar istoria aforismului își asumă între autori din cele mai diverse spații culturale, de la Confucius la Iisus, de la Socrate la Cioran, toate unite, toate înrudite fiind prin spiritul incendiar, deseori subversiv epocii autorilor, rămase drept pilde de înțelepciune pentru cei care aveau să vină.

Câteva ipostaze, alese subiectiv, adică nu întâmplător, din istoria aforismului îmi vor ilustra mai bine argumente.

Un moment Iisus... Auzisem de tânăr că *Împărăția este în noi*, (Evanghelia lui Luca 17.20,21) gând care demolează, în înțelesul

meu, instituția creștinismului, cu toată ierarhia lui, asigurându-mă că-mi este suficientă credința câtă există în mine. Înțelegeam că, pe cât eram și eu în acest *noi*, *Împărăția* este și în mine iar eu nu mă simțeam pe atunci nici pe departe în acea *Împărăție*. Cum să aparțin eu *Împărăției*, cum să fie *Împărăția* în mine ? Eu încă mai credeam în împărăția din povești, din basme. Au trecut ceva ani, lecturile mele pe furate, (unele delincvente chiar), lecturile mele înțelese, cele neînțelese, s-au adunat vrafuri și rafturi.

Citind, recitind, am forțat accesul la sensul figurat al vorbei, al expresiei, al subînțelesului, al celor spuse printre rânduri. Da, începusem să iau seama de mine, să simt că *Împărăția* e în mine, știam asta, dar acesta nu era un câștig nici pentru credincioși, nu era un câștig nici pentru Dumnezeu, acel Dumnezeu cât putea să încapă în mine, cât era în mine. Și apoi, dacă împărăția lui Dumnezeu nu e în credincios, Biserica ar rămâne o instituție pământeană, ca oricare alta. Subversiv e Iisus să-mi spună mie, un rebel neștiut, să-mi spună mie asta ! Pe atunci visam și scriam aforisme în versuri: *Fiecărui om îi sunt dator o pâine...*

Mai târziu Tolstoi, tutuindu-mă ca pe un prieten, ca pe un fiu, mi-a țipat în față luându-mă de guler: *Împărăția lui Dumnezeu este în tine !* Tolstoi, excomunicatul Bisericii, mă apropia de credință, cât să am revelația paradoxului spunându-mi și eu în română, cum el, neîncrezător, își spunea în rusă, dimineața la trezire: *Trăiesc și azi !* Acel Tolstoi ținea un jurnal mereu transcris *pe curat* de Sofia, soția lui, și altul ascuns în carâmbul cizmei, rămas pentru totdeauna în ciornă. Același Tolstoi mereu în căutarea grinzii de care va atârna dar sfârșind înainte de a-și găsi frânghia potrivită.

Un moment Cioran... Prin anii '80, pe o carte dată unui prieten, Emil Cioran scria ca dedicație: *Românii au pierdut totul, mai puțin limba* - un aforism rămas, din câte știu, inedit. Asta simțea în acei ani românul ce-și trăia tinerețea tulbure la Paris ca *student întârziat* mai mult la cantina studentească... Asta o spunea exilatul după ce și-a părăsit limba maternă ca instrument de creație, excelând în

limba adoptată ca un maestru al stilului. *Românii au pierdut totul, mai puțin limba.* Mă gândesc, acum, Cioran de-ar fi să-și rescrie gândul și l-ar găsi cu siguranță prea lung. *Românii au pierdut totul...*

În vecinătatea subiectului recitesc din Gabriel Liiceanu, admiratorul și prietenul lui Cioran, recitesc aceste rânduri care încă mă surprind: *Greu de spus de ce sunt atât de tâmpite aforismele pe lumea asta. Pesemne pentru că transpare din ele poza gândirii, tot ceea ce, alături de „lirism”, e mai jalnic în scris. Ele îmi provoacă silă și dispreț. (Întâlnire cu un necunoscut, Humanitas, 2016)* Disprețul acesta generalizat bănuiesc a fi doar o criză de moment pentru contemporanul meu, chiar multe din zicerile sale, la recitare, arătând ca veritabile aforisme, tocmai această latură deschizându-le *Ușa interzisă* altora, către opera aforistică a lui Emil Cioran, cel tradus și publicat copios în vechea editura politică, cea renăscută sub mâna lui Gabriel Liiceanu.

Un moment Friederich Nietzsche... *Cel care trăiește de pe urma dușmanului nu-i dorește moartea.* Trec de paradoxul ce surprinde de la prima vedere prin concizie și agerime și încerc o vagă înțelegere. Vasăzică, poliția, judecătorii, Puterea și autoritățile - toate sunt mână în mână cu hoții, cu infractorii, cu crima organizată și, în fața lor - eu, afurisitul cel naiv, un naiv ca mine înarmat defensiv doar cu jocul de cuvinte. Luptătorii anticorupției plătiți și de mine nu doresc dispariția celor corupți ?! Ce simplu e ! Cine și-ar distruge obiectul muncii de pe urma căruia, bine "administrat", poate câștiga beneficii imense cum ar fi salarii, stimulente și sporuri de pericol, promovări în rang și ierarhie, onoruri, pensionarea de tânăr pentru a căpăta și alte beneficii etc. Cine ar lecuși boala care aduce miliarde ? Companiile farmaceutice ? *Noi nu vindecăm bolnavii, îi fidelizăm !* Ce subversiune să fie aici ? Dacă este vreuna, asta-i în mintea celui bolnav de invidie și răuvoitor. Iar eu, un cititor al filosofului în aforisme, va trebui să mă rușinez că gândesc la spusele lui ca și cum ar fi un adevăr ajuns în brațele mele ca un fier incandescent.

Un moment Pascal... 451. - *Toți oamenii se urăsc firesc între ei. S-au folosit cât au putut de desfrânare pentru a o pune în slujba binelui public: dar asta nu e decât înșelătorie și o falsă imagine a carității, pentru că de fapt nu e decât ură.* Dar luciditatea acestui polimat avea scăpări mistice, deloc neobișnuite în frenezia religioasă a epocii.

Într-o noapte de noiembrie, Pascal își va consemna episodul extatic: ... *Certitudine. Emoție. Bucurie. Pace...* Să fi fost numinosul ori revelația dată celui ales o singură dată ? Fericit, el își va coase hârtia în haină ca mărturia de care sufletul său nu voia să se rătăcească, cât va mai fi viu. Asemenea trăiri pentru unii credincioși s-au sfârșit pe rug, pentru alții - în beatificare...

Toate înțeleșurile din gândurile lui Pascal au ajuns la noi ca aproximări nesigure, ca bâjbâieli ale editorilor săi asupra unor notițe făcute la repezeală pe prima hârtie găsită la îndemână, jumătăți de cuvânt și prescurtări, rezumate de idei rămase în embrion, semințe fertile pentru un cititor cu imaginație și iresponsabil în fața consecințelor, adică un ins de felul meu.

Un moment Carl Gustav Jung... *Marele plan pe care se construiește viața inconștientă a psihicului este atât de inaccesibil după înțelegerea noastră că nu putem și niciodată ce rău poate să nu fie necesar pentru a produce binele prin enantiodromie și ce bine poate duce foarte mult la rău.*

Jung - cel cenzurat după moarte până și de propria familie care se rușina de ideile lui foarte îndrăznețe pentru un ins aparținând unei familii de pastor. Jung - cel obsedat de faptul că o personalitate devine tocmai opusul la ceea ce și-a propus în viață. Jung - cel care își negase tatăl spiritual, Dumnezeuul său în viață, pe Sigmund Freud, ca la bătrânețe el, Jung, să fie considerat un întemeietor de religie și afirmând răspicat că el nu crede, el știe !

Jung, un subversiv ca din altă lume, ține să-mi spună că orice personalitate nu e completă până nu experimentează, nu trăiește și nu devine opusul său, acesta fiind și principiul individuației reușite

menite să aducă înțelegerea de unde îi vine omului latura sa autodestructivă.

Aș fi preferat să citesc asemenea încercări de a descifra înțelesul unui aforism în comentariile unor critici de profesie, să mă protejez astfel de înțelegeri greșite... Dar observăm ușor neglijarea parcă programată a cărților de aforisme și înțeleg că, pentru un roman, criticul literar va emite judecăți de valoare și îl va analiza, expeditiv, în câteva fraze. În același timp, uneori, pentru a pătrunde un aforism formulat într-o singură frază vei avea nevoie de zeci de pagini sau încă o carte. Recunosc, nu-i lejer și nu-i la îndemâna oricui să caute faptele, să desfășoare premisele și apoi să vadă concluziile paradoxului exprimat mai devreme.

În ciuda atractivității maxime la lectură, a miezului savuros dincolo de gustul migdalat cu cianură, puțini critici literari s-au oprit să cerceteze fenomenul, pe când rafturile de texte critice pentru proză, pentru poezie, par să le dubleze. Să mă întreb de ce ?

CU AFORISMUL PRIN LUMEA EPIGRAMEI

(Pasaje din cartea cu același titlu de Constantin Tudorache

Prefață: Vasile Ghica; Postfață: George Corbu)

Un gând frumos este ca o biserică în care omul își odihnește sufletul. La acest gând al reginei Maria, amintim o pildă a Sfintei Cuvioase Parascheva: *Înnobilează-ți sufletul săvârșind zilnic câte o faptă bună.* Un proverb danez spune că *o faptă bună e ca un clopot care cheamă lumea la închinare.* Completăm aceste gânduri cu două catrene scrise de Vasile Militaru:

1. *Fapta bună fă-o-n taină*

Și păstrează-o sub tăcere,

În ascuns albina face

Pururi fagurii de miere.

2. *Fă mereu în viață bine*

Dar cui faci să uiți mereu,

Binele uitat de tine

Nu ți-l uită Dumnezeu.

Amintim o cunoscută vorbă arabă: *Când faci un bine, uită-l îndată, când ți se face un bine, nu-l uita niciodată !*

*

În materie de dragoste, bărbații nu vor neapărat îngerași. Se mulțumesc, uneori, și cu câte o diavoliță. Aceasta este o șugubeață zicere a lui Vasile Ghica. Racordăm aici epigrama "Seducție" scrisă de Mihai Arsenie:

O diavoliță ce-mi zâmbea,

Când încercam să-i cânt în strună,

Era a dracului de rea

Și dată dracului de bună !

În același trend, să lecturăm și catrenul "De gustibus", din creația profesorului Corneliu Berbente:

Vă e sau nu vă e pe plac,

Dar, după bunul gust al meu,

*Femeia fără niciun drac
Nu are niciun Dumnezeu.*

Ca o completare, Constantin Iurașcu-Tataia, ne propune următoarea "Indulgență":

*Poți o concesie să-i faci
Femeii și e fapt firesc,
Nu-ți pare rău să aibă draci
Când are trup dumnezeiesc.*

*

Cei ce se târăsc nu se împiedică niciodată - spune, într-un aforism, Valeriu Butulescu, pe care îl completăm cu un catren, intitulat **Îngrijorare** realizat de subsemnatul:

*Într-o lume de ocară,
Unde strâmbii hotărăsc,
Nu mă tem de cei ce zboară,
Ci de cei ce se târăsc !*

În context, amintim și un gând de la Vasile Ghica: *Dacă nu reușești să zbori, refuză măcar târârea*. Iată ce spunea Antoine de Saint-Exupéry, care era și pilot: *Zbor că îmi eliberează mintea de tirania lucrurilor mărunte*.

*

Caracterul omului e umbra care îl însoțește pretutindeni. Uneori merge înaintea lui, alteori vine după el - spunea Socrate. La rândul său, Nicolae Iorga afirma că *boala de care suferă societatea românească este lipsa caracterelor*. Ca o similitudine, Iosif Vulcan zicea, înaintea lui Iorga: *Dacă Dumnezeu m-ar întreba ce îi doresc eu neamului meu, i-aș spune: Dă-ne Doamne, cât mai mulți oameni de caracter*. Să lecturăm și un aforism de la Alfred de Vigny: *Destinul conduce jumătate din viața unui om. Pe cealaltă o conduce caracterul*. Redau și o epigramă personală, datată septembrie 2010, adresată **Cuplului Bănescu-Udrea**:

*Marea lor iubire,
Nu e un mister,*

Ci, o potrivire

De... necaracter.

*

Incultura stăpânește cea mai mare parte dintre muritori, ca și vorbăria. Cu această frază a înțeleptului Cleobul din Lindos, mergem din Imperiul aforismului în Regatul epigramei, să lecturăm catrenul "Pe Glob", scris de profesorul universitar Corneliu Berbente:

Pe Glob, nu doar în România,

Aceasta e realitatea:

Deșteptii fac Democrația,

Iar proștii fac... majoritatea !

De la epigramistul Sorin Pavel, amintim catrenul "Statistică":

Din câți în al vieții bazar,

Fac umbră acestui Pământ,

Puțini sunt mai mult decât par,

Destui par mai mult decât sânt.

*

Nu contează ce culoare politică are pisica, important este ca ea să prindă șoareci. Aceasta era deviza liderului chinez, Deng Xiaoping, fondatorul socialismului cu caracteristici chinezești și al reformei economice din China, cunoscută ca economia socialistă de piață. Pe lângă această idee, am cules un aforism din filmul "Fetele din Piața Spaniei": În viață nu contează de unde vii, nici încotro te îndrepti, important e să fii fericit cât parcurgi drumul.

Pe aceeași temă, redăm și o cugetare a lui Seneca: *Viața e ca o piesă de teatru, nu contează cât de mult a ținut, ci cât de frumos s-a desfășurat.* Similar, Gabriel García Márquez spune: *Toată lumea vrea să trăiască pe vârful unui munte, fără să știe că adevărata fericire este felul în care urci pantele spre vârful lui.* Mergem la Tolstoi să lecturăm următorul aforism: *Plăcerea stă, nu în descoperirea adevărului, ci în căutarea lui.* Umoristul constănțean, Dan Norea, ne oferă această antologică epigramă, intitulată "Căutări":

*Tot înotând, din val în val,
Căci viața e ca marea,
Nu țărmlul e un ideal,
Ci însăși căutarea.*

*

*Adevăratul pictor al cuvintelor este acela care își face autoportretul, cu ochii închiși, pe pânza imaculată a sufletului. După această expresie plastică a lui Ionuț Caragea, mergem la Herman Melville, să lecturăm următoarea frază din romanul **Moby Dick**: *Lumea e o pânză pe care fiecare își pictează povestea.* Pictorița Frida Kahlo avea acest credo: *Nu pictez niciodată vise. Pictez propria mea realitate.**

*

*Simt prezența mamei în jurul meu, precum palmele care ocrotesc o lumânare să nu se stingă. De la acest frumos aforism, scris de Vasile Ghica, mergem în *Lumea epigramei* să citim o dedicație a lui Nelu Quintus, către părinții săi:
*Azi, când sunteți printre astre,
Ocrotiți de Dumnezeu,
Simt cum sufletele voastre
L-au înnobilat pe-al meu.**

*

Un aforism auzit la prietenul meu, profesorul Ion C. Petrescu: *Prietenul e cel cu care comunică fără să te cenzurezi.* Acum mergem în *Regatul epigramei* să lecturăm o definiție a *prieteniei*, de la inegalabilul George Zarafu:
*Sincera prietenie,
Care-n viață-i un tezaur,
Ca Zaraf de meserie,
Eu o prețuiesc de aur.*

Să mai citim o definiție a *prietenului* scrisă de Vali Slavu:
*E cel de care bucurii te leagă,
Pe care-n brațe, uneori, îl strângi,*

*E sufletul capabil să-nțeleagă
Și umărul pe care poți să plângi.*

Să nu-l uităm pe Nichita Stănescu, cel despre care se știe că avea vocația de a se răstigni în prietenie: *A avea un prieten, e mai vital decât a avea un înger.*

*

De la Stanislaw Jerzy-Lec să citim acest "gând nepieptănat" (în traducerea lui Nicolae Măreș): *Unii poeți când stau la masa de scris, nu ajung cu picioarele pe pământ.* Epigramistul I. St. Bogza a definit astfel **Poetul**:

*Tot omu-n lume-i efemer,
În el e și pământ și cer,
Dar, în poet, pe drept cuvânt,
E cer mai mult decât pământ.*

*

Când un om nu are nimic de spus, de ce nu tace ?- se întreba Montesquieu. Mergem la Stanislaw Jerzy-Lec să citim și acest *gând nepieptănat* (în traducerea lui Nicolae Măreș): *Cei ce n-au nimic de spus, să tacă; numai așa pot întări, muzical, corul umanității.* Tangent cu acest gând, amintim o **Axiomă**, din epigramele subsemnatului:

*Din traiul ăsta cenușiu,
Ne-am regăsi ușor măsura,
Dac-ar vorbi doar cei ce știu
Și de și-ar ține proștii gura.*

*

Ca să te poți bucura de o soție bogată, deșteaptă și frumoasă, trebuie să te însori de trei ori. La acest aforism al lui Dumitru Țâra conectăm, de la Ionuț-Daniel Țucă, epigrama **Sfat pentru băieți**:

*Vă dau un sfat, prietenește:
Nu vă grăbiți la-nsurătoare,
Că unora le reușește,
Cam din a treia încercare.*

*

*Se spune că atunci când o femeie își înșală soțul pentru bani, nu e adulter, ci comerț. La acest aforism scris de profesorul George Budoș anexăm o epigramă a lui Ioan Toderășcu, pe tema **Scopul scuză mijloacele**:*

*În curând, va fi și vila gata,
C-au muncit mereu, cu tot avântul;
El, făcând comerț cu ridicata,
Ea, făcând amor cu amănuntul !*

Colaborator la subiect îl cooptăm și pe Florin Rotaru, cu epigrama **Antrepriză familială**:

*Viața e armonioasă
Pentru doi vecini de-ai mei:
El a ridicat o casă,
Ea ar fi stricat vreo trei.*

*

*Timpul nu mai avea răbdare... Folosind ca moto acest citat din Marin Preda, prietenul meu George Petrone, îi dă un alt sens în epigrama **Unei capricioase**:*

*Prea mult m-a chinuit asaltul
Atâtor nazuri, ca un ghimp,
Deci schimb moto-ul cu un altul:
Răbdarea nu mai are timp.*

Marius CHELARU

Revista P O E Z I A / iarnă 2020 - 236

Microantologie de aforisme (I)

În timp, am prezentat fie în „Convorbiri literare”, fie în „Poezia”, „Carmina Balcanica”, „Kadō” cărți ale autorilor de aforisme de la noi (Valeriu Butulescu, Ionuț Caragea, Vasile Ghica, Teodor Dume, Ianoș Țurcanu, Nicolae Petrescu-Redi, Gabriel Petru Băeșan ș.a.), sau de pe alte meleaguri (Sabahudin Hadzialici, Djurdja Vukelici Rozici etc.).

Aforismul, deși cultivat de nume mari și ale literaturii lumii, și ale literaturii noastre, nu este chiar „în centrul atenției”. Dar fiecare apreciază în felul lui aceste mici flori ale spiritului, „puse de-o parte”, în timp, de multe nume celebre, pentru cititori (etimologic, aforism vine din greacă, de la infinitival aforizein: a alege, a pune de-o parte, a distinge/a face distincție), și care, de multe ori, pot constitui o lectură plăcută.

Nicolae Dabija scrie că „istoria culturii universale datorează mult aforismului, care a însoțit-o, concentrând în cuvinte puține frământări multe, evenimente de dimensiuni mari, experiențe întinse în vreme.” Din ce știu, la noi a apărut o selecție a creațiilor autorilor acestui gen, *O antologie cronologică a aforismului românesc de pretutindeni*, realizată de Efim Tarlapan, 2005, 216 pagini. Antologatorul a avut în vedere autori de la Dimitrie Cantemir, Eminescu, Ibrăileanu, Caragiale, Tudor Arghezi, Marin Preda ș.a., până în zilele noastre, dar care, la o nouă ediție, probabil ar putea fi extinsă. Pe de altă parte, din 2017 are loc la Tecuci un festival internațional al aforismului, anual o antologie de gen. Până acum am prezentat toate aceste antologii.

Mulțumită lui Vasile Ghica, oferim cititorilor revistei *Poezia* o microantologie de aforisme a autorilor evidențiați/selecțați în edițiile festivalului amintit, pornind de la volumele editate de organizatori, fără a enunța premiile, mențiunile sau cum au fost

selectate de antologatori, în ordinea apariției în carte, începând cu ediția din 2017. Dorim să arătăm cititorilor noștri că, așa cum spune Valeriu Butulescu, de pildă, unul dintre cei mai cunoscuți/traduși autori, "Aforismul clasic era forma de exprimare a unor spirite mari [...]. Forța interioară a aforismului venea în primul rând din personalitatea autorului. Trebuia să fii Iulius Caesar pentru a spune *Veni, vidi, vici!* Aforismul modern s-a extins enorm. A devenit o specie literară foarte cultivată și accesibilă". Pe de altă parte, adaugă autorul citat, "și-a pierdut strălucirea pentru că mulți autori se cantonează în calambururi și jocuri de cuvinte, trimitând specia în derizoriu..." - Marius Chelaru

Mircea Oprea:

- *Cu un pic de bun simț, cu un pic de tact, oricine își poate dubla erudiția prin tăcere.*
- *Aforismul meu, aripă zburând înaintea păsării.*

P O E Z I A / iarnă 2020 - 237

Azi, mâncând colivă din grâul de sămânță, ghicesc ușor istoria neagră a pâinii de mâine.

Nicolae Petrescu Redi:

- *„Eu nu te trag pe sfoară, ci pe firul Ariadnei”, șoptește aforismul.*
- *Cuiul de care nu mai agățăm icoana, Doamne, îți trece iar prin palme.*
- *Pe lacrima săracului bogatul umblă cu iahtul.*

Dan Surducan:

- *Înțelepciunea și-a făcut casa pe stâncă, iar prostia în mintea oamenilor.*
- *Cu cât ești mai aproape de Cer prețul Pământului scade.*
- *Poți să fii închis și să te simți liber, poți să fii liber și să trăiești ca un prizonier...*

George Geafir:

- *Politica ajută ca lumânarea la capul mortului: luminează dar nu deșteaptă.*

- *Cunoașterea e poarta pe care se ajunge la adevăr, dar de la care s-au pierdut cheile. Încă suntem în căutarea lor.*
- *Avem nevoie de puțin pentru a fi fericiți, însă avem nevoie de mult pentru a fi mulțumiți.*

Teodor Dume:

- *Oamenii se tem de ceea ce nu cunosc, deși cunoașterea este un pas spre împlinire.*
- *Lacrima este o armă care uneori poate învinge neputința.*
- *Bătrânețea este o justificare a ceea ce ai fost.*

Paula Adriana Cozian (Pop):

- *Conflictul între civilizații: aroganța superiorității în opoziție cu umilința neputinței.*
- *În urma fiecărui geniu, la o distanță apreciabilă, mășăluiește o armată de proști. Și, culmea, se cred în rezervă.*
- *Este un act de cutezanță să iei apărarea celui care s-a ridicat în ochii tăi din același motiv pentru care e disprețuit de ceilalți.*

Ion Mățu, Republica Moldova:

- *Cine se teme de abisuri, nu se încumetă să escaladeze piscurile.*

P O E Z I A / iarnă 2020 - 238

*Slutele se mângâie cu gândul că și ele fac parte din sexul frumos.
Ce este victoria dacă nu cunoști gustul amar al înfrângerii ?*

Ionuț Caragea, Canada:

- *Adevăratul pictor al cuvintelor este acela care își face autoportretul cu ochii închiși pe pânza imaculată a sufletului.*
- *Dragostea este un glonte cu parfum de flori nemuritoare.*
- *Dumnezeu nu-și trage niciodată sufletul, îl oferă neconținut.*

Ardeleanu Constantin:

- *Ca să plâng mi-ajung, Doamne, dramele altora.*
- *Premoniție: atunci când Destinul se atașează atât de mult de tine încât îți suflă tainic următoarea mutare.*
- *Straniu, atunci când forțoși fără minte se încaieră, spunem că s-au încins spiritele.*

Ion Cuzuioc, Republica Moldova:

- *Dragostea-i ca ploaia, ori îți aduce foloase, ori te îneacă.*
- *Și râia are demnitatea sa, nu de toți se lipește.*
- *Frigul în casa omului intră nu numai prin uși și ferestre, dar și prin sufletul lui.*

Lucian Velea:

- *Am început o cură de slăbire. O țin numai între mese.*
- *Unele femei au o frumusețe monumentală: le-ai tot admira, dar nu le-ai lua acasă.*
- *Poetul ar trebui să moară mai des, ca lumea să-și aducă din când în când aminte de el.*

Nicolae Mares:

- *Oaia pierdută de alții e nemilos mulsă.*
- *Când crezi că ai descoperit un adevăr, gândește-te că nu ești singur pe pământ.*
- *Și semnele îmbătrânesc. Așa ajunge mirarea semn de întrebare.*

P O E Z I A / iarnă 2020 - 239

Gurău Gheorghe:

- *Pentru merite deosebite, boul privat a fost decorat cu jugul de aur.*
- *De ce aș regreta că sunt maimuță, când văd câți maimuțoi sunt printre voi.*
- *Un dobitoc, ajuns pe primul loc, susține că nu e nici o șmecherie, e... ierarhie.*

Viorel Vintilă:

- *Chiar și cocoșilor li se face pielea de... găină.*
- *Mulți visează să zboare, puțini, însă, dau și din aripi.*
- *Sufletul pereche - persoana cu care mergi de mână și când nu ești lângă ea.*

George Budo:

- *Adevărul nu este o sârmă, pe care o poți îndoi cum vrei și când vrei.*

- *Doar omul este ateu, diavolul nu. Diavolul nu neagă existența lui Dumnezeu: dimpotrivă, el vrea să-i ia locul.*
- *Dușmanii României au renunțat la acțiunile lor: au constatat că sunt suficiente cele ale Guvernului.*

Victor Martin:

- *Dacă nu poți fi tu însuși, nu poți imita pe nimeni.*
- *Ajunși la putere, semidoctii se uită de sus la sfertodoctii.*
- *Am descoperit o nouă formă de protest: munca.*

Dan Movileanu:

- *La lumina lumânării orice pitic pare uriaș.*
- *Gândește, gândește ! Dar nu sta toată viața pe gânduri !*
- *E ușor să filozofezi, ca Hamlet, cu craniul altuia în mână !*

Pompiliu Comșa:

- *Femei, luați bărbații așa cum sunt. Alții nu există.*
- *Am atâtea păcate... Ce amintiri plăcute !*
- *Nu poți apăra democrația de alegători.*

P O E Z I A / iarnă 2020 -240

Alina Breje, Italia:

- *Timpul netezește colțurile ascuțite ale durerii, așa cum apa care curge rotunjește marginile pietrelor ieșite în cale.*
- *Nu există drumuri care nu duc nicăieri, sunt ființe care nu pot găsi un sens de-a lungul oricărui drum.*
- *Mintea nu va uita niciodată ceea ce sufletul își va aminti mereu.*
- *Cea mai înaltă formă de comunicare între doi oameni este capacitatea de a înțelege tăcerea celuilalt, de a asculta chiar și ceea ce nu poți să înțelegi și de a înțelege ceea ce este inexprimabil prin cuvinte.*

François Vaocluse, Tirol - Austria:

- *Dilema aforistului: să displacă pentru a seduce, sau mai întâi să seducă pentru a displace după ?*
- *Poezia ? O filozofie caligrafică.*
- *Acelora care nu reușesc să facă să tacă limbajul, li se spune poeți.*

Emil Dinga:

- *Biblioteca și cimitirul au ceva în comun pentru mine - în ambele cazuri alții mi-au luat-o înaintea.*
- *Speranța este încăpățânarea de a crede că ești diferit.*
- *Îmi imaginez dialogul dintre doi înțelepți: o nesfârșită tăcere.*

Letiția Coza:

- *Ideile - ca fasolea urcătoare - cad de n-au sprijin.*
- *Rochia veche mai păstrează parfumul celei care-am fost.*
- *Doar cioplitorul în piatră are gene cu praf de stele.*

Adrian Răcaru:

- *Alegătorii sunt ca niște pești în acvarii. După fiecare campanie electorală li se schimbă apa, dar nimeni nu le curăță filtru.*
- *De ce nu se duc scriitorii în biblioteci ? Păi, ce să discute cu niște răposăți ?*
- *Se stă la coadă și la carte! La cea de identitate !*

P O E Z I A / iarnă 2020 - 241

Dorel Vidrașcu:

- *Am avut o haită de prieteni și am rămas cu unul singur: câinele.*
- *Au mușcat o singură dată din fructul oprit și s-a umplut lumea de meri pădureți.*
- *Adevărata frumusețe umană izvorăște din interior, exteriorul e, de multe ori, butaforie.*
- *Nu mă tem de bătrânețe, ci de neprevăzutul ei.*

Ion Diordiev, Republica Moldova:

- *Când vine vorba despre propriile slăbiciuni, fiecare dintre noi e un avocat puternic.*
- *Poate și vulturul ar prinde muște, dar ele nu se ridică la înălțimea la care zboară el.*
- *Bolile societății nu se vindecă prin spitale, ci în birourile ce conduc țara.*

Gabriel P. Băețan:

- *Cercetătorii abia acum au ajuns să descopere atomul lui Dumnezeu. Prostul are de mult impresia că l-a prins de picior !*
- *Fiind obișnuit toată viața cu jugul, boul chiar crede că libertatea e o mlaștină !*
- *Există și scriitori înrudiți cu zacusca. Singurul lor vis este să ajungă pe raft !*

George Drăghescu:

- *Un actor perfect strălucește și prin imperfecțiunile sale.*
- *Visul lui era să joace Hamlet, dar nu l-au lăsat groparii.*
- *Sub aripa unui înger, m-am întâlnit cu cel care am fost odinioară.*

Ionel Necula:

- *Gustul de viață este la fel de impetuos și la cei ce n-au dat peste gavanoasele ei.*
- *Acolo unde s-a dat cinstea pe rușine, nu se mai pune și problema câștigului*
- *Oriunde noima își pierde cadența se instalează decadența.*

Mihai Enachi:

- *Fiindcă era bătut în cap de razele soarelui, a ajuns să creadă sincer că e luminat.*
- *Când viața noastră nu mai depinde de noi înșine, devenim dependenți de orice.*

P O E Z I A / iarnă 2020 - 242

Dacă vrei să cunoști un prieten, oferă-i posibilitatea să te păcălească. Formalismul politeții este ambalajul ipocriziei noastre.

Constantin Oancă:

- *Noaptea Dumnezeu ne privește cu stelele, iar ziua cu ochii copiilor.*
- *Dragostea - marmura în care ne sculptăm ființele dragi.*
- *Femeia ideală este aceea care face din bărbat un poet. Iar bărbatul ideal este acela care face din femeie un înger.*

Mihai Mataringa:

- *Crucile de pe marginea drumului sunt cele mai sugestive semne de circulație.*

- Când te prinde furtuna pe mare, până și un pahar cu apă ți se pare un dușman.

- Scriitorii se mănâncă între ei, chiar dacă sunt sături unii de alții.

Petre Rău:

- O lucrare de artă nu își atinge scopul dacă, în afară de autor, nu face și pe alții să vibreze.

- Numai în artă durerea are statuie.

- Iraționalul se întâmplă adesea în numele rațiunii.

Any Drăgoianu:

- De când cu fondul de ten nici nu știm dacă fetelor le mai crapă obrazul de rușine.

- Nu poezia m-a făcut ce sunt, ci suferința de dinaintea ei.

- Dacă-i spune Căpcăunul că e frumoasă și Muma Pădurii se crede Afrodita.

Vasile Plăcintă:

- Eu întotdeauna aștept să râd la urmă. După ce se oprește șeful. De unde până unde este dator un deștept, să știe ce gândește orice prost ?

- Dacă păcatele devin din ce în ce mai rare, înseamnă că îmbătrânim.

Mihai Merticaru:

- Fiul risipitor a plecat în lume ca să se adune.

- Arta de a asculta se învață mult mai greu decât elocința.

P O E Z I A / iarnă 2020 - 243

Omida atinge perfecțiunea devenind fluture. Se pare că la om procesul este invers.

Zeno Halupa:

- Fiecare ruină amintește de casa memorială a deșertăciunii.

- Sunt calificat să mor; am certificat de naștere.

- Cel care se crede centrul lumii se află, de fapt, la periferia propriei ființe.

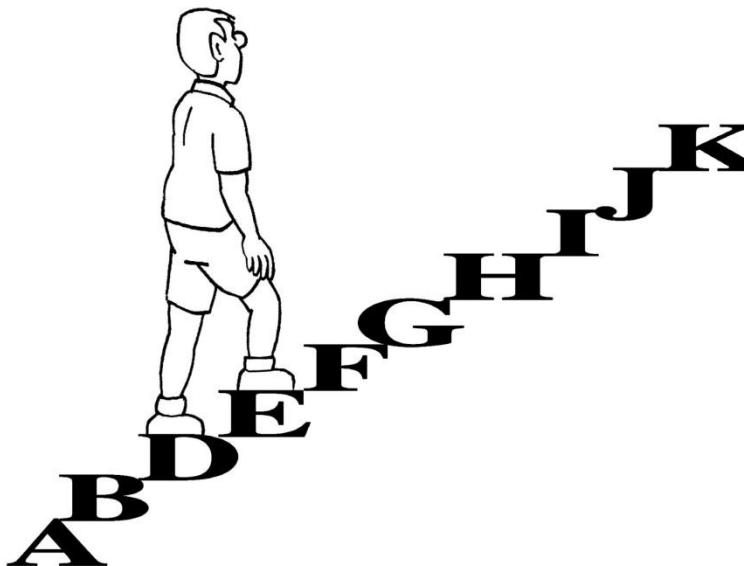
- Fără credință, o diplomă în teologie devine un pact cu diavolul.

Florentina-Loredana Dalian:

- *Gustul tuturor lucrurilor este ireversibil legat de cel alături de care le guști.*
- *Sunt drumuri pe care mergi o singură dată, dar amintirea lor te bântuie toată viața.*
- *Marile decizii le luăm doar în gând.*

Vasile Sevastre Ghican:

- *Există oameni care dacă nu ar fi proști ar trăi cu mult mai greu.*
- *Cuvântul a fost sfârșitul tăcerii și începutul durerii !*
- *Nesimțirea are și calități, este statornică !*

AFORISME COMENTATE DE ELEVI

(Cei trei elevi sunt în clasa a VIII-a, la Școala Gimnazială nr.1, Umbrărești, județul Galați și sunt îndrumați de d-na prof. Lucreția Iancu).

Lucian CUCOANEȘ

Încotro se îndreaptă lumea ?

În opinia mea, eu cred că lumea este în curs de dezvoltare încă din perioada preistorică, atunci când omul a învățat să supravețuiască în natură și în medii mai aspre. În primul rând, lumea se îndreaptă spre o traiectorie, care duce spre nicăieri. Dacă analizăm obiectiv perioada contemporană, este imposibil să evităm ideea de criză.

Există multe lucruri nefuncționale, inutile, uitate sau pierdute, depășite sau uzate. În inima fiecărui om se face simțită o dorință intensă de schimbare, însă nu se știe prea bine ce anume trebuie schimbat și nici în ce direcție se vor deschide căile cele mai viabile. Sentimentul că suntem mai mult decât realitatea imediată s-a diluat în conștiințe, sau se ivește, din când în când, fără a se face bine auzită în conștiința mulțimii dezorientate.

Frumusețea, curajul, onestitatea, finețea bunului gust, delicatețea iubirii, spiritualitatea sunt ascunse, de parcă ar fi defecte, în spatele modei pasagere, al ironiilor, grosolăniei și violenței. Este de ajuns o privire pentru a observa agresivitatea individuală și colectivă, intoleranța suverană, disprețul unora față de ceilalți și dorințe vindicative pe toate planurile. În al doilea rând, mi-e dor să aud că omul din ziua de astăzi vrea să își trăiască zilele libere din timpul verii în natură, alături de familia sa, sau să inițieze campanii de reciclarea deșeurilor din păduri, câmpii etc. Din nefericire, pe mulți îi atrag plimbările prin Istanbul, Roma, Paris sau distracțiile inconștiente alături de prieteni. Sunt fericit că lumea s-a dezvoltat foarte mult în medicină, industrie, comerț.

Noi, oamenii, prin obiceiurile nesănătoase pe care le avem, distrugem întregul ecosistem, în care animalele și plantele trăiesc. Lumea se îndreaptă spre o prăpastie, din care nu se va mai putea ieși, deoarece forța de muncă a scăzut drastic, mentalitățile s-au schimbat, omului nu îi mai pasă de cei din jur, obiceiurile din trecut nu mai sunt respectate, cum le respectau înaintașii noștri ! Sunt recunoscători pentru sacrificiile făcute de eroii de pe frontul de luptă, aceștia și-au apărât pamântul cu prețul vieții lor.

În concluzie, iubirea de Dumnezeu, de țară, respectul față de semenii, prețuirea înaintașilor sunt dovezi ale mândriei de a ne spune duios și adânc: „SUNT ROMÂN” și indiferent de vremuri am curajul de a merge tot înainte spre LUMINĂ !

Cristiana ZAHARIA

Prietenia este o floare rară

O prietenie adevărată este cea care înflorește și nu se ofilește când viața te pune la încercare. Valoarea prieteniei nu poate fi măsurată sau cumpărată, este aproape imposibil de găsit, fiind scufundată într-o fântână cu ape tulburi.

Eu cred că prietenul adevărat nu este acela care te îmbrățișează și te laudă în fața oamenilor când îți este bine, ci acela care te acoperă de răutatea lor și îți este aproape când ești căzut. Alături de familie, prietenii sunt unele dintre cele mai importante persoane din viața noastră. Fără aceștia, lumea ar fi mult mai rece, practic oamenii ar fi unii pentru ceilalți doar niște străini.

Prietenia este fundamentul ce leagă două persoane care se consideră prieteni. Ea se naște dintr-un sentiment de simpatie, de respect și de stimă, față de o altă persoană, iar aceasta se desăvârșește în momentul în care la mijloc există un atașament între cele două persoane. Atunci când vorbim de prietenie nu este suficient să vorbim de o singură parte care este prietenoasă. Prietenia cere și reciprocitate. Dacă o persoană se dovedește a fi un

bun prieten este absolut necesar ca și cealaltă persoană să-i răspundă pe măsură.

Prietenia, ca orice sentiment uman, trebuie întreținută și dezvoltată. Nu este suficient să știi că cineva este prietenul tău. Mereu trebuie să-i dovedești celuilalt devotamentul tău, aprecierea, simpatia și stima pe care i-o porți. Prietenii bune aduc cea mai mare bucurie, țin toată viața și nici distanța, nici zilele în care nu vorbești cu acea persoană nu distrug prietenia, pentru că prietenia este o ramură a dragostei, iar dragostea nu moare niciodată.

Consider că prieten îți este acela în fața căruia desaga inimii îți devine ușoară, fără umbre, fără temeri și eventuale trădări. Prietenul are mereu o mână întinsă spre tine, un gând bun, o inimă caldă care va bate și se va ruga pentru tine. În textul „Platanos” de Doina Ruști se dezvăluie diferența dintre prieteni și cât de înșelătoare poate fi aceasta. Sisinel a fost atât de naiv, crezând că Platanos este salvarea lui, l-a prins repede în capcană. Acesta devine indiferent față de el și-l părăsește. După ce Platanos l-a numit **prieten**, Sisinel și-a verbalizat din nou dorința de a fi mutat lângă acesta, spre dezamăgirea prietenilor săi care se simțeau abandonati. În cele din urmă, având dreptul la o singură opțiune, este scos din pământ și mutat. Mutarea îi face rău, dar treptat își revine și se bucură de compania lui Platanos. După un timp, amândoi încep să se transforme, comunicarea le este îngreunată, apoi întreruptă. Odată cu venirea primăverii se trezește și descoperă că alături de el fuseseră mutați vechii săi prieteni, căci prietenii nu te lasă niciodată singur.

Prietenul, în care a crezut și pe care l-a divinizat, se dovedește meschin, lipsit de verticalitate... Sisinel rămâne singur și neajutorat, fiindu-i aproape tot vechii prieteni. La început a refuzat să creadă și-a spus că este un suflet nobil și frumos, însă îl trădează cu prima ocazie. Suntem înconjurați de oameni diferiți. Unii se aseamănă cu noi prin felul de a trăi, alții sunt complet diferiți. Unii

sunt în viața noastră pentru că nu am avut de ales, alții pentru că i-am ales noi.

Este o lecție de viață pentru cei care cred că prieteni adevărați se găsesc atât de ușor și repede. Dorința oamenilor este una mare de a lega prietenii, însă principiile prieteniei nu se încalcă. La sfârșitul unor false prietenii, vor rămâne dezamăgiri profunde atunci când graba își face simțită prezența.

Prietenia este parfumul rar, prețuit și dăruit oamenilor cu suflet frumos ! Prietenia, această floare rară, sublimă și unică în felul ei, trebuie ocrotită, atunci când ai fericirea s-o descoperi, ține-o strâns, nu îi mai da drumul din mână.

Elisei VOINEA

Nuanțează-ți viitorul cu propria pensulă !

Fiecare om are măcar un vis al său. Fie că este bogat sau sărac, tânăr sau în vârstă, intelectual sau om de rând, fiecare persoană nutrește ceva. Mulți dintre noi ne gândim că suntem doar oameni simpli cu o viață simplă. Fiecare este unic și își trăiește viața complet diferit, chiar dacă nu vedem întotdeauna lucrul acesta. Suntem supuși unor teste în fiecare zi, în care trebuie să alegem tot timpul. Alegând anumite lucruri conștientizăm că suntem cineva, vrem să devenim cineva și luptăm pentru asta. Nu poți să ai o viață frumoasă, dacă gândurile tale sunt negative. Nu poți să ai succes, atunci când nu ai încredere în tine că poți și că meriți asta. Nu poți să fii un învingător, dacă mai întâi te declari victimă. Succesul și reușita se construiesc pas cu pas. Primul pas este să-ți dorești, al doilea este să ai încredere în tine și în puterea ta de a-ți realiza visurile, al treilea este să acționezi și al patrulea este să fii perseverent în a-ți urmări obiectivele.

Pe de o parte, omul este o ființă expansivă, care încearcă să-și depășească tot timpul limitele și simte nevoia să își schimbe mereu opțiunea în privința împlinirii sale.

Tudor Arghezi mărturisește în opera „Circul”: „un clovn este superior unui actor pentru că nu urmărește servil linia unui text străin. Eu am izbutit extraordinar în clovnul tâmpit. Am intrat în cușca leilor de o sută și trei ori cu un egal succes.” Sfatul dăruit cititorilor este înălțător: „Așa tinere, nu te înfricoșa de viață, Ghil”.

Caută bine să descoperi adevăratele vopseli ale sufletului tău și mângălește lumea cu ele. Nu împrumuta paleta, tonurile și pensulele de la nimeni. Intră singur, porcede singur și vei ieși din scenă singur”. Curajul este necesar pentru a ne depăși propriile limite asumate de obicei în urma unor false păreri. Putem să ne subevaluăm valoarea doar pentru că oameni care ne cunosc prea puțin sau deloc au emis cândva asemenea păreri.

Curaj are cel care poate acționa în alt fel, depășindu-se astfel pe sine. Pe de altă parte, a avea curaj doar o singură dată, fără perseverență poate deveni un act gratuit și, în consecință, inutil. Orice activitate necesită exercițiu și perseverență pentru a izbândi. Iar propria evoluție și desăvârșire necesită mai multă ambiție, pentru că sunt destule tentațiile care ne pot îndepărta de această cale.

Secretul oricărui succes este voința. Pasiunea, credința și dorința înseamnă putere ! Trebuie doar să continui să acționezi pentru ceea ce vrei, iar rezultatele vor apărea negreșit. Voința devine mai puternică, cu cât insiști mai mult, cu atât ești mai aproape de reușită. Izvorul speranței ne va învăța cum să avem o viață reușită și plină de sens. Să ne concentrăm asupra lucrurilor plăcute și să manifestăm aprecieri pentru experiența vieții noastre. Numai așa vom reuși să ne vedem viitorul într-o lumină mai bună, deoarece există în trecutul nostru suficiente motive ca să privim la viitor cu speranță. Să găsim puterea de a ne înviora speranța !

CLASICI AI AFORISMULUI ROMÂNESC

Lucian BLAGA

(1895-1961)

Aforismul. - Când formulezi un aforism, trebuie să-l aduci la situația de a refuza orice adaos. Un aforism trebuie să fie ceva canonic, încheiat, ca Biblia.

*

Consolatio mediocritatis. - Orice fir de nisip se crede pe sine însuși o sămânță de mărgăritar-făr-de noroc.

*

Aspirații. - Omul este utopia animalelor.

Niciun cuvânt nu este imortal ? - O vorbă de spirit, oricât de strălucitoare, își are și ea mormântul. - În urechile prostului.

*

Poetul. - Poetul este nu atât mântuitor, cât un mântuitor al cuvintelor. El scoate cuvintele din starea lor naturală și le aduce în starea de grație.

*

O pată. - Muzeele sunt cultură oferită în formă de conservă.

*

Superioritatea derivatelor. - În filosofia indică găsim și acest miracol: comentariile sunt adesea mai geniale decât textele.

*

Un critic care-ți citește poeziile la 6 dimineața te-a nenorocit.

*

Valul este dorul mării de a săruta țărnul.

*

Ce este un epigon ? - Un om născut de o statuie.

*

Poezia este un izvor domesticit.

*

Istoria este cea mai mare dezamăgire a oamenilor cumsecade.

*

O secretă piramidă trebuie să vedem în orice „operă”.

*

Când începe un scriitor să fie consacrat ? Există un singur simptom precis: când defectele sale notorii încep a fi socotite virtuți.

*

Istoriograful face memoriei umane o respirație artificială.

*

Prostul cel mai prost este prostul alterat de filosofie.

*

Orice orator când urcă la tribună și se înalță în fața publicului imită o statuie.

*

Suveranitate. - Fiecare copac își pune singur coroane pe cap. Ca Napoleon.

*

Începi să mori atunci când pe nici un plan de activitate nu te mai poți depăși.

Constantin Noica

(1909-1987)

Când mă laudă cineva, mă cuprinde panica: dacă ar afla tot ce nu știu, tot ce nu sunt ? Când mă condamnă, mă simt liniștit: sunt totuși mai bun decât atât.

*

Creștinismul este pentru cele ale sufletului, nu pentru cele ale minții.

*

Să fii rudă cu oamenii. Să ai atâta omenesc în tine încât să te recunoască toți oamenii.

*

Nimic nu e bun, dacă nu are în el infinitatea, partea lui Dumnezeu.

*

Când un tânăr crește frumos, iese parcă din strâmbătate o întregă lume.

*

O școală în care profesorul nu învață și el e o absurditate.

*

În actul de învățare, nu se știe cine dă și cine primește.

*

Stări de spirit, asta trebuie dat altora; nu conținuturi, nu sfaturi, nu învățături.

Am văzut ceva neașteptat: un om milos care mulțumea cerșetorului pentru că-i primise dania. În fond, avea dreptate s-o facă. Fiindcă binefăcătorul există prin cel care primește. Cât de recunoscător trebuie să fie medicul bolnavului pe care l-a vindecat !

*

Suntem, înaintea lui Dumnezeu, o mireasmă a lui Hristos... de la viață spre viață.» Ce extraordinar scriitor apostolul Pavel. Încerc să mi-l închipui fără creștinism. Ar fi fost unul din “marii autori profani”, pe care l-ar fi citat cu voluptate Montaigne, Voltaire și Anatole France.

*

Toată viața noastră morală începe aici: între fiul risipitor și fratele lui. Ne pierdem și ne căim, sau ne păstrăm și ne împietrim inima. E rău să nu ascuți, dar e la fel de rău să știi să ascuți și să îți minte.

*

Îmi plac curbele căilor ferate.

Sunt îndeajuns de plecate pentru ca un tren în viteză să nu cadă în afară, dar și îndeajuns de puțin plecate pentru ca un tren fără viteză să nu cadă înăuntru. Coexistența contrariilor. Știu și inginerii ceva. Dar tot mai mult știe viața.

*

Mulțumește-i și zilei care nu ți-a dat nimic !

*

Este suficient un surâs al vieții pentru ca totul să recapete sens.

*

Vreau să întreb: să fii în istorie sau să fii în adevăr ?

Constantin BRÂNCUȘI

(1876-1957)

Frumosul este echitatea absolută.

*

Arta-poate cea mai desăvârșită a fost concepută în timpul copilăriei umanității. Căci omul primitiv uita de grijile cele domestice și lucra cu multă voioșie. Copiii posedă această bucurie primordială. Eu aș vrea să re-deștept sentimentul acesta în sculpturile mele.

*

Când nu mai suntem copii, suntem deja morți.

*

Voim întotdeauna să înțelegem ceva. Însă nu este nimic de înțeles. Tot ceea ce putem contempla aici, în Atelier, are un singur merit; că este trăit...

*

În artă, ceea ce importă este bucuria. Aveți fericirea să contemplați (-să vă minunați). Acesta este totul.

*

Lucrurile nu sunt greu de făcut, ceea ce este greu este să ne punem în starea de a le face.

*

Nu cred în suferința creatoare.

*

În sufletul meu nu a fost niciodată loc pentru invidie - nici pentru ură, ci numai pentru acea bucurie, pe care o poți culege oriunde și

oricând. Consider că ceea ce ne face să trăim cu adevărat, este sentimentul permanentei noastre copilării în viață.

*

Trupul omenesc este frumos numai în măsura în care oglindește sufletul.

*

Artiștii sunt aceia care au omorât Arta.

*

Lumea poate fi salvată prin artă. Artistul face, în fond, jucării... pentru oamenii mari; el este ca și viermele de mătase.

*

Eu aș vrea să creez - așa cum respir.

*

Eu nu dau niciodată prima lovitură până când piatra nu mi-a spus ceea ce trebuie să fac.

*

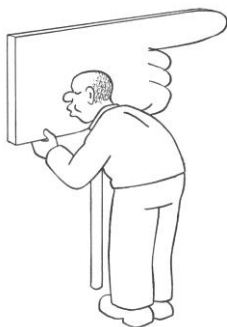
Îmi amintesc mereu; nu m-ai fi căutat, dacă nu m-ai fi găsit demult !

*

Eu am pornit, întotdeauna, de la o idee, de la Natură.

*

Oamenii nu-și dau seama de bucuria de a trăi, pentru că nici nu mai știu să privească minunile Naturii.

AFORISME HORS CONCOURS

Valeriu BUTULESCU

Olanda e supranumită Regatul Țărilor de Jos ! Protestez ! Iar suntem furați! Olanda nu a ajuns niciodată atât de jos ca România !

*

Asimptote umane. Ne căutăm și ne apropiem dureros, conștienți că atingerea este imposibilă.

*

Deșteptii sunt oameni limitați ! Nu știu să se facă iubiți de proști. De aceea reușesc atât de rar în alegeri !

*

Șahul demoralizează pionii. Le inoculează ideea că pot deveni regine, sacrificându-și colegii de serviciu.

*

Uneori disoluția e singura soluție.

*

Metamorfoza omului nu e așa simplă ca a broaștei ! Unii rămân mormoloci până la adânci bătrânețe.

*

Cel mai gospodar primar e Dumnezeu ! Ce frumos văruiește El toți mestecenii !

*

O parte din ziariști și din politicieni înfloresc în noroi mai frumos ca floarea de nufăr.

*

Tâlharul politic. Cu o parte din pradă își cumpără onoare.

*

Pentru cel ce vrea lumină, prima cerință este să scoată capul de sub pătură !

*

Iluminațiilor ! Nu mai râdeți de licurici ! Lumina lor e modestă, dar proprie !

*

Istoricii mileniului X vor împărți Antichitatea în patru epoci: a pietrei, a bronzului, a fierului și a plasticului !

*

Masa ineptă nu înțelege că sănătatea publică nu se face prin dictatura străzii !

*

Internetul a înaripat prostia. De aceea s-a întunecat cerul.

*

Cei mulți așteaptă un conducător făcător de minuni! Unul care să poată preface apa în vin și datoria publică în fond de pensii !

*

Când nu mai aștepți nimic, timpul aleargă.

*

E greu de aflat ce vrea lumea, oricât ar scotoci poliția prin mințile oamenilor.

*

Regina Angliei i-a acordat lui Ceaușescu "Ordinul Jartierei"! I l-a retras în 1989, tocmai când acestuia îi cădeau ciorapii !

*

Arta cere participare. Asemenea unui vitraliu, lumina din exterior o pune în valoare.

*

Cu cât o poezie tradusă rimează mai frumos, cu atât trădarea este mai mare !

*

Copil fiind, credeam că Tata e zeu ! În loc de Tatăl Nostru, spuneam Tatăl Meu !

*

Cel ce înțelege ștafeta vieții nu mai trebuie să învie. E nemuritor. Știe că viața lui e crâmpei de veșnicie !

*

La început, Potopul părea o simplă aversă !

*

Învățăm repede. În salba de belele comuniste am prins, în grabă, toate metehnele capitalismului.

*

"Nici pâine fără muncă, nici muncă fără pâine !" Amintiri ! De când se știe că îngrașă, lumea fuge de pâine mai tare ca de muncă !

*

"Știu că nu știi !" Ignoranții și-au făcut scut din zicala lui Socrate! Ca să știi că nu știi, trebuie să citești mii de cărți !

*

M-ai chemat, Doamne ? Vin imediat ! Lasă-mă să dau „save” !

*

Doamne ! Cum știi Tu să ne vestejești ! Frunză după frunză ! Petală cu petală !

*

E trist să nu găsești adevărul. E cumplit să-l găsești și să nu-l recunoști !

*

Înțeleptule, ține minte ! Când tu vei face un pas înapoi, un prost va păși înainte !

Theodor CODREANU

Aforisme răzlețe

O carte crește în dimensiuni din neputința de a o încheia.

*

Beția de cuvinte, în literatură, e scriitură fără arheu.

*

Într-o operă, două fraze sunt dificile, dar esențiale: prima și ultima.

*

Cea mai importantă calitate a unui critic este *comprehensiunea*, opusul criticismului.

*

Psihanaliza lui Otto Rank ne poate sluji ca intermediar spre o hermeneutică a inconștientului. În rest, îi scapă ontologicul.

*

Intoleranța este apanajul omului mărginit, dar care crede despre sine că are cel puțin geniu.

*

Oportunistul e ca pisica. Nu poate fi prins niciodată cu mâța-n sac.

*

Nu ideile îi apropie pe oameni, ci doar interesele.

*

Niciodată în România munca scriitorului n-a fost atât de disprețuită și de zadarnică precum în zilele noastre.

*

Arta pune sens acolo unde acesta nu este: în viață și în natură.

*

Cosmopolitismul care nu e încununarea naționalismului este o făcătură.

*

Cele mai multe cărți promit mult și dau foarte puțin.

*

Orice înstrăinare este un mod de a-ți pierde memoria.

*

Cei care nu respectă statul de drept sunt marii gălăgioși care acuză că nu se respectă... statul de drept !

*

Sunt cărți în care *fragmentul* e admirabil, ca scriitura, dar *întregul* o cruntă dezamăgire.

*

O figură de stil netrucată e o recuperare a limbii adamice.

*

Fața *adevărului* ne este interzisă. Suntem condamnați a-i vedea numai masca: *simbolul*.

*

Încurcați de fața schimbătoare a simbolului, mulți cred că adevărul nu există.

*

Orice carte e o promisiune, dar puține se țin de cuvânt.

*

Orgoliul cu măsură îi stă bine unei personalități. Dar câți au măsura?

*

Câteodată inventăm ingenioase strategii spre a nu face nimic. Și poate că aceasta e ținta ultimă.

*

Munca fizică te vindecă de zădărnicia muncii intelectuale.

*

Bătrânețea începe cu neputința de a începe sau de a sfârși ceva.

*

Uitat ca o carte în podul casei.

*

Cu cât îmbătrânești mai mult, cu atât păcatele se arată mai grele.

*

Există un secret al celebrității ? Sună titlul unei cărți de succes. Da, prostia celorlalți, e răspunsul.

*

Parveniții se recunosc după acest semn: ei sunt totdeauna de partea celor care dețin monopolul opiniei și al ideologiei.

*

Cea mai serioasă muncă a omului, munca de creație, nu e plătită. Societatea plătește totdeauna ceea ce se face mai prost.

*

Stilul e hyperionic, maniera - miticistă.

*

Ceea ce se face fără iubire este opera neputinței.

*

Orice război e mondial, căci lovește, în mod direct sau indirect, în toată omenirea, inclusiv în agresor.

*

Adevăratul spirit al bibliotecii - transdisciplinaritatea. Altfel n-ar putea sta atâtea cărți, atât de diverse, împreună.

*

Omenirea a optat pentru *pharmakon*, pentru iluzie.

*

Între două clipe de creație - neliniștea nimicului.

*

Rareori proza scurtă e suficient de scurtă.

*

Un spital e o colecție de mașini stricate care nu vor să fie duse în cimitirul de fiare vechi, ci reparate de medici.

*

Cum să devii prieten cu cineva care nu are vocația prieteniei ?

*

Când părinții muncesc prea mult, copiilor nu prea le mai rămâne de treabă. Și ajung vai de capul lor.

*

Opera ucide autorul, după cum creanga de măr este frântă sub greutatea rodului.

*

Nimicul este violența pură.

*

Violența e perpetuă. Numai pacea e trecătoare.

*

Nașterea este intrarea în Labirint; moartea - ieșirea din el.

Nicolae PETRESCU-Redi

Ca să ajungi pe cerul lui, copilul îți împrumută aripile.

*

Moartea își ascute coasa cu piatra pe care ne-o pune pe inimă („Îngândurări”, 2014)

*

După ce terminat-a lăcașul, Meșterul Manole a urcat la cer. Pe schelele pe care vodă i le-a luat.

*

Cu lampa lui Diogene, descoperim omul; cu lampa lui Aladin, copilul.

*

Prin viscolul clipei, lentilele bunicului par lacrimi înghețate, lacrimile bunicii - lentile topite.

*

Legenda Meșterului Manole ne înfioară și când sângele apă nu se face, și când se face.

*

Ningând, poetul face pârtie.

*

Muza aruncă în brazdă sămânța stelară, poetul trece cu grapa cununii de spini.

*

Sarea în bucate e din lacrima mamei; sarea fără bucate - din lacrima copilului.

*

Mahatma Gandhi a sfârșit din cauza bodyguardilor care nu au tras, Indira Gandhi - din cauza celor care au tras.

*

Tiranul își pierde busola crezând că mușchii lui arată nordul.

*

Și după ce ieșim din basmul copilăriei, Sesam se deschide. Ca să ne arate aurul furat de hoțul timpului.

*

Bunicii din cer îți aduc aminte de cerul din bunici.

*

Centuri de siguranță se găsesc peste tot. Și pe fundul prăpastiei.

*

Din lacrimi, Meșterul Manole ne-a făcut fântână. Din aripi de șindrilă, ciatură.

*

Răzbunarea e arma prostului, nu scutul.

*

Omul sfințește locul, sfinții îl umanizează.

*

Doar praful de pușcă face din Marte un zeu prăfuit.

*

Pentru că zidul care apăra mănăstirea trebuia și el să reziste, pe urmele Anei lui Manole apărut-au măicuțele.

*

De ce fugi, frumoaso ? întrebai copilăria. „Mă grăbesc, băiete, să ajung în icoană”.

Dorel VIDRAȘCU

Distihuri aforistice

S-a demonstrat, la noi, partidul/ E mai vânjos decât covid-ul.

*

Cu patima modernității/ Vom pune stop natalității.

*

Virusații de putere/ Mai dispun de caractere ?

*

Cu fiecare zi îmbătrânim,/ Cu fiecare șoc ne-nțelegem.

*

Turmentat de progresisme,/ Scrii și cripto-aforisme.

*

Când te-a prins, de mic, răul în vârtoare,/ Ești imunizat pentru-un rău
de mare !

*

Aproape în oricare bolovan,/ E o statuie de contemporan.

*

Îi laudă pe alții, cu talent/ Fardându-și caracterul, mai strident.

*

Să-și demonstreze-ntreg teribilismul,/ Lansează-acum și cripto-
aforismul.

*

Ca turist a fost prin trei facultăți/ Și-a ajuns, în top, printre nulități.

*

N-ai să-ți împlinești vreo pasiune/ Fără un atom de-nțelepciune !

*

Aforisme cine mai culege,/ De prostie vrea să se dezlege.

*

S-a demonstrat că aforismul/ Combate sigur tembelismul !

*

Prin ce mijloace ideologia/ Influențează virusologia ?

*

Sexul ne menține corpul fain/ Și când îl practicăm online ?

*

Când alții ne strică limba, sunt cotropitori,/ Când ne demolăm noi
graiul, suntem trădători.

*

Boală incurabilă-i trădarea,/ Legile îi știu eradicarea.

Mihail 7 GHEORGHE

Lansez, nereperat, SOS după SOS, ca o floare de colț către o altă
posibilă floare de colț. Dintr-un colț, strâmtorat, poate către
nimeni.

*

Nu vreau lângă mine neapărat o persoană cu ureche muzicală, ci îmi
doresc o ființă care să îmi asculte inima.

*

De nici o rază, în plus, de la nici o stea, n-am nevoie pentru mine.
Stelele, toate, să lumineze imuabil, mai departe lumea.

*

Să rămân ca cerneala pe hârtia de scris: o minusculă picătură
relatând despre viața de o secundă a unei lacrimi.

*

Aruncați măștile, toți suntem la fel !

*

Surplus nesuferit de bătaie: din palme și la tălpi.

*

Oprii-vă și luați-vă pastila contra mințitului. Pandemia s-a
terminat de mult.

*

Avocații își scot ochii între ei, ca păsările de pradă. Apoi, își
fac bezele otrăvite, crezând că-și salvează onoarea șifonată și
aparența.

*

Cum să nu mă îndoiesc, dacă și lumina se curbează ?

*

Curajoșii o iau mereu înainte, la fel și lașii. Dar totdeauna în altă direcție.

*

Dogmă: Pilulă, după pilulă, înghițită pe nemestecate.

*

Cu capul ținut pe prag, găina clonțoasă cântă cocoșește. Nici măcar nu bănuiește, că poate ajunge pe grătar sau în oală.

*

Dorința de a fi putrezi de bogați roade din noi ca acidul sulfuric. Este, până la urmă, o boală.

*

Când te strâng încălțările, te mâniezi imediat pe cizmar. Nu te gândești nici măcar o clipă că, între timp, ți-a crescut piciorul.

*

Oamenilor blajini și modești li se pune repede eticheta de proști. Lor nefiindu-le, însă, nicidecum, străină măsura.

Vasile GHICA

O lansare de carte ar trebui să fie un transfer de smerenie.

*

Puțini politicieni români de astăzi reușesc să meargă doar pe picioarele din spate.

*

Pe unii debutanți în artă, nici gravitația nu-i mai poate aduce cu picioarele pe pământ.

*

Am căzut mai întâi din Paradis. Apoi și din copaci.

*

Marile întrebări rămân. Mor treptat doar răspunsurile.

*

Drumurile spre noi înșine nu vor putea fi niciodată modernizate.

*

Arta și știința sunt complementare. Nu în competiție.

*

Coabitează în noi și vulturul și abisul de sub el.

*

De mii de ani ne zbatem în același perimetru cuprins între caverne și stele.

*

Capodoperele artistice ne ajută să ne vedem sufletul.

*

Uită-te la semenii tăi, ca într-o oglindă !

*

Zei au obstrucționat cunoașterea. Dar au fertilizat mai târziu arta.

*

În Infern se intră lejer. Pentru că bagajele, vorba lui Dante, rămân la intrare.

*

Universul este croșetat din întrebări grave și răspunsuri... facultative.

*

Dumnezeu ne-a turnat câteva picături de elixir în suflet, nu și în trup.

*

Lubește-ți aproapele ! Este un precept religios, dar și un excepțional sfat medical.

*

Învață să-ți duci singur crucea ! Pentru că s-au scumpit foarte mult serviciile.

*

Cumpără-i copilului tău telefon, tabletă, cărți. Dar și un câțel.

*

Misiunea școlii e să transforme informația în cunoștințe, iar
inteligenta în trăsături pozitive de caracter.

*

Geniile-aceste clape pentru partitura lui Dumnezeu.

Emil DINGA

Aforisme

Înțelepciunea nu oferă soluții, ci căi de a le găsi.

*

Poezia este o rătăcire a rațiunii în labirintul emoției.

*

Din punct de vedere logic, aforismul este un *ex falso quodlibet*.

*

Ignoranța și clarviziunea sunt în raporturi de cauzalitate mutuală.

*

A avea dreptate înseamnă întotdeauna a îți se da dreptate.

*

Dacă ai o incertitudine, discut-o cu tine însuși; dacă ai o certitudine,
discut-o cu ceilalți.

*

Pentru a stabili indiscutabilul, acesta trebuie discutat.

*

Există o condamnare care nu poate fi ștersă de nici o ispășire - cea
conținută în plânsul unui copil.

*

Nu poți gândi de două ori aceeași problemă - a doua oară gândești
altă problemă.

*

O femeie îndrăgostită devine o forță a naturii.

*

Post-factum, toate reușitele noastre beneficiază de ajutorul divin.

*

Când focul e prea intens, apa îl întetește, nu-l stinge.

*

Eternitatea nu putea fi inventată decât de o ființă muritoare.

*

În grădina speranței, buruiana se numește luciditate.

*

Intențiile sunt tăciuni pe care-i aprinde dorința.

*

Definiția apofatică semnifică fie nesiguranță, fie teamă.

*

Două lucruri mă lasă dezarmat: necesitatea și iubirea.

*

Supraviețuirea și îndrăgostirea nu au nevoie de antrenament.

*

Din perspectiva polisemiei, tăcerea și poezia sunt echivalente.

*

Ambiția este un cuțit pe care îl apuci de lamă.

*

A produce ambiguitate implică tot atâta muncă cu a produce claritate.

*

A fi singur înseamnă să-ți alegi contemporanii preferați.

*

Mulțimile mari dezvoltă întotdeauna propriul Mr. Hyde.

*

Ceea ce știi te explică, ceea ce vrei te justifică.

*

Natura ne-a păcălit: ne-a dat nouă inteligența, dar a păstrat pentru ea înțelepciunea.

*

Îmbătrânirea este modalitatea naturii de a ne transforma în poeți.

*

A trăi nu înseamnă să te bucuri de viață, ci să te miri de ea.

*

Având în vedere natura demiurgică a poeziei, mă întreb de ce nu ortografiem *poiezie*.

*

Exemplaritatea este mai relevantă decât valoarea.

Cinci HAIKU

Ființă

Nimicul s-a-ntrebat:
Ce este nimicul ?
Atunci a intrat în ființă.

*

Credință

Din rugăciunea ta,
A sărit un înger
Să-ți deschidă cerul.

*

Cântec

Un țipăt s-a speriat
De el însuși, și a devenit
Cântec.

*

Cântec.

Absență
Picături de timp
Nu au pe ce să cadă -
Moarte în aer.

*

Amurg

Întunecate, strălucesc
Tăceri vorbitoare -
Ambiguitate.

*

Cinci TANKA

Dor

Se frânge sufletul că ești
Neîntregit,
Și nu știi unde să găsești
Ce te-ntregește, și nici chiar
De vrei să te-ntregești, măcar.

*

Absență

Nu sunt urme nicăieri
C-aș fi fost aici,
Nici de astăzi, nici de ieri,
Nici în cer, nici pe pământ,
Nici în cuib, nici în mormânt.

*

Amurg

Te-mbraci în hainele de gală
Ultima dată,
Cum se înfoaie o petală
Pentru-a primi răcoarea nopții
Ce-anunță veșnicia morții.

*

Amintire

Din cartea vieții a căzut
O filă scrisă,
Și în trecut m-am revăzut,
Ca sub un fulger mut, tăind
O clipă ce m-a prins trăind.

*

Așteptare

Aștepți ceva, dar ce aștepți
Nu știi,

Căci, cum se știe-ntre-nțelepți,
Nu-i genuină așteptare
Decât aceea ce scop n-are.

Cinci CALIGRAME

Bătrânețe

S-a petrecut ce-a fost să se petreacă/
Ce a venit cândva, acum a pleacă, /

Sub legea cruntă-a ce e necesar, /
În sorbul lui se-nchide timpul iar.

Cântec

E o durere răstignită,
Un plâns al plânsului ucis,
Un iar cu flacără mocnită,
O amintire-a unui vis.

Dans

Înălțare fără un lanț să-nlăntuiască,
Făgăduială mută vrâu-pud să făgăduiască.

Femeie

Un cub să ne adăpostim,
Un cerc în care ne-nvârtim,
Un tandr semn ce ni s-a dat
Că îngerii nu ne-au uitat.

Flacăă

Viață și moarte se țin laolaltă,
Iar una se trece mereu în cealaltă,
Căci focul se-ascunde mereu în tăciune,
Precum o credință într-o rugăciune.

Viorel VINTILĂ, SUA

Timpul nu-i ca ceasul; nu îl poți întoarce.

*

Inima unei femei nu e de vânzare; ori o cucerești, ori o furi;

*

Dacă o femeie ți-a furat inima, fii părtaș la hoție.

*

Soarele nu strălucește pentru toți la fel, dar de apus, apune pentru toți...

*

Oricât de sus vei ajunge, soarele tot va apune; oricât de jos vei ajunge, soarele tot va răsări !

*

Dacă ți s-au înecat toate corăbiile, nu dezarma, fă pluta !

*

Fiecare femeie visează să devină un *Stradivarius*, în mâinile unui Paganini

*

Degeaba îl cauți pe Dumnezeu la biserică, dacă nu-l ai în inimă

*

Singurătatea - o pasăre care încearcă să zboare cu o singură aripă.

*

Cea mai frumoasă declarație de dragoste aparține mării - în fiecare zi sărută țărmul cu ale sale valuri !

*

Copilăria - locul unde fericirea dă ora exactă.

*

Din durerea mării se nasc cele mai frumoase valuri.

*

Degeaba ai găsit cheia fericirii, dacă nu știi care ușă se deschide cu ea !

*

Dacă nu poți să-i dai iubitei luna de pe cer, măcar oferă-i un răsărit de soare.

*

Sufletul pereche - persoana cu care mergi de mână și când nu ești lângă ea.

*

Nu subestima puterea gândurilor; unele te pot strivi, altele te pot înălța.

*

8 Martie - ziua în care primăvara se oprește și cu pioșenie se înclină în fața femeii.

*

Nu există proprietari pe pământ; toți suntem chiriași.

*

Când simți că te ia valul, e timpul să înveți surfing.

*

Orice miracol este efemer. Chiar și viața.

*

Pentru a se ruga la Cel de Sus, Brâncuși a sculptat Coloana Infinitului. De la Masa Tăcerii îi asculta Cuvântul.

*

Cele mai dificile drumuri au cele mai frumoase destinații.

*

E un blestem să fii prea deștept - puțini te înțeleg. La fel și când ești prea prost.

*

Ce ție nu-ți place, poate îi place altuia.

*

Curcubeul - zâmbetul lui Dumnezeu din spatele lacrimilor cerului.

*

Cele mai frumoase stele nu sunt pe cer, ci în ochii fetei mele !

*

Fă-ți din visuri aripi și vei reuși să zbori.

Mircea OPREA

Săgeata care își ocolește ținta, pe țintaș din plin îl nimereste.

*

În jurul meu - o perpetuă sărbătoare: mi-i teamă că s-a terminat războiul și nimeni nu vrea să-mi spună.

*

Suntem copiii răsfățați ai nevoilor noastre.

*

Nu te împăuna cu toate triumfurile ajunse lauri pe fruntea ta. Fii modest, lasă și hazardului partea sa din victoriile tale.

*

Cu toată sfințenia mea, respect credința celui care îmi respectă necredința !

*

Un om mai în vârstă îmi dă speranța că mâine poate fi o zi și pentru mine.

*

Bieții nemuritori dintre noi... Ei vor fi îngropați de vii !

*

Noi, oamenii de rând, văd bine, ne aflăm în partea greșită a lumii.

*

Cel care face comerț cu arme, se vinde pe sine, își vinde copiii ca țintă.

*

Nu-mi place psihiatrul ăsta: totdeauna crede că pacientul e *celălalt* !

*

Destinul numelui: același zeu, Hermes/Mercur, grecilor le-a dat *hermeneutica*, romanilor - *mercurialul*.

*

România - țara în care o tragedie o îngroapă pe alta.

*

Cel care renunță din proprie voință, are parte de cele mai multe împliniri.

*

Cu cât îmbătrânesc, femeile din amintirile mele au poalele tot mai lungi iar ușile închise își ridică clanțele tot mai sus.

*

Dumnezeul dușmanului tău este întotdeauna un eretic.

*

Judecat cu morala firului de iarbă, fiecare prădător este și el prada cuiva.

*

Reacția adversă la medicament - dovada că doctorul nu ți-a greșit diagnosticul.

*

În versul alb, strachina de lut cere, ca rimă, lingura de lemn.

*

Peștele mare, dintotdeauna și oriunde, *îl înghite pe cel mic*. Numai că astăzi vorba asta, în toate limbile, se spune în engleză.

Nicolae MAREȘ

Știm numai cât înțelegem. - De-a bușilea, departe n-ajungem.

*

A românului nenorocită soartă. Face revoluție, alungă un semi-analfabet, și-o sută din cei noi îl îngroapă !

*

Blestemat să fie poporul ce-și alege c â r m u i t o r un trădător. Sigur el va ruina națiunea, pentru că nu-i simte rădăcina.

*

Țara fără elite - copac fără clorofilă în frunze.

*

Pe cei în stare de orice, niciodată nu-i contraziceți !

*

Nu uitați că binele nu vine de la sine: - pentru mai bine se varsă sânge.

*

Încercarea de a-i satisface pe toți sigur conduce la eșec.

*

Suprarealism: l i m i t a m p o s i b i l u l u i ridicată la pătrat pentru a lichida posibilul limitat.

*

Chiar dacă vă trădează, nu vă lepădați de speranță.

*

Accept deviza sfântă tolstoiană: simplitate - înainte de toate

*

Semnul că n-o mai duci mult - zâmbetul ți-a dispărut.

*

Progresul arată că i n t e l i g e n ț a face diferența.

*

Pentru vulgar, vulgaritatea-i un mod de viață normal.

*

Priponit, individul trage și la jug.

*

Amenințarea estompată, e departe de-a fi lichidată.

*

Istoria culturii demonstrează: gândirea creatoare niciodată nu moare.

*

Nu vă înghesuți la pomul lăudat. E primul care va fi prădat.

*

Farmecul istoriei. Dă putere trecutului și siguranță viitorului.

*

Se poate ușor constata: avere mai mare decât sănătatea nu poate

Victor MARTIN

Nu am nimic de ascuns. Am ascuns tot.

*

Necazul că o parte a oricărei soluții este apă chioară.

*

Când ai numai tu dreptate, e dictatură. Când avem amândoi, e cășnicie.

*

Pentru omul cu imaginație, nu există carte proastă. Da, dar acela este scriitorul.

*

Nu a mai rămas nimic de criticat. Am criticat noi tot.

*

Nu e frumos să fii urât.

*

Controversate sunt căile Domnului !

*

Oamenii care nu sunt în stare să facă vreun lucru bun se luptă să rămână în istorie făcând prostii.

*

Mai fură omul, dar nu, așa, în prostie.

*

Cel care își dezvăluie prea ușor ideile își ascunde temerile.

*

Prostul nu se coboară niciodată la nivelul tău.

*

Te bate gândul să te lași de fumat ? Te bate, dar nu te omoară.

*

Am ajuns la vârsta înțelepciunii; înțeleg orice mi se spune.

*

Nu-i spune prostului că-i prost ! Spune-i că face pe deșteptul !

*

Când nu te interesează părerea mea, e bine ca eu să nu fiu acolo.

*

Nu avem multe lucruri doar în condițiile în care acestea au fost inventate.

*

Prostia este lipsa inteligenței, dar, totuși, e ceva.

*

Nu e prost cel care vorbește. Prost este cel care ascultă.

George CORBU

Pandemia ne-a cam potCOVID

*

Nu doar visele, ci și virusurile devin realitate.

*

Ipocrizia este pudra folosită de sinceritate când iese în lume.

*

Iubesc nespuse orice cuvânt nespuse.

*

Pisica asta n-are niciun respect față de un șoarece de bibliotecă !

*

Iisus Hristos a inaugurat o industrie a binelui pe care omenirea se luptă de două mii de ani să o falimenteze.

*

Turmele de sentimente aglomerează traficul gândurilor.

*

Nu mă pot hotărî la ce e mai bine să renunț: la mentalitate sau la monu... mentalitate.

*

Treaba cheamă graba; graba strică treaba.

*

Viața - unitate de măsură a existenței.

*

Meritologia - o știință ce nu va dobândi legitimitate din cauza ...
nocivității ei.

*

Omul este principala forță de producție a răului în lume.

*

Dumnezeu l-a creat pe om și viceversa !

*

E trist că nu se lucrează în niciun laborator din lume la un vaccin
care să amelioreze omul !

*

Toate nașterile dintr-un secol, nu fac cât o Renaștere !

*

Arde-te-ar focul sacru !

*

Filosofului îi strig: mai mult Candide decât Zadig !

*

Comit fără să vreau un pleONASIS !...

*

Habent sua fata... morgana !

*

Emoțiile nu trebuie puse la cuptor, ca să se coacă.

*

Vă previn: graficul relațiilor mele cu mine însumi este foarte
capricios.

*

Stufos mai e și întunericul ăsta !

*

Răsfoiesc documentele visului.

Paula Adriana COZIAN (POP)

Dictaturile controlează masele, nu indivizii.

*

Pe măsură ce trec anii mutăm bătrânețile tot mai departe.

*

În politică, dorința este mai mare decât puțința.

*

Ultimul prag al umilirii este anihilarea.

*

Anarhism versus terorism: salt de la indivizi la mase.

*

Nu darul, ci umilința este cea care construiește raiul.

*

Nostalgiile: rememorări ale unor trecute stări de bine.

*

Zgârcenia la vreme de belșug vine din lipsurile trecute.

*

Superioritatea este în primul rând o problemă de percepție.

*

Globalizarea este o formă de comunism, detașat de naționalism.

*

A te deprinde cu singurătatea înseamnă a te accepta pe tine însuși.

*

Dacă geniile nu ar fi detronate în timp, progresul ar deveni iluzoriu.

*

Un popor are nevoie, cel puțin din când în când, de un recurs la istorie.

*

Nu lucrurile în sine au un preț, ci trebuințele noastre din ce în ce mai sofisticate.

*

Când vorbim despre destinul cuiva, ne referim de fapt la
discontinuitățile din viața sa.

*

Ca să îndrepti răul ai nevoie de girul celorlalți. Doar binele este o
opțiune personală.

*

Geniile sunt ispitele istoriei. Ne arată pe unde ar fi trebuit să
mergem.

*

Se întâmplă să pierdem oamenii care ne sunt cei mai dragi pentru
că nu știm cum să reacționăm la iubirea lor.

*

O idee însușită de o națiune devine un crez politic.

*

Cei mai mulți își fac loc cu coatele, nu cu mintea, și în nimicnicia lor
trăiesc cu iluzia că răzbesc.

George GEAFIR

Poarta spre niciunde e larg deschisă oricui.

*

Vorbele de laudă strigate în mulțime greu se fac auzite; gândurile
denigratoare se aud fără a fi rostite.

*

Poți urî până la moarte, dar să iubești poți până dincolo de moarte.

*

Golul, ca și povara din suflet, atârnă la fel de greu.

*

Atunci când viața ta nu merge atât de bine pe cât ți-ai dorit, bucură-
te de binele celui alt ca și când ar fi al tău.

*

A te umili în dragoste e totuna cu a te înnobila.

*

Dacă azi primești o palmă cu zâmbetul pe buze, mâine pregătește zâmbetul pentru a primi două.

*

Ambițiosul e acela care înfăptuiește totul, fie și până în faza de dorință.

*

Cu toții apreciem satira, dar niciunul nu se simte vizat.

*

Se simte tot timpul furat; își recunoaște viitoarele idei în fiecare antevorbitor.

*

Există două lumi paralele: lumea mea și lumea noastră.

*

Când te reverși de propria-ți suficiență, greu îi mai oferi ceva sufletului.

*

Toate greutatele unei vieți, luate laolaltă, nu cântăresc cât lespedea mormântului.

*

Puritatea caracterului în carate de modestie se măsoară.

*

Schimb convenabil: haina de pe mine pentru haina celebrității.

*

Imaginea de sine se creează și prin selfie, nu doar prin fapte mărețe.

*

Cu feștila nu-ți luminezi viitorul.

*

Mare sărbătoare la el acasă: își primenește sufletul !

*

Dacă i-a udat grădina, el crede că ploaia și-a încheiat rostul pe pământ.

*

Nu e bine să fii nici prea deștept, că nu găsești de lucru.

*

Ca să te vezi exact așa cum ești, pune-ți pe nas ochelarii rivalului.

*

De frica fricii, ne evităm până și pe noi înșine.

*

Cei care au descoperit aur în adâncuri nu mai pot trăi la suprafață.

*

De teamă să nu dau în gropi, evit asfaltul.

*

Mintea e farul care luminează calea, inima e „gipiesul”.

*

Umanitate: să te ocupi până și de binele celor care încă nu s-au născut.

*

Antrenamentul te urcă pe podium, talentul, pe soclu.

*

Cel mai sigur loc din lume este cel din inima ta.

Constantin ARDELEANU

Talentată fiind, a debutat din prima la „Poșta redacției”. Apoi consacându-se, a făcut-o redacția poștă...

*

Constatându-se genialitatea redactorului de la „Luceafărul de dimineață”, au fost nevoiți să schimbe denumirea revistei în „Luceafărul cu noaptea-n cap”.

*

Ăsta a fost norocul vieții ei: a nimerit în patul care trebuia...

*

Melancolii, adică privirile posomorâte ale toamnelor târzii.

*

Dacă ai chef de o băută strașnică, alege o crâșmă de cartier, nu cocktailurile din lobby-uri simandicoase.

*

Inclus în gardă revoluționară, apoi în cea patriotică, totul pentru a i se atașa cetățeanului zgarda supușeniei absolute.

*

Prin toate structurile puterii statale la vârf, cu greu vei găsi un absolvent de facultate la zi, la vârsta de 23 ani. Iarăși proștii din liceu ajung a fi considerați înțelepții nației.

*

Cei mai îndreptățiți de a trece primii pe sub *Poarta Sărutului* sunt frații... Buzești.

*

Cum de a permis Dumnezeu prezența rugăciunii pioase lângă rugul inchiziției ?

*

Prostituția mascată este prețul de contrabandă a frumuseții feminine.

*

Sam, ovarele n-au mai fost folosite de mult. Aprinde-le focul, pericol de răceală ireversibilă...

*

Pe înțelesul maselor... Un tango languros, tanga jos și interconectabilitatea sună frumos !

*

Mai grea decât hârtia nu poate fi decât scrierea înșirată trudnic pe ea.

*

Îmi imaginez cum îl privea intelectualul interbelic chinuit pe torționarul comunist, ca pe o gănganie sălbatică strecurată din mezozoic.

*

Nu știu de ce ezităm a spune că Brâncuși a sculptat idei...

*

Întâi semnezi contractul cu Soarta. După o vreme, te... resemnezi.

*

Nici nu-ți dai seama când constatarea „Am fost cineva”, se pierde în uitare, rămânând doar „Am fost”.

*

Ce haos provocase unanimitatea impusă cândva în societate ! În ce iad s-a transformat divizarea ei în pro și contra, în numele pluralității...

*

Am visat că atât de puternic s-a industrializat România în anul 2039, încât aria combinatelor au căpătat numele de Zonă Ruhrală ?!

*

După cum votează, românii par a fi un popor prost grămadă. Ar fi mult mai inspirați să se apuce de rugby...

*

Dragele mele, puteți lesne să ajungeți femeii ușoare, fără să apelați la cura de slăbire.

*

În cultura românească, n-ai cum să fii proeminent fără a fi proeminesc.

*

Sunt așa la modă complicațiile, încât atunci când zici despre cineva că este un om simplu, vorbești cu un soi de milă.

*

Eleganța ține luxului o lecție de rentabilitate.

*

Mi-am cumpărat doctoratul, ăsta e adevărul. De aceea comisia s-a pronunțat clar că am meritat *summa cum laudae* ?!

*

Greu se mai pritocesc literele, dacă nu vrei ca scrierea-ți să fie varză.

*

Comandantul e clarvăzător chiar și când ordonă manevre cu gloanțe oarbe.

*

Falansterul de la Scăieni: o stupidă utopie socialistă care s-a ținut de noi atâta amar de vreme scai.

*

Când într-o viață n-a reușit să facă un singur acord între subiect și predicat, cum să aibă pretenție să se armonizeze cu cei din jur ?

*

Vietnamezul se înfruntă dintr-un gustos cotlet: a fost un porc de câine pe cinste !

*

O muză flămândă glosând eminescian către bucătar: „cine pe astfel de cină bogată n-ar da salata lui toată ?”

Petruș ANDREI

Aforisme rimate

1. Poete, trage-nvățăminte
Că-ți trebuie un car de minte
Pentr-o mână de cuvinte.

*

2. Nu se încaieră nici câinii
Cum, de-un timp, o fac românii.

*

3. Am rezistat și-n dictatură
Făcând tot cură de lectură.

*

3. La noi corupția e-n floare
Și-n stare-o țară să omoare.

*

4. Politica, de la o vreme,
Mă face ca să scriu blesteme.

*

5. De mergi prin iad, nu te opri
Și nici în urmă nu privi.

*

6. Mai am încă ceva de spus:
Cobor, dar încă n-am apus.

*

7. În viața noastră este-atât urât,
De-l treci în artă-i încă pe atât.

*

8. În aforism pun focul și cenușa
Și raiului mi se deschide ușa.

*

9. Adun imagini și cuvinte
Să dau ideilor veșminte.

*

10. Deviza mea-i cu totul alta,
Eu spun: „Per aspera... ad arta.”

*

11. Când prinzi în versuri armonia,
Îți înflorește poezia.

*

12. Decât vițelul meșterit din aur,
Cu mult mai scump e-al inimii tezaur.

13. Să sapi fântâni pentru-nsetați,
Altare pentru cei plecați.

*

14. Din focul marilor iubiri,
Mă încălzesc la amintiri
Și le dau viață în cuvinte
Cât timp cenușa e fierbinte.

*

15. Pe timp urât, de pandemie,
Lectura este terapie.

Ionuț CARAGEA, Canada

Ce este adevărul ? Un fruct pe creanga copacului din vis, căruia îi
simțim doar mirosul.

*

Mintea înțeleptului este ca o sită la fereastra inimii. Lasă sufletele
curate să intre și tine insectele la distanță.

*

Să nu tulburi somnul apei cu piatra de care te împiedici pe mal.

*

O poezie frumoasă e o creangă cu care poți altoi copacul tristeții din
tine.

*

Poetul e ca un câine. Ori își roade lanțul, ori vagabondează, ori
păzește turma.

*

Palma care nu mângâie e un sat pustiu.

*

Paradisul ? Un măr care s-a rostogolit din vârful dealului până la
picioarele orbului.

*

La renaștere, omul trebuie să-și taie singur buricul.

*

Poetul - o pasăre care cântă în luminișul amintirilor sale.

*

Oamenii au un nou profet pentru care au ajuns să își sacrifice
viețile. Numele lui este Selfie.

*

Poezia - o lacrimă ce încearcă să facă ordine-n haos.

*

O lacrimă căzută în palmă, o ultimă încercare de a repune un tren deraiat pe o linie.

*

Și marea își vrea copilăria înapoi. O caută neîncetat în lacrima omului și-n lacrima cerului.

*

Mai nou, femeile-au ajuns să renunțe la coaste. Din ele vor să creeze noul bărbat.

*

Ce este *lacrima mortis* ? Răspunsul la întrebarea despre cât de fericit a fost omul.

*

Mulți oameni visează să poarte, pe creștet, coroane de aur. Ajung tardiv suverani, visând sub coroanele funerare.

*

Îmi plac saloanele de înfrumusețare. În special cele din amintiri și din inimă.

*

Iubirea e tare ca un trabuc. Unii o inspiră adânc, unii o gustă și-o pufăie, iar ceilalți o miros de la distanță.

*

Omul - copilăria unui Dumnezeu fără copilărie.

*

Ceea ce n-au reușit adulții cu turnuri precum Babel, au reușit copiii cu turnurile lor de nisip.

*

Sufletul, fluture înhămat la caleașca inimii.

*

Tăcerea lui Dumnezeu nu e o simplă tăcere. E o poezie a necuvintelor.

*

La rădăcina tuturor amintirilor se află lacrima de fericire a mamei.

*

Omul n-a fost niciodată stăpânul umbrei. Tocmai de aceea, umbra lui n-a lătrat.

*

Fericirea e un roman a cărui introducere este zâmbetul.

*

Ce sunt viețile noastre ? Flori între paginile viselor.

*

Singurătatea - cea mai ieftină pereche de ochelari, dar cea mai bună.

*

Umbrele sunt hainele morții. Noi suntem doar cuire.

*

Ce sunt viețile noastre ? Aisberguri în derivă pe suprafețele viselor.

*

Cu viețile noastre, moartea își repotcovește umbrele.

Paula ROMANESCU

Poeme într-un vers

Autobiografie

Eu trec sub cerul lumii - umbră printre cuvinte.

*

Abecedar

Întâia înclinare a frunții sub cuvânt.

*

Bătrânețe

Să vezi cu ochii minții, s-auzi cu inima.

*

Bogăție

Să arunci în patru vânturi agoniseli de gând.

*

Calvar

Un om cu o cruce-n spate de două mii de ani.

*

Credință

Să știi că veșnic norul se-ntoarce la izvor.

*

Destin

Inutil orice zbucium. Facă-se voia Ta !

*

Dimensiune

O, Doamne, ce înaltă e ruga robului !

*

Imanență

Ori cerșetor, ori rege, o vamă tot te-așteaptă.

*

Inocență

Galben-roșie frunza se leagănă pe ram.

*

Iubire

Senină taină-n care pasărea-suflet cântă.

*

Înfruntare

În orice zbor căderea pândește răbdătoare.

*

Înserare

Un greiere-și încearcă arcușul printre ierbi.

*

Lan de floarea soarelui

Atâtea aureole și, sfinți nicăieri...

*

Legendă

În podul palmei mărul îmi spune că odată...

*

Limită

Nu e auz să prindă în scoica lui tăcerea.

*

Liniile din palmă

Răvaș prin care soarta-mi trimite vești ciudate.

*

Lună

Liman spre care valul se zbuciumă s-ajungă.

*

Minciună

Bucurie ce-ți lasă gust de proaspăt amar.

*

Oracol

Are răspuns la toate, sporind neînțelesul.

*

Parfumul timpului

Lada de zestre-a mamei miroase-a levănțică.

*

Permanențe

Când puii deprind zborul, în cuib e zvon de iarnă.

*

Regatul meu

Stejarul pus de tata e regele grădinii.

*

Risipă

O, cât pustiu de vorbe pentru-a drapa nimicul !

*

Sinele

Un Eu care adesea nu-i de acord cu mine.

*

Surâs

Nici râs nici plâns și totuși atâtea înțelesuri...

*

Temeritate

Bătrânul măr în floare curtează o rândunică.

*

Tihnă

Torsul pisicii-n poală. Ce secolul vitezei !...

*

Western

Veni și la noi Vestul c-un dolar găurit...

*

Yoga

Minunea de-a fi lotus cu rădăcini de soare.

Alina DIACONU, Argentina

(Scriitoare argentiniană, născută la București, în 1945. S-a stabilit, cu familia, în Buenos Aires (Argentina), în 1959. Scrie romane, poezii și aforisme. Romanele sale *Penultima călătorie* și *Noapte bună, domnule Profesor !* au obținut prestigioase premii internaționale. Au fost traduse și tipărite de Editura Univers, după 1990).

*

Când totul e frumusețe și armonie, fără cea mai mică tulburare,
mintea se îngrijorează.

*

În acel loc paradisiac, totul era prevăzut: mai puțin moartea.

*

Diversitatea umană mă uimește.

*

Perfecțiunea există: o zi pe o plajă pustie.

*

Iubirile de roman se termină ca în marile romane.

*

Nu există o rutină în rutină.

*

Azi am văzut un portret viu al lui Picasso: separate de o cărare la mijloc, o jumătate din părul lui era roșie iar cealaltă jumătate, neagră.

*

Există medicamente care te îmbolnăvesc.

*

Disputele nu servesc la nimic. Fiecare continuă cu adevărul său "revelat".

*

Extazul este de asemenea insuportabil.

*

Timp de câteva clipe, m-am dizolvat în Univers.

*

Unde apare un român, apare o dramă.

*

În timp ce femeia îmi făcea masajul cu uleiuri aromatice și o suavă muzică ambientală, m-a lovit vorba pe care mama lui Cioran i-o spunea când era copil: EXISTĂ DOAR BACH.

(Traducere din limba spaniolă: Andreea Vieru)

Teodor PRAXIU

Panseuri

S-au înțelese din priviri, dar nu și din preț.

*

A fost un partaj echitabil: ea a luat totul, iar el restul.

*

Ea i-a cerut umbrela, dar el s-a făcut că plouă.

*

Și-a scos pălăria și și-a luat lumea în cap.

*

Iubea frumosul. Dar acesta a fugit cu alta.

*

La pomul lăudat s-a dus cu o drujbă.

*

Cel mai strălucit orator este acela care tace la timp.

*

O viață întreagă și-a băut *cinzeaca* lui. Și a prins... *suta*.

*

La banii lui avea nevoie de mai multă prostie.

*

Enervându-și stăpânul, cămila a luat-o pe cocoșă.

*

Fata a rămas repetentă deși avea clasă.

*

Era o scumpă, dar se vindea ieftin.

*

Universul este infinit. Prostia e cu mult mai mare.

*

Franceza lui de baltă avea broaște autohtone.

*

Cânta la saxofon și "ciripea" la organe.

*

Citea în stele deși era analfabet.

*

Enervându-și stăpânul, cămila a luat-o pe cocoșă.

*

S-a sacrificat pe altarul artei: s-a însurat cu o pictoriță.

*

Umbla fără permis de prostie la el și când s-a deșteptat era prea târziu.

*

L-a lovit norocul din toate părțile și a murit fericit.

*

Oamenii mint din convingere și spun adevărul de nevoie.

*

Licoarea bahică i-a venit de... hâc !

*

Forța femeilor stă în slăbiciunea lor.

*

Credea orbește în steaua lui căzătoare.

*

Nimic nu este mai deprimant, decât prostia ambalată frumos !

*

Capetele pătrate și-au rotunjit veniturile.

*

Oratorul a tăcut brusc, pentru a nu tulbura somnul celor prezenți.

*

S-a înființat "Partidul proștilor". Mulți au rămas pe dinafară.

*

Mai repede moare prostul de grija altuia decât câinele de drum lung.

*

"Viața mea a fost un roman!" - exclamă nuvela.

*

"Am să te bat numai peste gură !" strigă ciocanul coasei.

Nicolae BUNDURI

Aforisme și Pastile antistres

Tristă trebuie să fie țara în care ți-e mai frică de viață, decât de moarte.

*

La Teatrul Național, deși s-a jucat fără public, un mare succes a avut piesa "Romeo și Izoletta".

*

A fi diplomat în politică, înseamnă a da niște răspunsuri la care nici tu să nu înțelegi nimic.

*

Amnezie. În ultima vreme, atât de tare uit, încât nici nu mai știu ce-am uitat.

*

Constatare. Când sunt vorbit de rău, se bucură dușmanii, când sunt vorbit de bine, se irită prietenii.

*

Un mare paradox. Când sunt treaz, nu-mi dau seama că Pământul se învârtește.

*

Țigările electronice nu mă interesează, că nu mai fumez, dar, vă rog, nu inventați votca electronică !

*

Primii oameni din poarta Raiului au fost Dukadam și Eva.

*

La iubirile în taină, există avantajul că se poate divorța fără martori.

*

În dragoste, decât o jumătate de succes, mai bine un eșec întreg.

*

Unele reclame sunt amuzante, altele "prea ca la țară".

*

Influențat de noile produse de la reclamele TV, am cumpărat o "felie de lapte" și un litru de salam.

*

Când voi merge pe lumea cealaltă, nu voi duce nimic cu mine, dar nici pe asta nu las mare lucru.

*

În democrația românească, parcă nici proștii nu mai sunt ce-au fost odată.

*

La noi, nimic nu se pierde, nimic nu se câștigă, ci totul se fură.

*

Propun ca toți politicienii români să primească la salarii un spor de penibilitate.

*

În "Telenovelele" cu iubire în taină, cel mai bun detectiv e soacra.

*

Au fost împreună în concediu și s-au iubit în mare taină, la Sinaia, timp în care soțul ei și soția lui erau împreună la Mamaia.

*

Unii oameni își duc viața cum pot, alții cum vor.

*

Mai bine o minciună sănătoasă, decât un adevăr bolnav.

*

Cred că în șifonierul nostru e frig. De câte ori vin din delegație și îl deschid, văd în el un tip tremurând.

Ion DIVIZA

Aforisme

Guvernanții cu memorie slabă, care uită minciunile spuse, n-au ce căuta în politică.

*

Căutăm în Univers civilizații extraterestre, dar cine-i prost să se lege cu niște nebuni ca noi ?

*

Dacă nu era paradoxul, lumea ar fi murit de plictiseală.

*

Ca să nimerești într-o situație prostească, uneori e de ajuns să spui un cuvânt mai deștept.

*

Spre deosebire de minciună, adevărul nu trebuie să fie plauzibil.

*

E tare greu să taci când n-ai ce spune.

*

Am agonisit atât de mult pentru zile negre, încât le aștept, cu nerăbdare, să vină odată.

*

Vedetă ajungi doar când te recunosc și proștii.

*

Nu pot nicicum să-mi adun gândurile, ba sunt ocupat eu, ba ele.

*

Tare-i greu de trăit ușor.

*

Dacă n-ai obraz, ce-ar mai putea să-ți lipsească ?

*

Eu tac și sunt înțeleș greșit, dar să mai și vorbesc ?

*

Nu-mi faceți propuneri indecente, mă tem că nu le pot refuza.

*

După 30 de ani femeia nu mai flirtează, ci filtrează !

*

Păstrează-ți pesimismul pentru zile mai bune !

*

Greu e să fii prost. Prea mare-i concurența !

*

Leul e regele animalelor. Până se trezește leoaica.

*

Vlad Țapeș îi trăgea în țeapă pe hoți. "Domnitorii" noștri de azi îi ajută să ne dea țepe.

*

Să-ți găsești o amantă cu care nu ți-ar fi rușine să te arăți în ochii soției.

*

Tare mă tem că voi fi înțeleș corect.

*

Proștii se însoară, șmecherii se mărită.

*

Deschide-ți inima, iubito, vreau să ies.

*

Cu anii, dulcile visări devin amare adevăruri...

*

Și amorul te îmbată, totuși votca e mai ieftină.

*

Cedează ispitei, s-ar putea să nu se mai repete.

*

Orice cățel sare în apărarea unui stăpân puternic.

*

Mai lesne înrăiești binele, decât să îmbunezi răul !

*

Suntem amenințați de guvernare cu un nou val de bunăstare !

*

În Parlament hoții sunt mai uniți decât la pușcărie !

Constantin TUDORACHE

Aforisme și vorbe resuscitate

Decât să ai o faimă de Nigrim, mai bine rămânei un anonim.

*

Josnicia s-a născut la Stat !

*

Cel mai greu e să bați la poarta unei inimi deschise tuturor.

*

Oamenii de pe la noi, după genealogie, ori au stofă de slugoi, ori se bat pentru șefie.

*

Sunt râul care curge în amonte.

*

Cum să stau în banca mea, când văd cine-i la catedră ?!

*

Stă liniștit distinsul meu confrate, la umbra unei opere furate.

*

Nu te da în stambă, dacă nu ai stofă !

*

A făcut afirmații gratuite, care l-au costat mult.

*

Până ieri stătea la cotitură, acum a ieșit la drumul mare.

*

Să nu cereți de la măgari referințe despre cal. (La Fontaine)

*

Mai bine lângă *Livada cu vișini*, decât lângă *Pădurea spânzuraților*.
(Mărul de lângă drum)

*

Omul e o *bestie gânditoare*. (Blaise Pascal)

*

Nu eu am scris „Erata” la *Creșterea și descreșterea curții... Hoțomane*. (Dimitrie Cantemir)

*

Ne vom întâlni *La patru pași de infinit*. (Două linii paralele)

*

Iubiți și câinii vagabonzi. (Pisicile aristocrate)

*

Nu vreau *manele*. Prefer *Cântice țigănești*. (Miron Radu Paraschivescu)

*

Homosexualii circulă pe *contrasex*. (Un polițist de promiscuitate)

*

Lupul moralist s-a încurcat cu *oiaia rățăcită*. (Păstorul întristat)

*

Când am plecat de la Cotroceni, am luat cu mine *Sceptrul pestilențial*. (Traian Băsescu)

*

Nu vă dați arama pe față ! (Titi Aur)

PRIETENII NOȘTRI EPIGRAMIȘTI

Despre epigramă, numai de bine !

Galant, **Aforismul**, Domnul "Cuget, deci Exist", și-a propus, începând cu actuala ediție, a cincea, să invite la balul anual o parteneră sprintară, inteligentă și mult curtată: **Epigrama**. Ei erau sortiți, de altfel, printr-o unanim remarcată "potrivire de caracter", să-și îndeplinească, așa zicând, destinele, ambii fiind caracterizați printr-o brevilocvență ce le conferă nu doar strălucire și farmec, ci și distincție și profunzime.

De data aceasta, **Aforismul** s-a întrecut pe sine, oferind partenerei sale de idei și de stil, printr-un gest elegant, un cadru prielnic de manifestare, altfel spus, pentru a-și face cunoscute virtuțile sale de natură etico estetică, rod al imaginației unor creatori de elită, de ambe sexe, provenind din 15 centre epigramatice componente ale *Uniunii Epigramiștilor din România* (U.E.R.), în total 28 de scriitori-epigramiști reprezentând nu doar spațiul istoric comun celor două țări românești, ci și diaspora.

Este de domeniul evidenței că, în marea lor majoritate, creațiile ilustrând această primă și remarcabilă, chiar dacă restrânsă, antologie a epigramei contemporane, sunt de foarte bună calitate literară, unele posedând chiar valențe aforistice.

Organizatorii Festivalului (Fundația Pelin și Biblioteca Municipală "Ștefan Petică"), ne-au asigurat că antologia de față este doar un început, că ea va continua, paginile ei rămânând deschise tuturor epigramiștilor, oriunde s-ar afla aceștia, cu condiția de a participa la concurs cu piese la fel de inspirate precum cele reținute în prezentul volum. Puse astfel în valoare, atât **Aforismul** cât și **Epigrama** adaugă credibilității lor neîndoielnice atributele autorității și prestanței.

Se întrevede, așadar, posibilitatea unui benefic parteneriat între organizatorii Festivalului, pe de o parte, și U.E.R., din care fac parte

cei mai mulți participanți la concursul patronat de cele două entități tecucene, pe de altă parte. Natural, acestora le incumbă obligația de a dovedi o exigență sporită în selecția materialelor trimise la concurs, întrucât cotele înalte atinse de epigramă în zilele noastre obligă.

Începutul este de bun augur, colaborarea ce urmează a se desfășura se prefigurează a fi una pe termen lung și sub cele mai bune auspicii.

N-ar fi rău dacă epigramaștii ar îndrepta un gând omagial, în creațiile lor, precum a procedat unul dintre concurenții din acest an, pentru orașul-municipiu TECUCI, care, în scurta dar fascinanta perioadă interbelică, era și nume de județ.

27 iulie 2021

George CORBU

Președintele
Uniunii Epigramaștilor din România

George PETRONE

Rugă

Dacă ții puțin la noi,
Naltule PreaSfinte,
Lumea aia de apoi
Pune-o înainte !

*

Ideal comunist

Luptau ca-n urma lor să lase
Societatea fără clase
Și-au izbutit, precum vedeți,
Că-i plină de analfabeți.

*

Comportament

Ciudate sunt făpturile neghioabe,
Când simt în nări stăpânul idolatru,
Potaia face sluj pe două labe,
Slugarnicul se târâie pe patru.

*

Unui carierist

Când te cocoți spre apogeu,
Având un sprijin amical,
Să-mi fii superior nu-i greu,
Ți-e greu în schimb să-mi fii egal.

*

Debut la vârsta a treia

Dedat la amăgiri deșarte,
Iscate de trufii caduce,
Mi-am pus azi numele pe-o carte,
Ca mâine să-l transfer pe-o cruce.

Corneliu BERBENTE

Relativ și absolut

Privită-n forma colectivă,
Prostia este relativă,
Dar, individual văzută,
Prostia este absolută.

*

Comparație

Doi proști, când vrei să se compare,
Spui: prost mai mic sau prost mai mare;
Ar fi greșit sau chiar nedrept,
Să spui că unu-i mai deștept.

*

Separarea puterilor

Guvernul ne-a convins că-n Stat
De-acuma totul merge strună:
Puterile s-au separat,
Iar slăbiciunile se-adună.

*

Impostura

Impostura e o boală,
O obsesie ce-apasă
Pe acel ce n-are școală
Însă vrea să aibe clasă.

*

Inteligența

Inteligența-i calitate,
Ce leagă prin diversitate,
Opusă deci prostiei, care
Dezbină prin asemănare.

Laurian IONICĂ

Acomodare

Ne ducem crucea cuvenită
Și lamentările n-au rost
Suntem o țară pregătită
Ca să trăim chiar și mai prost.

*

Concluzii la masa rotundă

La o polemică ce-abundă,
În cercul elevat și cult,
Chiar dacă masa e rotundă
Se va vorbi prin colțuri mult.

*

În fotbal

Sunt portar, dar la nevoie,
După bani când mă întind,
Mingea pot s-o las, în voie,
Ori să intre, ori s-o prind.

*

Dragostea

Această minunată stare
Adolescenții o trăiesc;
Învăluită în uitare
Bătrânii, doar și-o amintesc.

*

Prietenul

Insul pentru care-ți dai
Tot ce ai în garderobă
Să nu-i pui, de vrei să-l ai,
Sentimentele la probă.

Elis RÂPEANU

Adam și Eva

Să-ncepem deci cu începutul,
Așa cum ne-a-nvățat natura:
Adam a inventat sărutul,
Să-i mai astupe Evei gura !

*

Pensionarii

Doi bătrâni, ca două poame
Stafidite stau la sfat:
Unul zice că-i e foame,
Altul... că s-a săturat !

*

Uneia

Ea știe viața cum s-o ia
Căci are daruri neștiute:
Virtutea de a renunța
Și renunțarea la virtute.

*

Sinceritate

Important la vârst-a treia,
Când problema e mai grea,
Nu-i cum cucerești femeia,
Ci cum poți să scapi de ea.

*

Autorlâc

Se-ntâmplă și-n literatură
Obișnuita tevatură,
Că-n breaslă, unii mai aparte,
Au multe cărți, dar nu au carte.

Nicolae DRAGOȘ

Timpul

E și trecut și viitor,
E și prezent în stare pură,
E și al vieții vast decor
Și unitate de măsură.

*

Motiv de deziluzie

Omul, spune-o zicătoare,
Nu e bine-n drum spre creste,
Nici să fie ce nu pare,
Nici să pară ce nu este.

*

Răsplata discipolilor

I-am învățat să tragă drept la țintă
Și i-am convins că nu-i un lucru greu.
Au înțeles... N-au vrut să mă dezminț
Și prima țintă fixă am fost eu.

*

Tristeți de critic literar

Constat - sunt fapte evidente -
Că de vreo câteva decenii
E mare lipsă de talente
Dar țara s-a umplut de genii.

*

Apa trece, pietrele rămân

Pe valul apei nu-s stăpân,
Dar uită adversarii mei
Că totuși pietrele-mi rămân
Să dau cu ele după ei.

Ștefan CAZIMIR

Un fel de critică

Rugai vecinul, când coboară,
Să-mi ia "Gazeta literară"
Dar mi-a răspuns, politicos,
Că nu coboară-atât de jos.

*

Conciliere

Să ne certăm nu are rost,
Ci simetriei să-i dăm glas:
Eu n-am rămas ceea ce-am fost,
Iar tu ai fost, dar n-ai rămas !

*

Teatrului Național

Acest măreț lăcaș de artă
Posedă azi o nouă poartă
Și ori că ninge, ori că plouă,
Stă lumea ca la poarta nouă.

*

Criticilor mei

Puteți doar pete să-mi aflați
Și chiar să mă-njurați de mamă,
Rămânem totuși aliați:
Atacul este o reclamă.

*

Trecut-au anii...

Suava lor coabitare,
Purtată de al vieții val,
A început cu-o sărutare
Și s-a sfârșit la tribunal !

Corneliu ȘERBAN - Catrene

Cu ochi țintiți...

Cu ochi țintiți în cele patru zări,
Torente de mulțimii le privesc,
Și, mai întâi de marile-ntrebări,
Mi-e mare bucuria să trăiesc.

*

Noblețea obligă

Ușor mulțimea se-ntărată,
Dar să nu punem semn egal
Între o bătărană bătă
Și un baston de general.

*

Suntem

Suntem destine provizorii,
Trecând în risipiri, ca norii,
Pe drum nesigur, efemer,
Înscris între Pământ și cer.

*

De-ar fi

De-ar fi să fie Dumnezeu
Și măreția să-și arate,
Atâta doar i-aș cere eu:
Intrarea în normalitate.

*

Schimbare la chip

Intru-n codru dimineața,
Sunt copil și-mi râde fața,
Caut, m-amăgesc, amân,
Pe-nserate... ies bătrân.

Corin BIANU

Femeia

De e să respectăm tipicul,
Știut din școlăreasca schemă,
Femeia-i singura problemă
Ce n-o va rezolva...bunicul !

*

Himera

Întotdeauna am gândit
Că-i plăsmuirea cerebrală,
La fel de greu de întâlnit,
Precum o soacră ideală.

*

Nicovala

Unealtă soață cu ciocanul,
Iubindu-se cu-atât temeii,
Că-i vai și-amar de năzdrăvanul
Ce se așează între ei.

*

Nuntă cu dar

S-a consemnat în tot orașul,
Ba au aflat și suburbanii:
Un mire își găsisese nașul
În socrul... ce-a fugit cu banii.

*

Unei soții aprige

De ziua ei i-a dăruit
Bărbatul, numai un chibrit,
Că doar atât îi mai lipsea
De explozivă ce era !

Nichi URSEI

Alianță politică

Uniune se mai cheamă,
Cu un grup mai de succes,
Care sigur se destramă,
Chiar la primul interes.

*

Abecedarul

Îndrumar, ar vrea să pară,
În folosul orișicui,
Însă, vai, la noi în țară,
Mulți sunt la nivelul lui.

*

Bătrânul

Bătrânul e ca telefonul
Când se-ntâlnește cu o fată,
Zadarnic vrei să-i vină tonul,
Când bateria-i descărcată.

*

Regrete târzii

Acum când viața mi s-a scurs,
În cimitir iau locu-n fine;
Păcat că nu s-a dat concurs,
Erau destui mai buni ca mine.

*

Stațiunea de odihnă

Orășel cu vile mari,
Liniștit și la-nălțime,
Ridicat de proletari
Pentru marea ciocoime.

Gheorghe CONSTANTINESCU-GEKO

Unui crai tomnatec

Cu vârsta nu s-a prea schimbat,
Și toate îl atrag mereu,
Ușor el intră în păcat
Și se ridică tot mai greu.

*

Medicina în familie

Când vorbesc de „terapie”,
La consens ei nu ajung,
Că soția lui, nurlie,
Vrea un „tratament” mai lung.

*

Lamentarea pensionarilor

Stors mereu, precum lămâia,
Pe obraz îmi simt iar roua,
Sunt furat la mâna-ntâia
Și-mbrăcat la mâna doua !

*

La vârsta a treia

M-am consultat cu avocații,
La vârsta asta, pentru noi,
Durerile sunt doar citații
La Judecata de Apoi !

*

După operația de estetică

I-a spus-o răspicat și tare,
Cu aroganță și tupeu:
„Iubitule, ce rău îmi pare...
Dar nu mai ești de nasul meu !”

Vasile TIL-BLIDARU

Imperiul

Un uriaș mereu la pândă,
Ce se gândește când e-nfrânt
Să-și lingă rana sângerândă
Cu-o nouă limbă de pământ!

*

În pragul iernii

În locuința înghețată,
Te-ntrebi, nostalgic, unde-or fi
Căldura sobei de-altă dată
Și pâinea de a doua zi...

*

Căsătorie la mare

Eu i-am promis, gentil din fire,
O insulă de fericire,
Dar ea, cu un picior în prag,
Pretinde un arhipelag.

*

Teatru în familie

Formăm un cuplu ideal,
Căci în familie, soția
Îmi lasă rolul principal,
Iar ea semnează doar regia !

*

Patului meu

Te-am părăsit în seri târzii,
Te-am căutat în nopți de-amor,
Prieten intim, doar tu știi
C-am fost și prinț și cerșetor.

Florin ROTARU

Asceză

Când o ispită dulce, femeiască,
Îmi bate-n geam c-un evident motiv,
Mă rog la Dumnezeu să mă-ntărească,
Dar iau și o Viagra, preventiv.

*

Tânăr, frumos și liber

La viața mea, neîndoios,
Am fost și tânăr și frumos,
Atât cât soarta a vrut asta,
Și liber cât a vrut nevasta.

*

Cine se aseamănă...

La nervi, îmi spune-a mea nevastă
Că a avut o mână proastă
Și nu-ndrăznesc să mă opun:
Nici capul meu n-a fost mai bun.

*

Trece timpul

În preajmă bătrânețea simt cum geme,
Iar anii parcă zboară-n calendar,
Amicii mei mă ocolesc de-o vreme,
Nevasta mă înșală tot mai rar.

*

Pe șosea

În trafic este foarte cunoscută
Și la șosea se plimbă cu plăcere,
De regulă, ea merge cu o sută,
Dar este loc și de negociere.

Grigore COTUL

Încurajare

Îi consolez pe cei ce vor
Un mare premiu la umor,
Spunând că mie mi l-au dat
Exact când nu l-am meritat !

*

Rimele destinului

Abia de la căsătorie
Se pare că trăiesc o dramă:
Iubirea lor din poezie
S-a transformat în epigramă.

*

O părere

De mi s-ar cere să descriu
Alaiul scriitoricesc,
Aș zice: mulți sunt cei ce scriu
Cu mult mai mult decât citesc.

*

Între bugetari

Din dragoste enormă,
O tânără își leagă
Jumatea ei de normă,
De norma lui întreagă.

*

De post

Deschid agenda mea de post
Și-n rubrica "Păcate"
La unele bifez: "au fost",
La altele: "ratate" !

Nicușor CONSTANTINESCU

Și supărarea e bună de ceva

De moarte n-am motive a mă teme,
Căci Cel de Sus pe mine-i supărat
Și nu-l dispus la Dânsul să mă cheme,
Dar nici eu nu mă duc neinvitat !

*

Folclorică

„Cine-a pus cârciuma-n drum,
Ăla n-a fost om nebun”;
Cine-a-nchis-o, fără rost,
Cred c-a fost un mare prost !

*

Paradox

Declară unii analiști,
Ce au dreptate-n felul lor,
Că-avem prea mulți epigramiști
Și-o mare criză de umor.

*

Odă

M-a-mpins păcatul, chiar la anii mei,
La aventuri galante cu femei
Și cred că ortul popii l-aș fi dat,
De nu venea, cu Smurd-ul, Arafat !

*

Două instituții de bază

Știut e azi, destul de bine,
De către orice muritor:
Armata face om din tine
Și pușcăria - scriitor !

Mihai MOLEȘAG

Specific național

Englezii au, precum se spune,
Sindromul vacilor nebune,
Pe când românul duce-n spate
Sindromul vacii încălțate.

*

Unui medic stomatolog

Când cu zel îi scoți molarii,
Bietul pacient cu carii,
Suportând cu greu tortura,
Tace cât îl ține gura !

*

Scumpirea benzinei

Știrea este asasină,
Sugerează, vrei nu vrei,
Că tariful la benzină
A luat-o pe ulei !

*

În fața porții

Se gândi o clipă, două
Un vițel, puțin mai copt:
- Dacă asta-i poarta nouă,
Unde-s celelalte opt ?

*

Evlavie

Preacucernicul părinte
Cu credința-n sfere-nalte,
E-n altar cu cele sfinte,
Iar în rest cu... celelalte.

Constanța APOSTOL

Pro și contra

Femeia, ca medicament,
E căutată-n mod frecvent,
Când este tânără și fată;
Pe urmă-i contraindicată !

*

La Chirurgie

Un hoț ce-avea dureri acute
Nălțând spre doctor ochii triși,
Ceru să-l opereze iute
(Ca între... profesioniști).

*

Consecință

Guvernanții, bată-i vina,
Pe bogatul nostru plai,
Au scumpit atât benzina,
Că nici foc nu poți să-ți dai.

*

Reforma sanitară

Bolnav cum sunt de câțiva ani,
Întreb și eu, ca omul fleț:
De ce mai dau la doctori bani,
Când sănătatea n-are preț ?

*

Piesa "Femeia îndărătnică"

Deși spectacolu-i de vază,
E fără de succes la casă;
Mai toți bărbații motivează
C-așa ceva... au și acasă !

Janet NICĂ

Electorală

Ca urmare-a disperării,
Sunt alegeri pe la noi,
Și atunci, opinca țării
Își alege cizme noi.

*

Genuri literare

Căsnicia, chip cu mască,
Spus pe scurt, epigramatic,
Este trecerea firească
De la liric la... dramatic !

*

Definiție

"Democrația, plai cu vise,
E-acolo unde, ca răsplată,
Bibliotecile-s închise,
Dar cărciumile... niciodată !"

*

Chintesență democratică

"Cum votul e, de-acum, universal,
Popoarele iubesc solemnul truc:
O zi, la patru ani, e carnaval,
Iar, patru ani, la rând, e... balamuc !"

*

Stat democratic

"Cum, din tradiții, se-nțelege,
Și nu avem nimic de spus,
La noi, prostia este lege...
Și nimeni nu e mai presus"

Dan NOREA

Drăcoaicele

Cine poate să-mi ateste,
Fie soți, fie burlaci:
Oare dracii au neveste
Sau nevestele au draci ?

*

Obrăznicie

Copil fiind, cu creierul de-un gram,
Tot timpul la oglindă mă strâmbam;
Acum, când anii-n spate se adună,
Oglinda văd că zilnic se răzbună.

*

Vacanță la mare

Mă costă pe nevestă s-o îmbrac,
Mă costă pe amantă s-o dezbrac.
Și-atunci, într-un acces de pragmatism,
Le-am dus pe amândouă la nudism.

*

Spovedania unei credincioase

La popă ea a-nngenuncheat,
I-a spus de toate, fel de fel
Și chiar penultimul păcat...
Căci ultimul a fost cu el.

*

Tabieturi:

La slujbă totu-i o rutină
Cu secretara actuală:
Mă-ntâmpină cu tava plină
Și, pe la prânz, deja e goală

Sorin FINCHELSTEIN

Să nu ne temem !

Mă urmărește-un gând perfid
C-un gust acid și amarui:
Să nu ne temem de covid,
Ci de eternitatea lui !

*

Cula Sadoveanului

N-aș vrea să stârnesc arțagul,
Dar în asta sta necazul:
Mai scria și cu plaivazul,
Însă prefera baltagul.

*

Cine profită de moartea lui Siret ?

„Omoară Venea pe Siret”;
Refrenul e cam desuet,
Dar vezi, abilul Sadoveanu
Din asta își câștigă banu’.

*

Addendum la Sadoveanu

Lumina vine drept din Răsărit,
În cuante, cum savanții-au dovedit,
Deci - tot precum acei savanți au spus -
Se-ndreaptă, tot în cuante, spre Apus.

*

De la Pribeagu la Sadoveanu

Pribegitu-s-a Pribeagu,
Cu umorul lui spumos;
Sentimentu-i dureros...,
Parcă ne-a lovit Baltagul.

Vasile MANOLE

Epigramele

Sunt „o samă de cuvinte”
Ce formează-un vast tezaur
Și aduc învățăminte
Cât li-i greutatea-n aur.

*

Elevii azi

Judecând puțin la rece,
În această conjunctură,
Doar la școală le mai trece
Setea de învățătură.

*

Arsenicul

Când a fost descoperit
Praf părea, obișnuit;
S-a văzut când l-au testat
Că e praf... de curățat.

*

Deșteaptă-te, române !

Greu a fost dar ne-am trezit,
Suntem bine odihniți
Și acum ne-am dumirit:
Ne-am trezit iar... păcăliți.

*

Sfaturi pentru un Europarlamentar

Varză dac-ai fost la școală,
De aprofundezi nițel,
Poți s-ajungi, fără-ndoială,
Chiar și varză de Bruxelles.

Violeta URDĂ

Femeia-definiție

Cu o poveste-asemuită,
Cu-o dulce floare de april,
Femeia este dinamită
În căutare de fitil.

*

Economie „Ca pe roate”

Traiful nostru e-o povară,
Carul țării merge lent.
Caii trag din greu pe-afară,
Boii rag în parlament.

*

Dragoste cu năbădăi

Ea îl iubea cu foc, încât,
Pe vremuri îi sărea de gât.
Și azi iubirea este mare,
Că, iată, tot la gât îi sare.

*

Cochetărie

Și-a pus o mască naturistă,
Ce-i face chipul de artistă,
Aspectul mat și luminos...
Ce rost mai are s-o dea jos ?

*

Mihai Batog-BUJENIȚĂ

Remaniere guvernamentală

Prezentă numai pe hârtie,
Doar o idee eu le-aș da:
Miniștri patruzeci să fie,
Ca-n basmul cu Ali-Baba.

*

Fiecare cu-ale lui

Masă mare, lume bună
Și taraf de chef domnesc
Se prind unii-n joc de mână
Alții tot ce prind, halesc !

*

La nunta de argint

În anu'- acesta, dragă-ți scriu,
Acum, după un sfert de veac,
Când, iată, teoretic știu,
Ce practic nu mai pot să fac.

*

Votul uninominal

Schimbarea, cred că este-n bine,
Căci înainte-n mod stupid,
Mințea partidul pentru tine.
Acum, minți tu pentru partid.

Maximilian OPAIȚ

Unor politicieni

Au, din lipsa de idei,
O metodă învechită:
Se mănâncă între ei,
Însă nu pot să se-nghită !

*

Lupta pentru putere

Lupta-i gata să înceapă,
Cum se-ntâmplă în popor;
Unii pleacă de la sapă
Și-ajung..."coadă de topor"!

*

Relaxare cu măsură

Omul simplu se agață
De o nouă libertate,
Fi-ndcă nu mai face față,
Azi, restricțiilor toate !

*

Modele de viață

Unii peștișori de mare,
Când înoată toți în flancuri,
Se amuză foarte tare
Pentru că se țin de... bancuri !

Ion MICUȚ

Vaier național

Trăind aceste timpuri crude,
Atât de jalnic am ajuns,
Că râsul nu se mai aude,
Și n-avem lacrimi pentru plâns !

*

O fi democratic ?

Distanța este colosală
De la savant la idiot.
Dar drama e catastrofală,
Că sunt egali când merg la vot.

*

Fobie literară

Românii toți sunt scriitori,
Se-afirmă-n proză și în rime,
Dar excelează prin scrisori
Și în denunțuri anonime.

Metodă de succes în căsnicie

Nevestei, dacă vrei să-i plăci
Și să-i arăți că o iubești,
Tu fii inteligent și taci
Și când ai dreptul să vorbești !

Liviu KAITER

Autor de umor

La bancă s-a împrumutat,
De-a scos o carte de umor
Și creditul l-a rambursat...
La poante a rămas dator !

*

Cultură și civilizație

Cu ochii-albaștrii la culoare
Și fond de ten dat pe obraz,
S-o vezi la geam e o-ncântare,
Spărgând semințe pe pervaz !

*

Studentă conștiincioasă

E-apreciată și-are referințe,
Că-i competentă și ar fi pe cale,
S-acumuleze multe cunoștințe ...
Doar despre tipi cu pensii speciale !

*

Conjugală

S-au înhămat și trag din greu,
Căruța vieții-i încovoiaie,
Căci el e calul de bătaie,
Pe care-l sare ea, mereu !

Ion MORARU

În carantină

Retras în cămăruța sa,
Acum, țăranul nostru, bietul,
E trist când n-are ce mânca
Dar, mai ales când... pică NET-ul !

*

Constatare

Demnitarii mei cu fală
Ce în fruntea țării stau,
N-au coloană vertebrală
Dar, oficială, ... au !

*

Unui poet arrogant

Cu nasul sus, de neclintit,
El pare c-a înțepenit...
Motivul este foarte clar:
L-a tras curentul... literar !

Gheorghe BĂLĂCEANU

Vis spulberat

Maimuța-n van a coborât din pom
Și-și smulge părul dând cu capu-n zid,
Că n-are cum să mai devină om...
De vreme ce e membră de partid !

*

Soluție

Văzând cu-ngrijorare că la noi
Șeptelul se reduce permanent
Și fi'ncă e penurie de boi,
Vom cere ajutor la Parlament !

Mihai CABA

Utima dorință a epigramistului

De-o fi să mor, să nu jeliți,
Că sfânt n-am fost, de bună seamă,
În schimb, vă rog, să-mi recitiți
Din când în când o epigramă.

*

Statul de drept

Subscriu și eu acest precept
De a avea un stat de drept,
Dar tot văzând cum el se-nclină,
Mă tem că n-o să-și mai revină.

PALMARES-Ediția a V-a, 2021

La concursul de aforisme din acest an, au participat un număr de 36 de concurenți.

Participanții, atât la concurs, cât și hors concours sunt din România, Rep. Moldova, Serbia, Transnistria, Italia, Canada, Argentina, SUA .

Lucrările care nu au întrunit cerințele minime de calitate și nivel artistic, au fost excluse de la jurizare.

Membrii juriului:

- Teodor Parapiru, scriitor și critic literar;
- Vasile Ghica, scriitor, eseist și autor de aforisme;
- Traian D. Lazăr, istoric, scriitor și critic literar;
- Constantin Tudorache, epigramist, eseist și critic literar.

După analizarea tuturor lucrărilor, membrii juriului au stabilit laureații celei de-a cincea ediții a *Festivalului Internațional de Aforisme - Tecuci, 2021*, după cum urmează:

TROFEUL SAPIENS PIROBORIDAVA, ex-aequo: Marian GRĂJDEANU, Iași

ADAPTARE

În viață, principiile bune se înlocuiesc; celelalte devin idei fixe.

*

ANTITEZĂ

Grijile mărunte ne istovesc, marile proiecte ne refac.

*

APROXIMAȚII

A câștiga e mai mult o șansă decât o știință; a pierde e mai mult o știință decât o neșansă.

*

BARIERĂ

E adevărat că nu putem atinge adevărul absolut, dar asta n-ar trebui să-l împiedice să fie întreg.

*

BIRUINȚĂ

Numai victoriile pe care le obții asupra ta au darul să te înalțe, fără să te neliniștească.

*

BIZARERIE

Cruzimea vieții nu stă în aceea că ne dă puțin sau deloc din cele ce ni le dorim, cât, mai ales, în aceea că ne lasă prea puțin timp să ne bucurăm de micile ei favoruri.

*

COEZIUNE

Din fericire, Bărbatul și Femeia încă nu s-au descoperit deplin; altminteri, și-ar fi pierdut demult interesul unul pentru celălalt.

*

COMPROMIS

Trăim nesfârșite mizerii cu orgoliul unei neștirbite purități.

*

CONTRADICȚIE

Dezavuăm pe cei ce nu-s ca noi, deși respingem și atentatul la unicitatea noastră.

*

DATORIE

Trăim astfel încât, la ora decontului, unii nu pot acoperi nota de plată, în timp ce alții umilesc prin bacșiș.

*

DEMOCRAȚIE

Votul este acel minunat instrument al democrației care, în confruntarea dintre inteligență și opusul ei, asigură victoria celor superiori... numeric.

*

DISIMULARE

Când reușești unde alții dau greș, fă-i să înțeleagă că a fost o întâmplare; norocul ți-l vor ierta mai ușor decât iscuința.

*

ECHILIBRU

Echilibrul nu este o stare de grație, ci una de maximă tensiune.

*

EFICIENȚĂ

De ce să mizăm pe obiectivitatea nesigură a celorlalți și nu pe subiectivitatea lor foarte sigură ?

*

EGOCENTRISM

Dacă n-ar vorbi despre ei înșiși, oamenilor le-ar rămâne puține lucruri să-și mai spună.

*

FANTEZIE

Viața are foarte multă fantezie, dar nu când îți dă, ci când îți cere.

*

FEED-BACK

Ceea ce lăsăm în urmă ne-așteaptă după primul colț.

*

FOBIE

Nu-mi place apogeul din pricina declinului care-i urmează.

*

JUXTAPUNERE

Dacă nu s-ar asemana, oamenii nici măcar nu și-ar vorbi; dar simt nevoia să-și vorbească, tocmai fiindcă se deosebesc.

*

MĂSURĂ

Judecăm meritele celorlalți cu cântarul scăderilor noastre.

*

MÂNGÂIERE

Cel mai mult ne liniștesc scăderile celor ale căror merite ne depășesc.

*

PARTICULARITATE

Bărbatul are ochi să vadă, femeia - să vadă dacă e văzută.

*

PERFIDIE

E cât se poate de nostim că le pretindem semenilor virtuți și talente pe care, în realitate, nu întotdeauna li le dorim.

*

PERSPECTIVE

Regulilor ne conformăm cu resemnare; excepțiile sunt izvorul temerilor, ca, de altfel, și al speranțelor noastre.

*

PRIETEN

Împotriva tuturor, încă mai poți lupta singur; împotriva ta - ai nevoie de un prieten.

*

REMEDIU

Nimic nu ne lecuiește mai sigur de insatisfacția de a nu fi înțeleși decât disconfortul de a fi înțeleși prea exact.

*

SENINĂTATE

Îmi datorez seninătatea, nu lipsei neliniștilor, ci împăcării cu ele.

*

SLĂBICIUNE

Unora le sunt atât de necesari semenii încât, fără ajutorul lor, nici nu i-ar putea înșela.

TROFEUL *SAPIENS PIROBORIDAVA*, ex-aequo: Aleksandar COTRIĆ, Serbia

Prostituția de elită apare atunci când elitele se vând puterii.

*

Există oameni cărora doar strada le poate sta în cale.

*

Avem de ales: sau strângem cureaua, sau ne dăm pantalonii jos.

*

În epoca sclavagistă sclavul era o unealtă vorbitoare. În capitalism muncitorul e o unealtă tăcută.

*

Noi avem polițiști în civil și infractori în uniforme.

*

Pe vremea turcilor poporul plătea autorităților zeciuială. De când avem propria țară zeciuiala rămâne poporului.

*

Opoziția scoate în stradă abia câteva mii de nemulțumiți. Guvernul a scos în stradă zeci de mii de șomeri.

*

Într-o amplă și periculoasă acțiune de arestare a interlopilor poliția a fost decimată.

*

Și-a dedicat toată viața artei. I-a urmărit pe scriitori la ordinul serviciilor.

*

Analfabeții mergeau pe vremuri la cursuri de alfabetizare. Astăzi țin conferințe.

*

N-a avut timp să termine liceul din cauza obligațiilor de serviciu. Preda la facultate.

*

Nici pe cenzori nu-i mai interesează ce-a vrut să spună poetul.

*

Pentru a putea să trăiască din scris, scriitorul trebuie să aibă mai multe meserii.

*

Pe vremuri scriitorii își căutau muza. Astăzi sunt obligați să caute sponsori.

*

Rețetă pentru o carte de succes: să publici o carte de rețete.

*

Cât timp a existat cenzura, măcar cineva citea cărțile.

*

Romanul e un meci de fotbal. Aforismul e golul.

*

Cine stă doar în fața televizorului nu vede ce i se întâmplă pe la spate.

*

Încălzirea globală e doar vârful iceberg-ului.

*

Despre morți numai de rău. I-am lăudat destul în timpul vieții.

*

Diavolul e satanizat fiindcă e în opoziție.

*

Dacă le permiteți altora să gândească în locul dumneavoastră, ei se vor gândi doar la sine.

*

Suntem neputincioși fiindcă totul depinde de noi.

*

Traseiștii sunt întotdeauna deasupra.

*

Noi le facem statui celor care ne-au îngropat.

*

Există vremuri în care poți supraviețui doar dacă te prefaci că ești mort.

*

Dacă închizi ochii și gura, ți se deschid noi perspective.

*

Se trăiește tot mai prost, dar, din fericire, tot mai puțin.

*

I s-a oprit creierul. De atunci îi merg toate.

*

Ne întoarcem la origini. Am pus capul pe butuc.

TROFEUL *SAPIENS PIROBORIDAVA*, ex-aequo: Ioan MARTA, Arad

Viața este un vis, din care ne trezim doar pentru a putea pleca.

*

Vina celui care se naște bogat, este tot atât cât a celui care se naște sărac. Tot ce îi deosebește sunt poverile lor.

*

Doar cuvintele pe care reușești să le scoți din cochilie, devin perle.

*

Indiferent de lumea în care ne învârtim, aparținem doar lumii în care ne simțim bine.

*

A-ți ucide speranța, este un alt mod de a te sinucide.

*

Doar arta te face să simți, ceea ce ar trebui să fii.

*

Operele de artă, sunt lumânările care nu se sting niciodată.

*

Unii oameni țin cont de vânt, mai mult decât corăbiile.

*

Unii cred că dacă încep să ciripească, le vor crește și aripi.

*

Lumea este tot mai polarizată. Cel mai rău, este că bogații au luat nu doar resursele, ci și scara dintre cei doi poli.

*

Oricât de grea ar fi împrejurarea în care te-ai afla, gândește-te la cât de silențioși sunt fluturii.

*

Cele mai stranii sentimente, sunt în momentul când ceea ce culegi, diferă de ceea ce ai semănat.

*

Destinul este ofensat de cei nepăsători, la fel cum moartea este ofensată de sinucigași.

*

Numai cine înțelege tăcerea, aude toate strigătele.

*

Muchia nuanței, separă iadul de rai.

*

Nu ni se întâmplă nimic niciodată, doar ni se întoarce ceva din ceea ce am împărțit.

*

Încercările nu sunt date numai pentru cei care trec prin ele, ci și pentru cei care le pot provoca.

*

Viciile sunt fărâmele de puritate, care nu ne-au părăsit.

*

Cei mai interesanți oameni, sunt cei care nu sunt ocupați niciodată. Ceilalți sunt doar harnici.

*

Interesul față de cineva, este taina lui, și nu el.

*

Fă orice îți imaginezi, indiferent cât ar fi de diferit, dar numai dacă tu ai fi mândru de aceasta.

*

Dacă reușești să remarci un grăunte de nisip diferit într-un deșert, fără să-l cauți, cu siguranță și tu vei fi remarcat fără să fii preocupat de aceasta.

*

Cel mai mare pericol pentru democrație, este sponsorizarea. Dispariția ei, va fi una sponsorizată.

*

Ultima frontieră a roboților, va fi HRISTOSUL din noi.

*

Singurul mod de a învinge timpul, este să rămâi în sita lui.

*

Singura otrăvă al cărui antidot este o cantitate tot mai mare din ea, este bogăția.

*

Inspirația este strănutul subconștientului.

*

Mândria nu te părăsește, decât atunci când se rușinează de tine.

*

Tu ești copilul tău, dar descendetul altcuiva.

PREMIUL I: Adina UNGUR, Cluj Napoca

Aflăm rostul unei rătăcirii abia când ne întoarcem acasă.

*

Să căsătorim grijile cu uitarea !

*

Atunci când minți pentru a te lăuda e ca și cum ai fura de la tine.

*

Unica-mi sfoară se-nalță din creștet sus-departe !

*

Dimensiunea unui om se măsoară între astrul albastru și stelele verzi.

*

Fă lucrurile la timp, altfel te fac ele pe tine !

*

Ia-ți bagaje puține la drum, să fii sigur că poți zbura cât mai sus.

*

Între sărăcii, cea a spiritului parcă te costă cel mai scump.

*

Dilemă a ființei umane: nu știm ce doare mai tare, adevărul sau minciuna ?

*

Visele frumoase sunt repere pentru realitate.

*

Dacă stai pe gânduri, ține-te bine, să nu cazi când îți iau zborul !

*

Du-te unde vrei dar întoarce-te mai bun !

*

Culisele, o scenă mai mică, cu ochi și urechi mai mari.

*

Poți să pășești strâmb dacă gândești drept.

*

Când vrei să faci pe nebunul, gândește-te dacă nu cumva ești.

*

Ține în brațe un copil. Dumnezeu vă va ține și El în brațe.

*

Atunci când îți pierzi răbdarea e posibil să pierzi un vis...

*

Dacă te mulțumești cu puțin, alege materia.

*

Ochiul nu ne vinde, noi îl vindem pe el.

*

Când plânge o mamă, lacrimile cad în sus.

*

Dacă și mucegaiul poate deveni nobil, tu de ce n-ai încerca ?

*

Atunci când vom avea memoria ideală vom trăi veșnic.

*

Atenție la deșeuuri ! Și fața pământului se schimbă, la fel ca fața ta !

*

Când pui un punct în viața ta, următorul capitol începe cu literă mare.

*

La naștere ți se dă o sfoară, cât o viață de lungă. Păstrează-ți echilibrul pe ea !

PREMIUL al II-lea, ex-aequo: Mihai MERTICARU, Piatra Neamț

Compromisul e în toi, corbii între ei nu fac război.

*

România Mare, pe care o știam toți odată, este astăzi România Mare Jefuită și Trădată.

*

Nu vă înghesuiți după funcții în avanpost ! Patria poate fi servită de pe orice post.

*

Politicianul este un cameleon care își tot schimbă culoarea până o uită pe cea originală.

*

Bate peste biata țară vântul uscat al reformei, dar nu aduce decât praful de dinaintea ploii.

*

Din beția puterii nu te trezești decât atunci când ai căzut de pe fotoliul demnității fără demnitate.

*

În politică, adesea, butaforia trece drept structură de rezistență.

*

Numai cel mic la suflet se crede mare când urcă pe un scaun înalt.

*

Cu doi sâni țepeni, în politică, reușești mai mult decât cu o minte flexibilă.

*

Vorbirea în pustiu este singura formă de vegetație luxuriantă pe acolo și pe aiurea.

*

Se înșeală cine crede că fiarele sălbatice trăiesc numai în păduri.

*

Cei care sunt primiți cu fanfară și covor roșu n-ar trebui să uite că va veni și vremea când li se va trage covorul de sub picioare.

*

Paronimele tranziției: unii cârpesc, alții cârtesc.

*

Mai curând se va umple Butoiul Danaidelor, decât seifurile politicianilor corupți.

*

Se vede cu ochiul liber că politicianii de doi bani sunt miliardari.

*

Când vrea cu orice preț, noroiul se dă peste cap, se face praf și pulbere și călătorește clandestin sub tălpile cuiva, intrând în orice salon, fie el oricât de simandicos.

*

Politicienii ar trebui să-și înceapă ucenicia pe lângă un croitor, pentru a învăța să facă nod la ață și s-o asorteze cu stofa.

*

Reforma nu va izbuti decât atunci când cei chemați și nechemăți s-o facă vor începe chiar cu ei înșiși.

*

De cabotinii de pe scena teatrului scăpăm ușor, întorcându-le spatele, dar de cabotinii de pe scena politică nu vom scăpa niciodată, pentru că ei se țin de noi ca niște blesteme.

*

Legea, în România, e foarte bună, dar numai pentru cei care au făcut-o.

*

Lumea, de când e lume, e în așteptarea unui conducător care s-o domine prin iubire, nu prin forță și nici prin ură.

*

Foamea de bogății a politicienilor este mult mai chinuitoare decât cea fiziologică.

*

Diversificarea măștilor este preocuparea prioritară a politicianului ipocrit.

*

Ferice de poporul în fruntea căruia se află un om.

*

De la pâine și circ, am evoluat la pâine scumpă și circ ieftin.

*

Tranziție - mersul pe sârmă întinsă a mare înălțime, între două dezastre.

*

În mâlul bălților din sufletele unor politicieni, nu cresc nuferi, ci numai crocodili.

*

Nu alerga după glorie, dacă nu ești obișnuit să cari poveri !

*

Toate animalele au un conducător bun, numai oamenii încă îl mai caută.

PREMIUL al II-lea, ex-aequo: George DRĂGHESCU, actor, Târgu Jiu

Ascunde-te când cineva te laudă, ca să te găsească cel care te critică.

*

Dacă un sentiment îngheață, numai Lumina lui Dumnezeu îl poate dezgheța.

*

Nu-mi furați singurătatea ! Mă lăsați fără auditoriu.

*

Când ajunge în rai, omul de bună credință are dorul de iad. Dorul de iad te echilibrează.

*

Alexandru Dabija - un Chopin în regie care cântă pe clapetele destinelor.

*

Cine crede în Adevăr, să-i acopere umbra.

*

Pe muchia violenței infatuarea baletează.

*

Legenda spune că neamul Drăgheștilor se trage din Matei Basarab. Oare fuga mea de mitocănie să aibă ceva comun cu legenda ?

*

Un suflet mediocru e mai periculos decât o minte mediocră.

*

Ca să treci curat prin viață, te costă chiar viața.

*

Unde vezi un gol, umple-l cu flori de colț !

*

Culoarea vieții o dă nostalgia.

*

Să cauți adevărul ca un orb și să-l găsești ca un văzător.

*

Obsesia gloriei este un semn al mediocrității.

*

Confortul unui artist autentic este neliniștea.

*

Tristețea metafizică începe atunci când te simți singur printre cei care te iubesc.

*

La vârsta de cincizeci de ani Cioran își dorea să nu însemne nimic în ochii oamenilor; eu, la aceeași vârstă, îmi doresc invers. Ce decădere !

*

S-aștepți moartea cu zâmbete pe muchie de cuțit.

*

Smerenia - o catedrală a îngerilor.

*

Obrăznicia filosofului și lașitatea misticului mă crispează.

*

M-am lămurit: Sunt un actor mediocru; însă vreau să mor spectator desăvârșit.

*

Să crezi cu tărie că ești un nimeni, e ceva înălțător. Te purifici.

*

Pentru a scăpa de orgoliul scriitorului perfect, scriu și banalități.

*

Mitomanul se revoltă de minciunile altora dintr-o anumită teamă: se teme de concurență.

*

Sunt un emotiv. Dar asta se impozitează: impozit pe viață.

*

De aproape treizeci de ani sunt actor și n-am scăpat de emotivitate. Nu pot să mă articulez cu viața. Ce generoasă este Thalia cu unii !

*

În fiecare individ este un decăzut. Atunci când realizezi decăderea, te ridici puțin.

*

Slăbiciunile oamenilor sunt de la Dumnezeu. Dumnezeu se așază în lacrimile muritorilor.

*

Cel care calcă pe cadavre ca să ajungă sus, să aibă în vedere că, într-o zi, cadavrele se pot regenera.

*

Nici atunci când te ratezi, nu trebuie să fii diletant.

PREMIUL al III-lea: Nicolae SCHIȚCO, Chișinău, Republica Moldova

Timpul împodobit cu fapte (bune), rămâne a fi cea mai valoroasă bijuterie.

*

Cel înțelept gândește în tăcere, lăsând să vorbească bunul simț.

*

Așteaptă până ți se va deschide ușa. Dar bate mai insistent în ea.

*

Vine un moment când trebuie să te oprești ca să mergi mai departe.

*

Dragostea de țară izvorăște din dragostea pentru mamă. De unde atâta lume orfană ?

*

Deprinde a vedea în strălucirea lumii și lumina ta.

*

Modestia este simbolul măreției.

*

Faptele, anume ele, sunt mesagerii numelui nostru.

*

Obişnuința de a gândi altfel, nu este nici bravadă, nici meteahnă.
Este o stare de a fi tu însuți.

*

Nu tulbura liniștea cu tăcerea !

*

Odată ce observi spinii din coroană, strălucirea ei nu te mai orbește.

*

Dăruiește binele fără a purta haina sacrificiului.

*

Viața are o simplă primăvară - Femeia !

*

Drumul vieții m-a dus departe de casă, dorul m-a apropiat tot mai mult de ea.

*

Când privesc fața pâinii, văd ridurile trudite de pe mâinile mamei.

*

Dacă tot vorbești cu sine, implică-te în discuție și tu.

*

Am deprins bunătatea odată cu laptele mamei, bărbăția cu faptele tatei, iar memoria odată cu neamul.

*

Învață alfabetul vieții suficient de bine, și-ți vei scrie filele trăirii cu puține greșeli.

*

Fericirea este lumina - dintotdeauna călăuzitoare.

*

Succesul nu te ocolește în două cazuri: când știi ce îți dorești și când nu ții seama de aceste dorințe.

*

Nu te teme să te cunoști pe tine însuți - cu timpul chestia asta trece de la sine.

*

Înainte de a jindui străinătatea, obișnuiește a cinsti neamul.

*

Pe drumurile vieții poți întâlni multă lume care umblă fără drum.

*

În spatele dușmanului care te cunoaște, se întrezărește câte un prieten care te sfătuiește.

PREMIUL SPECIAL ȘTEFAN PETICĂ: George BUDOI, București

Ați observat ce *vanitate* mare au oamenii mici ?

*

Cei care au doar *mușchi* îi privesc de sus pe cei care au doar *creieri*.

*

Cine vrea să-mi fie *prieten* trebuie să-mi suporte *sinceritatea*.

*

Dac-ar omorî *prostia*, / Ar fi jale-n România !

*

Decât să te laude proștii, mai bine să te *critice* înțelepții.

*

Din cauza *boilor* nu mai avem nici vaci.

*

E plină lumea de *nebuni*, / Precum e marea de barbuni.

*

Femeile-s *pescari* de rasă: / Pescarii chiar le cad în plasă...

*

Inteligența artificială contribuie cel mai mult la răspândirea *prostiei naturale*.

*

Inteligența artificială nu te scutește de *prostia naturală*.

*

În timp de *pandemie*, un *spital* e mai important decât o catedrală.

*

La o masă festivă, *vinul* este regele, iar *șampania* e regina.

*

Lanțul slăbiciunilor e foarte rezistent.

*

Limba unui popor este cartea lui de identitate.

*

Nu există *femei infidele*, ci doar bărbați care nu știu să le păstreze.

*

Nu iertăm *prostia* altora: cu a noastră ne simțim confortabil.

*

Nu subestimați niciodată *prostia* oamenilor mici aflați în funcții mari !

*

Oamenii răi nu-ți iartă binele pe care li l-ai făcut.

*

Obrazul gros cu nesimțire se ține.

*

Prostiile mici și cele mari sunt făcute de proști. Prostiile colosale le sunt rezervate oamenilor inteligenți.

*

Răutatea din noi este monstrul din noi care nu poate fi ucis, dar poate fi pus în lanțuri.

*

Unii nu sunt conștienți de *valoarea* lor, alții nu sunt conștienți de lipsa lor de valoare.

*

Se spune că la Caracal s-a răsturnat *carul cu proști*. Da, dar venea de la București, iar la Caracal era doar în trecere.

*

Visul oricărei *femei* este să-l prindă pe bărbat în plasă și apoi să-l țină-n cușcă.

PREMIUL SPECIAL MIHAIL MANOILESCU: Ștefan MÂRZAC, Iași

În matematică zero-urile valorează mai mult dacă stau în spate. În viață ele s-au obișnuit să stea și în față, având spatele asigurat.

*

Unii vorbesc neserios și glumesc serios dând impresia că vorbesc serios.

*

Statuile dintr-un parc sunt precum aforismele dintr-un roman.

*

Așa cum sămânța este viață la pachet, la fel și aforismul este literatură la pachet.

*

Când „cărțile sunt făcute”, degeaba „ai un as în mânecă”.

*

Paradoxal, pentru cea mai dificilă călătorie, cea către noi înșine, nu ne trebuie nici un ghid.

*

La început a fost Cuvântul, care, apoi s-a dus cu vântul.

*

Cuvintele odată rostite și scoase la lumină vor sta, totuși, la închisoare dacă nu-s respectate.

*

Mulți deștepți scriu despre proști, dar nu au nici o experiență. La fel, mulți proști scriu despre deștepți.

*

Unii s-au născut cu convingerea că trebuie să facă parte dintr-un cor și își caută dirijorul. Alții se simt dirijori și își caută coriștii care să le cânte în strună.

*

Cu fluierul poți să cânți, dar și să fluieri.

*

Dacă vrei să te joci cu focul, trebuie să fii prieten cu vântul.

*

Din fire de încredere se țese pânza omeniei, dar care tinde să devină sintetică.

*

Un om încăpățânat este precum un copac noduros, nefiind bun de mobilă.

*

Paradoxal, înțelepții stau de obicei lângă tronul puterii și nu pe el .

*

Când libertatea existenței pe verticală ne oprește, intrăm târându-ne în închisoarea pe orizontală.

*

Există multă lumină nevăzută în întuneric, dar, parcă mai mult întuneric văzut în lumină.

*

Oamenii sunt precum insulele într-un ocean, separate la suprafață, dar unite în adâncuri.

*

Avem așa de multe cozi de topor încât putem rămâne fără păduri.

*

Râsul este începutul libertății.

*

Întotdeauna stomatologul pune dantura la punct, dar de limbă nu se atinge, lăsând-o tot ascuțită.

*

Speranța o întreținem dacă respirăm viitor.

*

Prudența este înțelepciunea incertitudinii.

*

Unii sunt ca niște băuturi la care finețea maschează tăria.

PREMIUL SPECIAL ION PETROVICI: Goran MRAKIĆ, SÂNICOLAU MARE

Nu sunt de vină oamenii care scriu prost, ci doar muzele care dictează la mișto.

*

Oricât de occidentali ne-am da, în filmele americane toți est-europenii vorbesc cu accent rusesc.

*

Pe doctorii de la spitalele de stat nu-i poți convinge că ești bolnav, pe cei de la clinicile private că ești sănătos.

*

Executăm lucrări de mântuială. Doamne ajută !

*

Chiar dacă toți îi vor binele, poporul nu se lasă.

*

Banca la care mi-am făcut card îmi trimite mesaje că are încredere în clienții ei, dar pixul de la ghișeu e în continuare legat cu sfoară.

*

Ambrozia e hrana zeilor care se plimbau pe Olimp cu Olynthul în borsetă.

*

Ospătar, adu-mi ușa, vreau să ies.

*

Când eram mic îmi era frică de oamenii beți. Acum îmi dau seama că nu suntem chiar așa de periculoși.

*

Timpul nu se măsoară la fel în fața și în spatele ușii wc-ului.

*

Ce rost are să dau bani pe sare de Himalaya dacă nu găsesc nicăieri ceafă de Yeti ?

*

Nu sunt chiar atât de prost la pat pe cât o arată șahul.

*

Băutura nu ține cu nimeni. Hai s-o punem să arbitreze meciuri de fotbal.

*

Omul se distinge de celelalte specii doar pentru că bea ca un animal.

*

Aș putea să fiu un scriitor mult mai bun, dar nu-mi intră cartea.

*

Când ne-am cunoscut, îmi dădea like la orice comentariu. Acum îmi comentează la orice like.

*

Suntem o bancă sigură. Oferim cea mai mică rată a sinuciderii.

*

Puterea și opoziția seamănă ca două picături chinezești.

*

România este un factor cheie în regiune, care la nevoie se poate transforma în șperaclu.

*

Trebuie să combatem nepotismul cu toate forțele. Iată, tocmai mi-am angajat doi nepoți să mă ajute în acest sens.

*

Poziția noastră vizavi de propunerile marilor puteri ține mai mult de Kama Sutra decât de demnitate.

*

Am văzut cum e și cu democrația directă. Totul e să știi să te ferești de croșeuri.

*

Singura formă de manifestare a terorismului autohton este explozia mămăligii.

*

După o anumită vârstă, sexul intră la categoria "neutralitate binevoitoare".

*

Așa-i la noi - dacă vrei să reușești fără pile, dai o șpagă.

*

Nu umbla noaptea târziu prin oraș. Pe străzi bântuie tot felul de oameni ai legii.

*

Atunci când - în punctul culminant al decadenței socialismului sexual - ești înlocuit cu un vibrator performant, se poate vorbi de triumful tehnocrației asupra umanismului populist.

*

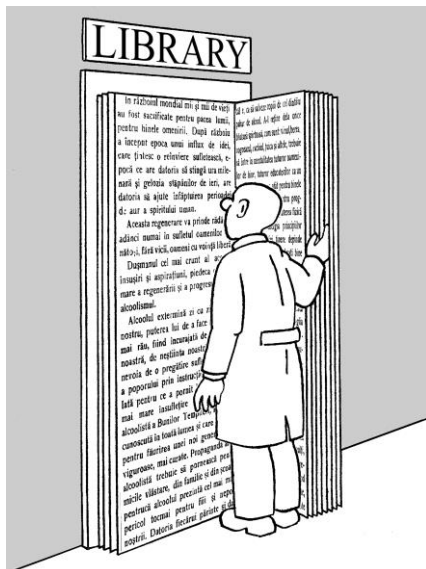
Istoria clubului Dinamo poate fi citită ca un roman polițist.

*

Și moartea s-a adaptat epocii tehnologice. Umblă cu motocoasa.

*

Politicienii sunt ca vinul. Se toarnă unii pe alții, iar petele nu ies niciodată.

PREMIUL SPECIAL *GHEORGHE PETRAȘCU*: Nicolae VIZITEU, Vaslui

Culmea luminatului: să avem lumina democrației și să trăim în întuneric.

*

Când ai trăit într-un regim totalitar, greu îți vine să mai urli în altul... falimentar.

*

Cuvântului slobozit negândit, i se aud vorbe.

*

Culmea poluării sonore: să-și izoleze fonic camera, un surd.

*

Am fi mult mai sprinteni, dacă nu ne-ar atârna pământul de picioare - gândi leneșul.

*

Când puterea o dețin călăii, oamenii sunt judecați fără cap.

*

Astăzi deșteptul o face și pe prostul... la cererea unui grup de telespectatori.

*

„Guma” cu care se poate șterge răul și viciile umane - morala.

*

Sunt istorii și istorii. Cele de ținut minte... se repetă.

*

Deși e caniculă, l-au apucat frigurile când a văzut prețurile la piață.

*

Culmea vorbirii: să ajungi mahmur după... o beție de cuvinte.

*

Eva modernă conchise: mai bine cu pantalonii rupeți, decât cu... frunza.

*

Cei doi amici tot mâncându-se între ei, au murit... de foame.

*

Ocupat cu defrișarea pădurii a ajuns... coadă de topor.

*

Istoria se repetă ? Sic ! Cu atâția repetenți, e normal.

*

Frumusețea gurii poleite cu aur, e umbrită de expresia... otrăvită.

*

Vedetei i s-a dat tonul și ea și-a reliefat... toanele.

*

Un frumos nebun cu acte în regulă: psihiatrul.

*

În arșița iubirii pentru Dulcinea, Don Quijote se răcorea luptând cu morile de vânt.

*

Arborele genealogic al neamului e cu rădăcinile în patriotism și seva în lacrimile pentru cei căzuți.

*

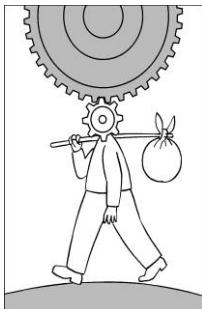
Munca l-a format pe om ? Noi gândim, nu muncim.

*

Ciolanul conchise: până la Dumnezeu ne mănâncă aleșii.

*

Lumea mai poate fi salvată numai cu o perfuzie... de omenie

PREMIUL SPECIAL CALISTRAT HOGAȘ: Vasile LARCO, Iași

Orîșicât ți-ar fi de greu în viață, să nu te plîngi la cei ce n-au de ce se plînge !

*

Politicianul corupt găsește cheia succesului în porțița de scăpare.

*

Politicienii le-au asigurat bătrânilor sprijin la bătrînețe, fiind în comerț suficiente bastoane.

*

În căsnicie, bărbatul este foc mocnit, nevasta ațâță focul, iar soacra aduce lemne.

*

Șifonierul este un paralelipiped plin cu haine, ce poate găzdui și un biped fără straie pe el.

*

Dimineața este momentul zilei când se trezesc până și paznicii de noapte.

*

Profitorul, simțindu-se bine ca musafir, a uitat să mai fie gazdă.

*

După naștere, de-ar ști omul ce-ar ajunge, cu toate alifiile s-ar unge.

*

Este un mare păcat, că tot ce-adună creierul uman, prin moarte, acesta sub pământ ajunge.

*

Nu vei regreta niciodată, dacă renunți la ceea ce este imposibil să obții !

*

Cârțița, știind multe despre lume, acum nu mai are ochi s-o vadă !

*

Alegerile politice vin cu urne-mpodobite, cu speranțe, rânduieli și cu promisiuni menite să devină toate păcăleli.

*

Taciturnul este ca un tăciune: dacă nu-l atingi mocnește, iar de-o faci, te pârjolește !

*

Deșteptii sunt nedrepti atunci când ironizează proștii, deoarece din rândul acestora ei găsesc modele vii de comparație.

*

În urma restructurării politice, de multe ori, se înlocuiesc toți acei care n-au făcut nimic, numindu-i pe acei care vor sta degeaba.

*

La ședințe, în zadar vorbești cât șapte, căci ar fi mai bine să taci cât unu și să faci cât zece...

*

La carnaval s-au putut, cel mai ușor, vedea fețele adevărate ale unora.

*

Când prostul face pe deșteptul și rămâne așa, nu-i bai, mai rău este invers.

*

Burlacul după restricții, izolare și pandemie, a dat în alta: căsnicie.

*

Natalitatea, spun unii, crește c-un procent, atunci când fusta se scurtează cu o palmă.

*

Și după crunta pandemie, ipocritul mai are măști la îndemână.

*

Pământul ne ademenește cu hrana lui cea de toate zilele, ca în final să ne înghită.

*

După pandemie dacă ai rămas cu o mască de om cinstit, rămâi cu ea !

*

Unele femei când își văd sacii în căruță, îndeamnă caii spre alți bărbați.

*

E un miracol Internetul, vedem frumuseți de peste ape, dar nu distingem omul de aproape.

PREMIUL SPECIAL *HORTENSIA PAPADAT BENGESCU*: Adrian RACARU, Tecuci

Doamne, păzește-mă de urși, că de lei, mă păzește guvernul.

*

Piatra cea mai ieftină dar și cea mai prețioasă, este piatra de temelie.

*

Venind de la țară, orașul m-a primit în secolul trecut, cu: Nu călcați iarba !; Nu rupeți florile ! Acum orașul nu mai are iarbă, iar florile sunt călcate de mașini.

*

Să culegi o floare, e magia pregătirii de dar. Să tai florile e cârdășia unei afaceri.

*

Cărțile au devenit decoruri exotice pentru milionarii alfabetici.

*

Viața este o sofisticată execuție bugetară. Nașterile sunt "venituri", morțile sunt "cheltuieli". Căsătoriile și divorțurile sunt "rectificări bugetare". Copiii sunt "pe profit și pierderi".

*

Dicționarul înțeleptului, este un dicționar al tăcerii, care se îmbogățește prin ascultare.

*

Până la justa cunoaștere, minciuna își face jocul de-a adevărul. Adevărul să pară o minciună nedescoperită, iar minciuna un adevăr în travesti.

*

Bibliotecile sunt pe lista de așteptare ca să fie declarate muzee.

*

Toată lumea-mi zice "șefu", c-am furat un munte-n codru !

*

Învățătura este "tinerețea fără bătrânețe" (cum s-a mai spus), iar cuvântul scris "viața fără de moarte" (cum s-a adeverit).

*

Păcătuiind fără măsură, poți să ajungi sfânt sau anonim. Depinde cât de profund sau de superficial ai păcătuit.

*

După alegeri ne este așa de proverbială amăreala veselă că ne consolăm: "Numai un pic ni-i bine și iar îi rău".

*

Să nu stai în spatele celui care se ține de scaun, că te pălește mai dihai decât un cal cu potcoava.

*

Vorba are un leac și-o coasă, vindecă precum omoară.

*

Puterea are damblaua sforărilor, și pentru a trage de sfori în aplauze, promovează in-cultura ca pe o necesitate suficientă și executivă.

*

Cine mă cunoaște nu mă știe. Cine mă știe nu mă cunoaște. Eu sunt același, adică mereu altul.

**PREMIUL SPECIAL ALEXANDRU PAPADOPOLO
CALIMAH: Cristian MORTICI, Viforâta, Dâmbovița**

A chemat doi chiori ca să le zică ceva între patru ochi.

*

În online, viața reală este o iluzie.

*

Metoda cea mai simplă pentru a nu mai mânca între mese este să scoți o masă din bucătărie.

*

Vorba aruncată e ca muștarul la tub pe care nu mai poți să-l bagi la loc.

*

Cum nu fumez, am produsul viciilor constant.

*

A venit să ceară un drept și a primit un stâng.

*

Măgarul poate să cotcodăcească, dar nu vrea, că e încăpățânat.

*

Am dat cu capul din greșeală de un perete din beton. A sunat a rigips.

*

Când eram copil, părinții erau săraci și au ținut cel mai mult la mine. Purtam hainele fraților mei mai mici.

*

Fumez o brichetă pe zi.

*

Azi, când să mă duc la WC, în loc să iau telefonul, era să iau o carte.

*

Azi facem "Numărul și cifra 4". Deschideți cărțile la pagina 5.

*

La numai 5 ani, e foarte obraznic. N-are cei 7 ani de acasă.

*

Când a văzut învățătoarea cum scriu la ora de caligrafie, mi-a zis:
“Nici măcar de doctor nu ești bun”.

**PREMIUL SPECIAL *COCUȚA CONACHI*: Dana
BREZEANU, Constanța**

Ploaia spală asfaltul, dar nu și păcatele credincioșilor.

*

Sunt mai sărac în amintiri dacă las de-o parte neîmplinirile.

*

Uneori îmi ascund bucuriile pentru a nu genera invidii.

*

N-am știut niciodată ce e bogăția, dar nici nu m-am străduit să-i afl
secretele.

*

La glumele altora râd, la ale mele mă încrunt.

*

Uneori în viață ne pierdem, dar trebuie să luptăm pentru a ne
regăsi.

*

Să-i luăm pe oameni cum sunt, nu cum vrem noi.

*

Îi place literatura, dar nu citește decât cărțile de vizită.

*

Viața se întinde între poezie și proză.

*

Când am cerut-o de soție m-a întrebat: „Cât o să ție?”.

*

Ne vedem des, dar ne observăm foarte rar.

*

Am văzut multe locuri interesante în lume, dar niciunul nu-l întrec
pe cel unde m-am născut.

*

M-am refugiat în natură ca să ascult vocea pământului.

*

Din vârful muntelui nu pot vedea fundul mării.

*

Dacă s-ar găsi vreun antidot împotriva prostiei noi n-am mai avea Parlament.

*

Cine rămâne blocat în prezent, nu știe să-și valorifice trecutul.

*

Nu-mi place noaptea, dar o accept pentru că e necesară.

*

I-a promis toate florile din lume, dar multe dintre ele erau veștejite.

*

Îmi place umorul altora, dar nici cu al meu nu m-am făcut de râs.

*

Ai grijă de tine, fiindcă alții sunt ocupați cu ale lor.

**PREMIUL SPECIAL *DIONISIE DUMA*: Adriana
DRĂGOIANU, Țânțăreni, Gorj**

Tristețea mi-a zdrențuit sufletul, dar rugăciunea m-a învățat să cos cu firul credinței.

*

Zilnic ne îngropăm în neputințe ca niște condamnați.

*

Nu mi-e teamă să lupt, mi-e teamă să înving și să mătur bucațile.

*

Când suntem mari credem că avem voie să facem prostii, dar Dumnezeu ne mai trage de mânecă.

*

Nu mi-e teamă niciodată, arunc adevărul ca pe o minge de foc la picioarele oricui.

*

În afară de Dumnezeu nu am avut, și nu voi avea, un alt punct de sprijin.

*

Spune-i unui prost că nu se ridică la înălțimea așteptărilor și imediat va căuta un munte pe care să se cațere.

*

Am reușit să strecor în poeziile mele adevăruri ucigașe, dar lumea a crezut că sunt exagerări.

*

Când boala îmi traversa trupul, simțeam cum Dumnezeu îmi făcea așternut din faptele mele.

*

Dacă nu îți plac aripile mele, nu înseamnă că ai dreptul să mi le tai. Eu voi zbura pentru că așa mi-a fost dat.

*

Nu m-am văitat niciodată. Pentru lacrimi amare am avut mereu timp...

*

E ciudat cum unii cred că zâmbetul pe care îl afixez mă definește... Nu știe nimeni ce răni vreau să acopăr cu el.

PREMIUL SPECIAL IORGU IORDAN: Gheorghe HALET, Constanța

Când văd unul mai prost ca mine întâi mă mir apoi mă bucur.

*

Statul nu are bani dar plătește foarte bine.

*

Să nu ai încredere în femeii, spunea mama, tot femeie.

*

Dacă faci un rău el se întoarce împotriva ta, fă bine pentru că binele nu se întoarce niciodată.

*

Decât un prieten prost mai bine un dușman bun.

*

Dacă undeva ești cel mai deștept, pleacă. Nu mai înveți nimic și îi enervezi pe ceilalți.

*

Cine tace face. Cine face nu tace.

*

ADEVĂRUL nu există. Suntem mereu în căutarea adevărului.

*

Adevărul poate fi confundat cu dreptatea, cu bunătatea, cu cinstea.

*

Minte-mă frumos, iubite ! Minciuna e simpatică. Ne bucurăm de ea, o dorim.

*

Ajută-mă când am nevoie nu când poți.

*

Când ai ajuns să spui că faci ce vrei doar ți se pare: plătești taxe, impozite, amenzi etc.

*

Imbecilii care se bucură când pierdem toți.

*

Tăcerea e de aur dacă ai cu ce și cu cine.

*

Și prostul când tace e deștept.

*

Cine minte despre altul minte și despre tine.

*

Copila mea, cine dansează bine dansează și cu alta.

*

Când ai cu ce găsești și unde.

*

Mai bine prost printre deștepți decât deștept printre proști.

*

Prostul nu vrea să fie deștept. Vrea să fie șef.

*

De proști să te ferești dacă ești deștept.

*

Privește, ascultă și taci, gândește și caută să faci.

*

Căutăm ceea ce știm că vom găsi.

*

Cine vinde nu cumpără.

**PREMIUL SPECIAL ALEXANDRU MIRONESCU: Ioan
DIORDIEV, Slobozia, Transnistria**

Armele sunt instrumentele muzicale care cântă marșul funebru
multora în cimitirul cu numele fioros: războiul.

*

Facem garduri între oameni ca mai des să dăm cu oiștea în gard.

*

Mai bine să nu spui, decât să spui altora să nu spună ceea ce ai
spus.

*

Istoria unui război are două fețe: a biruitorului și a celui învins.
Adevărul e la mijloc.

*

Oare câți oameni săraci revin pe un cap de om bogat care le-a adus
sărăcia ?

*

Când te împrăștii în nimicuri, greu te aduni pentru lucruri mari.

*

De nu admiri florile din sufletul celui de alături, nu simți cum se
veștejesc florile din sufletul tău.

*

Încet mergi... rămâi departe.

*

După ce se bate palma, uneori intră în bătaie și pumnii.

*

Creierii se spală ușor cu săpunul pe care-l pregătește puterea.

*

Aruncând noroi în alții, ne murdărim și singuri.

*

Valurile vieții te izbesc de malurile create de oameni.

*

Mereu așteptăm noutăți bune. Cele rele vin fără a fi așteptate.

*

Faptul că îți amintești multe nume celebre nu te include în lista lor.

*

Inspirația nu trebuie așteptată, ci căutată în muncă zi de zi.

*

Mândria îi încurcă să vadă cum se distruge omul și cum dispare frumusețea naturii din om.

*

Globalizarea este calea ce duce spre dispariția unor popoare.

*

Și politicienii sunt oameni. De ce să-i învinuim că umblă cu minciuna ?

*

Zâmbetul din față uneori pregătește lovitura din spate.

*

Progresul tehnic nu este izvor al vieții, deși ușurează foarte mult viața. Izvor al vieții este natura cu liniștea și frumusețea ei de care progresul tehnic îl îndepărtează pe om.

*

Unde-s mulți proști... puterea nu crește.

*

Nu vreau să spun multe. Vreau să spun puține, dar să înțeleagă mulți.

*

Mă voi duce în altă lume cu ce voi lăsa în această lume.

**PREMIUL revistei *PORTO-FRANCO*-Galați: Julian
RADU, București**

- Cine fură azi un vot,
Mâine ia sacul cu tot.

*

- Iubirea este eternă, dragostea este "perisabilă".

*

- Eternitatea s-a născut la țară, dar s-a mutat la oraș.

*

- Au dispărut boii-boi și s-au înmulțit boii-oi.

*

- Femeia nu este floare, ci esență de culoare.

*

- Am ajuns eliani... de ocară, în propria țară !

*

- Când își ține copilul în bațe, mama, ea ține și Cerul !

*

- Fericirea are "sare" dacă ești în bună-stare.

*

- Vorba multă... Hagi Tudose.

*

- Nu-ți risipi risipirea !

*

- Omu' se-nvață cu „belciugul”, cum se-nvață boul cu jugu'.

*

- Răul, ieșind din extreme, geme !

*

- Cine se vaccinează cu limba română merge cu eternitatea... de mână.

PREMIUL ziarului *VIAȚA LIBERĂ*-Galați: Aurelius BELEI, Brăila

Copiii sunt zâmbetul eternității din viețile noastre.

*

Trei lucruri ne-au rămas din rai: lumina din zâmbete, frumusețea iubirii curate și dorul de zbor, de înălțare eternă.

*

Dintr-un singur loc nu vrem să plecăm, dar nici nu putem să rămânem: din visul iubirii !

*

Răsăritul, ca și viața, are menirea profundă de a ne trezi fără nici o alarmă.

*

Absolutul este aforismul lui Dumnezeu despre veșnicie și viață.

*

Prin iubire eliberăm raiul în care suntem prizonieri.

*

Dacă îți dorești să arzi, fii lumină, nu cenușa din viața ta !

*

Iubirea e singura noastră credință autentică.

*

Tu ești un poem de dragoste, eu doar o șoaptă ce abia te îndrăznește.

*

Acolo unde Dumnezeu aprinde o lumină tu nu ai cum să închizi ochii și inima.

*

Frumusețea și măreția din noi înflorite smerit prin lumină în celălalt, aceasta este prietenia.

*

Ce sărut ireal cu gust de iubire are viața !

*

Cele mai înalte zboruri se gustă în cele mai adânci tăceri.

*

Misterul unui gând bun este înălțarea. Iar abisul trebuia și el cumva făcut din ceva, din ce a mai rămas, din gândul cel întunecat.

*

Cheia de la temnița iadului tău e chiar în colțul zâmbetului.

**PREMIUL revistei *SALONUL LITERAR-Odobești*,
Vrancea: Mihai-Sebastian ZIDARU, Ștefănești, Argeș**

Viața e un vis, realitatea e după ea !

*

Am început să fiu judecat pentru ce cred, sunt pe drumul cel bun !

*

Dacă îți pui limite, automat ești limitat !

*

Atunci când îi faci pe ceilalți să le fie frică de tine, ai ajuns cu adevărat sus !

*

Teoria darwinistă e total falsă, maimuța se trage din om!

Dacă ești ca ceilalți practic nu exiști.

*

Pentru a avea o viață fericită trebuie să ignorăm plăcerile, să trăim cu ce avem și să ne dorim mai puțin de atât, doar așa vom fi mulțumiți.

*

Filozofia îți deschide orizontul, nu o recomand. Ea îți reduce cheful de viață și face singurătatea să pară normală.

*

Cât o să mai țină Dumnezeu omenirea ? Până când ultimul om fără
frică de moarte moare !

*

Dacă te simți singur când nu ești... să vezi când o să fii...

*

Să fii naționalist nu înseamnă să dai de pământ cu cei care au o altă
ideologie, înseamnă să dai de pământ cu cei care vor răul țării.

*

Doar în copilărie suntem oameni, cu vârsta ne dezumanizăm.

*

Prostul degeaba citește, oricine poate recita.

PREMIUL revistei SPAȚII CULTURALE-Râmnicu Sărat: Adrian ITOAFĂ, Constanța

Dumnezeu a creat metafora, astfel încât poeții o pot desluși cu
înțelepciune în descrierile lor.

*

Nimeni nu-ți observă lacrimile, ele curg în adâncul sufletului
sculptând suferința.

*

Ne-a prefăcut mâinile în urme, amestecându-ne cu milioane de
chipuri.

*

Nu fac concurență cu scriitorii, eu doar scriu diferit cât să fiu înțeles
altfel.

*

Ascult preludivul întrebărilor flămânde pentru a înțelege drama
fiecărui răspuns.

*

Cerul mă cheamă până în străfund, oglindindu-mă.

*

Am învățat de la viață, că nu trebuie să ceri, doar să oferi.

*

Să te vindeci cum m-am vindecat, cu iubire.

*

Când stau, gândurile merg depășindu-mă.

*

Poate nu am avut mâinile la mine, când neîmbrățișată alunecai spre nicăieri.

*

Mă îmbrac în frac, să invit la dans nemurirea.

*

Pe urmele pașilor tăi, mă întâlnesc cu mine.

*

Când se închid sentimentele, se deschid regretele.

*

Ai grijă să nu îmbătrânești pe visele altora, dă-ți șansa de a fi tu.

PREMIUL revistei *POEZIA*-Iași: Ion CUZUIOC, Chișinău, Republica Moldova

Fostul președinte a declarat clar și răspicat, că după alegeri va trăi și mai bine ... familia sa.

*

Un ex-deputat la pensie: „Nici o deosebire. Doar atât, că în parlament dormeam în fotoliu, iar acasă-n pat.

*

Politica este ca o mlaștină; cu cât te sforțezi prea tare, cu atât mai mult ai șanse să fii tras la fundul ei și să te îneci.

*

Dacă vrei să afli ceva despre strămoșii tăi, să mai auzi unele date inexistente din biografia ta, să fii bârfit și umilit, să ai nopți nedormite, să trăiești în stres și nesiguranță, fă-te politician.

*

Dacă tot se vorbește sus și tare că deputații sunt slugile poporului, de ce după alegerile parlamentare poporul devine sluga lor ?

*

Nici peștele nu se simte confortabil în apă dacă în jurul său plutesc rechini.

*

Chiar dacă măgarul are reputația de a fi încăpățânat, el niciodată nu va pretinde să fie lider, căci conștientizează că este un animal de povară și tracțiune și acesta îi este destinul lui în viață.

*

Visul unui măgar: Unitatea monetară națională să fie măgarul.

*

Unii aleși ai poporului au devenit atât de murdari că-i ocolesc chiar și muștele.

PREMIUL revistei *ACADEMIA BÂRLĂDEANĂ*: Elena PAPADOPOL, Constanța

Când descoperi că drumul îți e deja stabilit, începi să te întrebi dacă există vreo altă cale să te eliberezi.

*

Când ești profund neliniștit, există cuvântul "curaj".

*

Când ți se întâmplă o minune, nu prea ești convins de ea.

*

Când visezi ceva cu adevărat minunat, te trezești și mai mult la viață.

*

Cel mai mare risc pe care cineva și l-ar putea asuma: să fie văzut așa cum este.

*

Chiar dacă lumea se schimbă, cel mai bun lucru este să fim noi
înșine.

*

Chiar dacă viața este un miracol, în mod paradoxal, noi ne dorim, de
multe ori, alta mai bună.

*

Copacii, florile nu știu să meargă. Dar, în trecerea timpului, pot avea
forme și culori.

*

Dragostea e oarbă, dar e singurul lucru de care avem nevoie, pentru
a merge înainte, cu ochii deschiși.

*

Fiecare cicatrice se potrivește perfect în fiecare cută de pe chipul
sufletului.

*

Fiecare stea îți oferă un vis, pe care îl poți alege. Deseori, oamenii
renunță prea devreme să le mai privească.

*

Florile găsesc întotdeauna cuvintele, să vorbească despre cât de
bine arată viața.

*

Frumusețea florilor este neprețuită. Nicio floare nu a spus dacă
doare când o rupi.

*

Inimile noastre ar trebui să fie florile-soarelui. Nu ne-ar mai fi teamă
de noapte.

*

Nu știu dacă există mai multe lumi. Mie îmi place să-mi șterg ochii
în lumina acestui soare.

*

O floare a înflorit chiar dacă are un singur boboc deschis.

*

Pentru cuvintele care zboară dezordonat, vârful condeiului e funda
gingaș - complice, care le prinde.

*

Petreci mereu o parte a dimineții, privind o parte dintr-un apus.

*

Prietenia și iubirea nu se uită. În brațele lor, înțelegi ce îți lipsește în
viață.

*

S-a plimbat un înger prin grădină și a lăsat trandafirul alb.

*

Să fugi, e omenește, dar între Paradis și Infern.

*

Să pătrunzi în sufletul cuiva este un lucru delicat. Până-n cele mai
ascunse unghere ale inimii, trăiești speranțe și căderi.

*

Soarele și luna - doi nasturi de lumină aurie, ce strălucesc, când
noaptea își întinde pelerina peste lume, așa cum sunt și ochii, sub
vălul fin al pleoapelor, dând viață viselor.

*

Spatele tău, împovărat de multe strădanii, ar putea fi tronul
înțelepciunii.

*

Tristețea este egoistă. Ea își creează singură o lume, cu lacrimile
care sapă în obraji.

*

Universul are gusturi bune la becuțele decorative. Nu le stinge
niciodată și poți să le privești mereu.

**PREMIUL revistei *PLUMB*-Bacău: Elena STAN,
Vălenii de Munte-Prahova**

Peste flacăra durerii curge apa timpului...

*

Oamenii fără limite sunt foarte limitați.

*

Fără stropii răcoritori de iubire sufletul omului se usucă de viu...

*

Ard candelile în sfeșnicul pomilor, la priveghiul frunzelor.

*

Cine nu îmbătrânește moare.

*

Există o copilărie întipărită în suflet, pe care nimeni nu ți-o poate lua.

*

Țara, atelierul în care mi s-a sculptat cu dalta iubirii și a răbdării caracterul.

*

Dorul: amintiri care fac să îți dea în clocot sufletul.

*

Prea repede ning clipele, se topesc anii, vâslim printre zile și sărbători...

*

Trăim și acesta este cel mai important lucru, de aceea să bem cupa vieții cu demnitate, oricât ar fi de dulce, de spumoasă, de parfumată sau de amară !

*

Dintre toate artele, arta sublimă de a fi om strălucește !

*

Reușita unui om într-o funcție de conducere, îndrumare și control depinde de managementul orgoliului personal...

*

Fiecare zi petrecută lângă mama este o zi de sărbătoare !

*

Într-o viață de om, multe realizări mărețe, dar și multe ruine !

*

Timpul șterge urmele pașilor omului pe plaja amintirilor.

*

Câteodată te întrebi: „Oare cutia craniană în care se nasc gândurile are urechi ?”

*

Inima este organul care susține întregul corp prin activitatea sa, dar și sufletul.

*

În fiecare iubire interzisă stau tentația și otrava fructului oprit.

*

Florile pe care le duci la mormânt exprimă regretul că nu le-ai oferit la timp.

ALȚI PARTICIPANȚI

Magda CĂCIULĂ, Vlădești, Argeș

Poetul-curcubeu simfonie peste inima mea.

*

Poetul-vultur al înaltei poezii, pasăre după care am colindat în secret o viața.

*

Iubirea de poezie ascunde aburi de tăceri în meridianele gândului meu.

*

Cu ochii spre fereastra infinitului, poetul îmi picură emoție pe fiecare floare a migdalului.

*

Când poetul și-a scos jobenul cuvintele mele s-au transformat în porumbei.

*

Până și moartea își vinde cenușa !

*

Iubire-raza de soare prin gratii de aramă.

*

Între doi ochi sade o bibliotecă de gânduri.

*

Sunt dependentă de adevărul din ochii mei pentru că mă mint frumos.

*

Fericirea-cel mai mare lucru neînțeles vreodată.

Daria DUMESCU, Iași

Nu-i ard tăciunii în vatră, dar îi arde buza după băutură.

*

A învățit-o el în horă, până l-a învățit ea pe degete.

*

Nu cumpăra niciodată de la cel care te poate cumpăra pe doi bani.

*

Nu spăla putina și nu te spăla pe mâini mai înainte de a-ți spăla obrazul.

*

Dacă ți-ai plecat capul și inima cuiva, nu mai pleca urechile altundeva.

*

Degeaba îi calci pe urme, dacă îi pierzi urma.

Ecaterina CHIFU, Râmnicu Sărat

Curge în noi fluviul timpului, cu bune și cu rele, și am dori să păstrăm doar acele amintiri ale căror clipelor fericite ne-au iluminat viața și să nu ne aducem aminte de tot ce ne-a făcut rău. Dacă acestea revin obsesiv, trebuie să învățăm să nu mai trăim în trecut.

*

Iubirea este ca nemărginirea mării, aspirând spre orizonturile veșniciei. Intensitatea cu care ne trăim sentimentele rămâne în memoria noastră afectivă, căci adesea, fericirea se amplifică în planul amintirii.

*

Prin ani, acumulând experiență, învățăm că „tăcerea este de aur” și „vorbele de argint”, vorbe ce ne pot aduce pacea interioară și buna prietenie a altora.

*

Adesea, durerea este o școală dură care ne poate distruge sau ne poate fortifica, să purtăm mai ușor pe umeri greutatea vieții.

*

De ce credem că oamenii se pot schimba ? Ei acționează mereu după aceleași scheme mentale și comportamentale, construite în ei prin ani, și nimic nu-i va face să se schimbe.

*

Dorul de ceva ce nu am trăit încă, de ceva frumos și profund m-a obsedat mereu și mă întreb dacă el va rămâne doar o speranță, o aspirație de-a mea fără nicio împlinire.

IMAGINI DE LA EDIȚIILE ANTERIOARE

Festivalul Aforismului Tecuci, Ediția a III-a

Pompiliu Comșa, Loredana-Florentina Dalian, Ionuț Caragea și Letiția Coza

**Imagini de la prima ediție a Festivalului Internațional al Aforismului,
Tecuci**

La Colegiul Național Spiru Haret: Theodor și Lina Codreanu, Valeriu Butulescu, Ghiță Nazare, Mihaela Gudană, Rodica Cristovici.

Imagini de la prima ediție

Valeriu Butulescu, N. Petrescu-Redi, Violeta Mîndru, Victor Cilincă.

Festivalul Internațional al Aforismului

Acad. Nicolae Dabija - președinte de onoare

Imagini de la Ediția a I-a

Festivalul Internațional al Aforismului

Prof.dr. Francois Vaocluse - președinte de onoare

Festivalul Aforismului Tecuci, Ediția I-a

De la dreapta la stânga: Naji Naaman, Lidia Costea, Vasile Ghica

Festivalul Aforismului Tecuci, ediția a III-a

Vasile Ghica, Elis Râpeanu și Traian D. Lazăr

Festivalul Internațional al Aforismului, Tecuci- Ediția a II-a
Inaugurarea bustului Cocuței Vogoride

Imagini de la Ediția a III-a
Traian D. Lazăr, Eugen Doru Pelin, Alina Breje, Vasile Ghica, jos Letiția Coza

Eleve premiate la Ediția a I-a

Ediția a II-a. Spectatori la balconul Ateneului Pelin

Antologia Festivalului Internațional al Aforismului TECUCI - 2021

Imagini de la Festivalul Internațional al Aforismului Tecuci, Ediția a II-a

CUPRINS

- Profil de cărturar - Ștefan Cazimir*, Președintele de Onoare al Festivalului Tecuci, 2021, prezentare de George Corbu: pag. 5
- Interviu cu François Rastier* (François Vaucluse), Președintele de Onoare al Festivalului Tecuci, ediția a IV-a: pag. 8
- Anchetă literară*: pag. 16
- Răspuns Anchetă*, Marius Chelaru: pag. 17
- Răspuns Anchetă*, Loredana-Florentina Dalian: pag. 19
- Răspuns Anchetă*, Vasile Moga: pag. 21
- Răspuns Anchetă*, Ionel Necula: pag. 23
- In memoriam, Nicolae Dabija, Țara mea*, poem de Nicolae Dabija: pag. 25
- Ghica, un voievod al gândirii aforistice*, de acad. Nicolae Dabija, în prefața cărții *În căutarea râsului pierdut-Aforisme* Chișinău, Editura pentru Literatură și Artă - 2020: pag. 26
- Jurnal public, Precuvintele lui Nicolae Dabija*, articol de acad. Eugen Simion: pag. 28
- Noapte bună, domnule Nicolae Dabija*, necrolog de Ionel Necula: pag. 31
- Nicolae Dabija nu mai este*, necrolog de Petruș Andrei: pag. 33
- Acrostih - NICOLAE DABIJA*, de Letiția Coza: pag. 35
- Note, impresii, amintiri**: pag. 36
- Redescoperind Tecuciul*, articol de Constantin Ardeleanu: pag. 36
- Articole, referate, comunicări științifice despre aforism și epigramă**: pag. 39
- Recenzie despre *Antologia de Aforisme - Tecuci, 2020*, de Ștefan Cazimir: pag. 39
- Elogiu aforismului*, eseu de Petru Dumitriu: pag. 42
- Aforismul integrat*, eseu de Traian D. Lazăr: pag. 51
- Aforistul - Un subversiv*, eseu de Mircea Oprea: pag. 57

Cu aforismul prin lumea epigramei (Pasaje din cartea cu același titlu de Constantin Tudorache. Prefață Vasile Ghica; Postfață George Corbu): pag.70

Selecție de aforisme din *Poezia de iarnă-2020*, prezentată de Marius Chelaru: pag. 76

Aforisme comentate de elevi (Elevi ai școlii nr.1, Umbrărești-jud. Galați, îndrumați de prof. Lucreția Iancu):

Încotro se îndreaptă lumea ?, de Lucian Cucoaneș: pag. 85

Prietenia este o floare rară, de Cristiana Zaharia: pag. 86

Nuanțează-ți viitorul cu propria pensulă !, de Elisei Voinea: pag. 88

Clasici ai aforismului românesc: pag. 90

Lucian Balaga: pag. 90

Constantin Noica: pag. 91

Constantin Brâncuși: pag. 93

Aforisme hors concours: pag.95

Valeriu Butulescu: pag. 95

Theodor Codreanu- *Aforisme răzlețe*: pag.98

Nicolae Petrescu-Redi: pag.101

Dorel Vidrașcu, *Distihuri aforistice*: pag. 102

Mihail 7 Gheorghe: pag.104

Vasile Ghica: pag. 105

Emil Dinga, *Aforisme*: pag. 107; *Cinci Haiku*: pag. 109; *Cinci Tanka*: pag. 110; *Cinci caligrame*: pag. 111

Viorel Vintilă: pag. 114

Mircea Oprea: pag. 116

Nicolae Mareș: pag. 117

Victor Martin: pag. 119

George Corbu: pag. 120

Paula Adriana Coziana(Pop): pag. 122

George Geafir: pag. 123

Constantin Ardeleanu: pag. 125

Petruș Andrei - *Aforisme rimate*: pag. 128

Ionuț Caragea: pag. 130

- Paula Romanescu - *Poeme într-un vers*: pag. 132
Alina Diaconu: pag. 135
Teodor Praxiu - *Panseuri*: pag. 136
Nicolae Bunduri - *Aforisme și pastile antistres*: pag. 138
Ion Diviza - *Aforisme*: pag. 140
Constantin Tudorache - *Aforisme și vorbe resuscitate*: pag. 142
Prietenii noștri epigramiști: pag. 144
Despre epigramă, numai de bine - prezentare de George Corbu:
pag. 144
George Petrone: pag. 146
Corneliu Berbente: pag. 147
Ionică Laurian: pag. 148
Elis Râpeanu: pag. 149
Nicolae Dragoș: pag. 150
Ștefan Cazimir: pag. 151
Corneliu Șerban: pag. 152
Corin Bianu: pag. 153
Nichi Ursei: pag. 154
Gheorghe Constantinescu-Geko: pag. 155
Vasile Til-Blidaru: pag. 156
Florin Rotaru: pag. 157
Grigore Cotul: pag. 158
Nicușor Constantinescu: pag. 159
Mihai Moleșag: pag. 160
Constanța Apostol: pag. 161
Janet Nică: pag. 162
Dan Norea: pag. 163
Sorin Finchelstein: pag. 164
Vasile Manole: pag. 165
Violeta Urdă: pag. 166
Mihai Batog-Bujeniță: pag. 166
Maximilian Opaîț: pag. 167
Ion Micuț: pag. 168

Liviu Kaiter: pag. 169

Ion Moraru: pag. 170

Gheorghe Bălăceanu: pag. 170

Mihai Caba: pag. 171

PALMARES, Ediția a V-a, 2021: pag. 171

Trofeul *Sapiens Piroboridava*, ex-aequo, Adrian Grăjdeanu, Iași: pag. 172

Trofeul *Sapiens Piroboridava*, ex-aequo, Aleksandar Cotrić, Serbia: pag. 175

Trofeul *Sapiens Piroboridava*, ex-aequo, Ioan Marta, Arad: pag. 177

Premiul I, Adina Ungur, Cluj Napoca: pag. 179

Premiul al II-lea, ex-aequo, Mihai Merticaru, Piatra Neamț: pag. 181

Premiul al II-lea, ex-aequo, George Drăghescu, Târgu Jiu: pag. 184

Premiul al III-lea, Nicolae Schițco, Chișinău, Republica Moldova: pag. 186

Premiul special *Ștefan Petică*, George Budoii, București: pag. 188

Premiul special *Mihail Manoilescu*, Ștefan Mârzac, Iași: pag. 190

Premiul special *Ion Petrovici*, Goran Mrakić, Sânicolaul Mare: pag. 192

Premiul special *Gheorghe Petrașcu*, Nicolae Viziteu, Vaslui: pag. 195

Premiul special *Calistrat Hogaș*, Vasile Larco, Iași: pag. 197

Premiul special *Hortensia Papadat Bengescu*, Adrian Racaru, Tecuci: pag. 199

Premiul special *Alexandru Papadopol Calimah*, Cristian Mortici, Vîforâta, Dâmbovița: pag. 201

Premiul special *Cocuța Conachi*, Dana Brezeanu, Constanța: pag. 202

Premiul special *Dionisie Duma*, Adriana Drăgoianu, Tântăreni, Gorj: pag. 203

Premiul special *Iorgu Iordan*, Gheorghe Halet, Constanța: pag. 204

Premiul special *Alexandru Mironescu*, Ioan Diordiev, Slobozia, Transnistria: pag. 206

- Premiul revistei *Porto-Franco-Galați*, Julian Radu, București: pag. 208
- Premiul ziarului *Viața Liberă-Galați*, Aurelius Belei, Brăila: pag. 209
- Premiul revistei *Salonul Literar-Odobești*, Vrancea, Mihai-Sebastian Zidaru, Ștefănești, Argeș: pag. 210
- Premiul revistei *Spații Culturale-Râmnicu Sărat*, Adrian Itoafă, Constanța: pag. 211
- Premiul revistei *Poezia-Iași*: Ion Cuzuioc, Chișinău, Republica Moldova: pag. 212
- Premiul revistei *Academia Bârlădeană*, Elena Papadopol, Constanța: pag. 213
- Premiul revistei *Plumb-Bacău*, Elena Stan, Vălenii de Munte, Prahova: pag. 216
- ALȚI PARTICIPANȚI:** pag 217
- Magda Căciulă, Vlădești, Argeș: pag. 217
- Daria Dumescu, Iași: pag. 218
- Ecaterina Chifu, Râmnicu Sărat: pag. 219
- Imagini de la Festival, Edițiile a I-a; a II-a și a III-a: pag 220